

ผลการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โดย
นางสาวชนิตา ทองวิไล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**RESULTS OF USING ART ACTIVITIES IN ACCORDANCE WITH THE SELF-CONCEPT
IDEA TO PROMOTE SELF-ESTEEM IDEA TO PROMOTE SELF-ESTEEM
IN JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS HAVING DEFECTIVE HEARING**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Fine Arts Program in Visual Arts Education
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2015
Copyright of Graduate School, Silpakorn University**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” เสนอโดย นางสาวชนิตา ทองวิไล เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลปศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารทัศนวงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ดร. อภินภัส จิตรกร
2. อาจารย์ ดร. วิสูตร โพธิ์เงิน
3. อาจารย์ ดร. เตยงาม กุปตะบุตร

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย)
...../...../.....

..... กรรมการกรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุพิน นายอง) (อาจารย์ ดร.อภินภัส จิตรกร)
...../...../.....

..... กรรมการกรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน) (อาจารย์ ดร. เตยงาม กุปตะบุตร)
...../...../.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. อภินิภัช จิตรกร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อผู้วิจัย ส่งผลให้งานวิจัยเล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือทุกท่าน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ก) ที่กรุณาตรวจสอบและแก้ไข เครื่องมือในการวิจัย สำหรับการทำให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดนครปฐม นางสาวสุนิสา แสงอนันต์ ล่ามภาษามือในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมศิลปะ และนางสาวชลหทัย วิเศษสิงห์ และนางสาวปิยกมล คำพิงพร ที่เป็นล่ามภาษามือในเครื่องมือการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกๆ ท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่ช่วยให้งานวิจัย เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดาของผู้วิจัย ที่ให้คำปรึกษา อบรมสั่งสอน ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยในทุกๆ ด้าน ด้วยความรักและเมตตาเสมอมา

คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ที่อบรมสั่งสอน แนะนำ ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดียิ่งแก่ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามงานวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	11
ความหมายของกิจกรรมศิลปะ	11
ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	12
การแสดงออกทางศิลปะ	14
ศิลปะและการพัฒนาพฤติกรรมขั้นตอนและแนวทางในการพัฒนากิจกรรม..	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการใช้กิจกรรมศิลปะ	17
การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน	18
ความหมายและสภาพความพิการของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.	18
การสื่อสารของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	22
การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	27

บทที่	หน้า
แนวทางในการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน...	28
จิตวิทยาการจัดการเรียนการสอนของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.....	31
การเห็นคุณค่าของตนเอง	32
ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง	32
ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง	32
แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	33
การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	45
การจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์	46
ความหมายแนวคิดอ้อม โนทัศน์	46
แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	51
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ	54
แผนการวิจัยและวิธีการดำเนินการวิจัย	101
การเก็บรวบรวมข้อมูล	102
การวิเคราะห์ข้อมูล	103
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	104
ผลการเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	105

บทที่	หน้า
ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน ด้วยการใช้กิจกรรม ศิลปะตามแนวคิดอัทม โนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	106
ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	107
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	108
ขั้นตอนการวิจัย	108
สรุปผลการวิจัย	112
อภิปรายผลการวิจัย	112
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้	115
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	115
รายการอ้างอิง	116
ภาคผนวก	122
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	123
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	126
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	170
ภาคผนวก ง ภาพกิจกรรมระหว่างการทำทดลอง.....	197
ประวัติผู้วิจัย	215

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวชี้วัดตามแผนการเรียนรู้แกนกลาง พุทธศักราช 2551	57
2	การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน	63
3	ประเด็นหลักที่เชี่ยวชาญให้คำแนะนำให้ผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	80
4	ผลการนำไปทดลองกลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง 3 คน	81
5	ผลการนำไปทดลองกลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง 9 คน	81
6	แผนการวิจัย	101
7	ผลการเปรียบเทียบคะแนนการประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะ ตามแนวอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	105
8	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงานด้วยการใช้ กิจกรรมศิลปะตามแนวอัตมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	106
9	ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวอัตมโนทัศน์เพื่อ ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	107

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	55
3 ขั้นตอนการดำเนินการออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนศิลปะ ตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	82
4 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	85
5 ขั้นตอนการสร้างสื่อวีดีโอภาษามือแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	87
6 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน.....	89
7 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมศิลปะ ตามแนวอัทมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	92
8 ขั้นตอนการสร้างสื่อวีดีโอภาษามือแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะตาม แนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความ บกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	94
9 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการกิจกรรมศิลปะ ตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	96
10 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน การเห็นคุณค่าในตนเอง ของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.....	98
11 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนจากชิ้นงาน	100

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นโดยทั่วไปจะค่อยมีโอกาสในสังคม เนื่องจากความบกพร่องทางการสื่อสาร มีความบกพร่องการแสดงออกทางอารมณ์ จะใช้พฤติกรรมทางกายเป็นสื่อแสดงออก การเรียนการปรับตัวการเข้าสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะน้อยกว่าคนปกติ เนื่องจากไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการสื่อสารได้เหมือนคนอื่น มักจะมีพัฒนาการทางภาษาช้า แต่ความสามารถทางสติปัญญาเท่ากับคนปกติทุกอย่างเพียงแต่มีข้อจำกัดทางภาษาจึงทำให้ดูเหมือนว่าน้อยกว่าการปรับตัวแตกต่างไปจากคนปกติบางครั้งดูโดดเดี่ยวเหงาหงอย แยกตัวออกไปจากสังคม ดังนั้นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินควรมีลักษณะของหลักสูตรและการสอนที่พัฒนาทางด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้าน อารมณ์ และสังคมอีกประการหนึ่งนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยรุ่น คือ ต้องการยอมรับและการให้ความสำคัญต่อความรู้สึกการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความต้องการในด้านนี้สูงกว่าวัยอื่น ๆ (Erikson, 1968) และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นพื้นฐานจำเป็นพื้นฐานสำหรับมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีการพัฒนาในทางที่ดี มาสโลว์ (1943) ได้ค้นพบทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Maslow's Hierarchy of Needs) และสรุปว่ามนุษย์เรามีศักยภาพพอที่จะชี้แนะตนเองและแสวงหาความต้องการความเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเองทั้งในส่วนดีและส่วนบกพร่อง รู้จักจุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง มนุษย์มีความต้องการที่จะต้องได้รับการตอบสนองที่ละขั้นตอน จากขั้นต่ำสุดไปถึงขั้นสูงสุดโดยความต้องการที่จะต้องได้รับการตอบสนองก่อนถึงจะพัฒนาไปสู่ความต้องการขั้นถัดไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิด อัตมโนทัศน์ (Self-concept) แยกออกเป็น อัตตะ (ตัวตน) มโน (จิต ความคิด) ทัศนะ (ความคิดเห็น) เมื่อรวมกันก็หมายถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวตน ซึ่งถ้าถามแต่ละคนว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวตนของเขาอย่างไร ก็จะมีคำตอบได้มากมาย

มาร์กัส (Markus, 1977) ได้แยกแยะการมองเห็นตนเองเป็น 2 ลักษณะคือ 1) การมีจินตนาการเดียวกับตนเอง (Self-Image) บุคคลจะมีความคิดเกี่ยวกับตนได้ทั้งด้านดี มองตนเองคุณค่า มีศักดิ์ศรี หรือด้านเลว มองตัวเองต่ำต้อย ไร้ศักดิ์ศรี โดยอาศัยประสบการณ์ที่ตนได้พบเห็นก่อน จินตนาการที่บุคคลสร้างขึ้นมานั้นจะสร้างจากทางร่างกายก่อนแล้วมาเป็นทางด้านสติปัญญา

จิตใจ และสังคม เป็นลำดับมา (เรียม ศรีทอง, 2542: 2) การมองเห็นคุณค่าของตนเอง (Self - Esteem) การมองเห็นคุณค่าในตัวเองว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ มีสติปัญญากว่าสัตว์อื่นๆ ตนเองก็เป็นมนุษย์เช่นเดียวกันก็จะสามารถเรียนรู้ได้ สามารถคิด สามารถทำ สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้ สามารถติดต่อกับบุคคลอื่นได้ ทำอะไรได้เหมือนกับบุคคลอื่นๆ ผู้ที่คิดได้ดังกล่าวจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งในการดำรงชีวิตอยู่ และในการทำงาน ลักษณะของคนที่มองเห็นคุณค่าของตนเอง

โรเจอร์ (Rogers) (อ้างถึงใน ลักษณ์ สิริวัฒน์, 2544) ได้ให้ความหมายของ “ตน” ไว้ว่า คือ การรับรู้และความเชื่อถือเกี่ยวกับตนเองแต่ละบุคคลโดยผ่านกระบวนการ “การมองตน” หรือที่เรียกว่า อัตมโนทัศน์ (Self-concept) นั้นเอง ซึ่งการตนที่แต่ละคนมองเห็นอาจจะเป็น (1) ตนคือใคร หรือเป็นคนอย่างไร (2) ตนตามข้อเท็จจริง และ (3) ตนตามอุดมคติหรือตนตามที่ยากเป็น ก็ได้ การพัฒนาอัตมโนทัศน์ (Self-concept) หรือความคิด ความรู้สึก หรือเจตคติที่บุคคลมีตนเอง

แบรนด์เดน (Branden, 1981: 110-114) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไว้ว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสำคัญใน 2 แง่ด้วยกันคือเป็นสิ่งบ่งบอกถึงคุณสมบัติของบุคคลและบ่งบอกถึงคุณค่าของบุคคลและประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการคือ ความมั่นใจในตนเองและความเคารพนับถือตนเองความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจึงเป็นความเชื่อมั่นที่บุคคลเชื่อว่า ตนเองมีคุณสมบัติในการทำงานอย่างเพียงพอและมีคุณสมบัติเพียงพอในการดำรงชีวิตแบรนด์เดนมีความเชื่อว่า โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์โดยทั่วไปมีความต้องการเห็นคุณค่าในตนเองแต่บุคคลอาจไม่มีความรู้ว่าจะทำอย่างไรเพื่อตอบสนองความต้องการนี้และไม่รู้ว่ามีมาตรฐานการวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองได้อย่างไร

แนวคิดทฤษฎีโรเจอร์ คือ การพัฒนาคนให้ถึงความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริงนั่นคือการพัฒนาให้บุคคลได้ยอมรับความจริงและยอมรับตนเองเป็นตัวของตัวเองเมื่อเด็กรับรู้ว่าคุณค่าของตัวเองได้รับความสำคัญจากบุคคลที่ตนเองสัมพันธ์ด้วยนั้นจะสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองขึ้นซึ่งตรงกับแนวทางการพัฒนาของคูเปอร์ สมิธ (Coopersmith, 1984) ที่จะต้องพัฒนาให้เด็กได้มีโอกาสได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและยอมรับตนเองตลอดจนการที่เด็กจะได้กระทำตามสิ่งที่ตนเองปรารถนาหรือตั้งเป้าหมายไว้และประสบผลสำเร็จตามที่ตนเองได้ตั้งเป้าหมายไว้

อรอุมา พุ่มสวัสดิ์ (2539) ได้กล่าวไว้ว่า การเน้นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินคุณค่าตนเองในส่วนของความสามารถ ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้ตนเองมีความรู้สึกดีว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีความสามารถ ประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับทั้งของตนเองและบุคคลรอบข้างสรุปได้ว่า การมองเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ตัดสินใจว่าตนเองมีค่าเพียงใดภายหลังการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดสำเร็จลุล่วงโดยเปรียบเทียบกับความคาดหวัง

ของตนเองหรือสังคม หากได้รับความเชื่อถือและการยอมรับ สนับสนุนจากผู้อื่นและสังคมแล้วก็จะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและนับถือตนเอง สามารถดำเนินชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า (Reasoner, 1982) นำไปสู่การเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ (Rogers, 1974) และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (Self - actualization) (Maslow, 1970)

เป็นที่ยอมรับกันว่าการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการปรับตัวทางอารมณ์ สังคมและการเรียนรู้สำหรับเด็ก การเห็นคุณค่าในตนเองนับว่ามีคุณค่าสูงยิ่งเพราะเป็นพื้นฐานของการมองชีวิตสมรรถนะทางด้านสังคมและอารมณ์เกิดจากการเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถเผชิญกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตสามารถยอมรับ สถานการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกผิดหวังและท้อแท้ใจด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยความหวังและความกล้าหาญ จึงเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จมีความสุขสามารถดำเนินชีวิตตามที่ตนปรารถนาได้อย่างดี (Qubein, 1983 อ้างถึงใน จันทรฉาย พิทักษ์ศิริกุล, 2532: 3) นอกจากนี้ พบว่าผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีพลังในการหลีกเลี่ยงปัญหารุนแรงในอนาคตได้เป็นอย่างดี (American Psychiatric Association, 1987, อ้างถึงใน Pope and others, 1988: 5) การเห็นคุณค่าในตนเองนี้ เป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองตามความเป็นจริงและมีความถ่อมตน (Bruno, 1983, อ้างถึงใน จันทรฉาย พิทักษ์ศิริกุล, 2532: 22) การเห็นคุณค่าในตนเองนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านสุขภาพจิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีผลงานวิจัยจำนวนมากที่ยืนยันว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่ก็ไม่สามารถยืนยันได้ว่าคนที่มีความสัมพันธ์ทางการเรียนสูงจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงด้วยเท่าที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สมควร ได้รับการส่งเสริมตั้งแต่เยาว์วัย

สรุปได้ว่า บุคคลทุกคนไม่ว่าคนปกติโดยทั่วไป หรือคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก็สามารถรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวได้โดยการรับรู้ การเลือกที่จะรับรู้ โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ที่ได้มีมาแต่กำเนิดหรือจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิตแต่ละช่วงเวลา การรับรู้มีความหมายกับบุคคลนั้น ถ้าการรับรู้เกี่ยวกับตนเองเป็นไปในทางลบ คือ การรับรู้ว่าคุณค่าในตนเองต่ำกว่าความเป็นจริงของตนก็จะก่อให้เกิดความรู้สึกในคุณค่าในตนเองเองต่ำ อย่างเช่นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่คิดว่าตนเองเป็นคนพิการ แตกต่างจากคนอื่น การสื่อสารที่ต่างจากคนทั่วไป โดยใช้การสื่อสารด้วยภาษามือ คิดว่าตนเองเป็นแค่ชนกลุ่มน้อย สื่อสารได้เฉพาะคนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้วยกันเท่านั้น ไม่กล้าที่จะพูดคุยกับคนปกติ คิดว่าผิดแปลกไปจากมนุษย์คนปกติทั่วไป จะเก็บตัวอยู่แค่กลุ่มคนหูหนวก ไม่กล้าสื่อสารกับคนอื่น ออกไปสู่สังคมยากมาก กลัวสังคมไม่ยอมรับในตัวตนอายุที่ตนเองพิการ ถ้าการเรียนรู้ที่ทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ที่ตรงตามความเป็นจริงและเป็นไป

ในทางบวกเพื่อให้เขาารู้ถึงคุณค่าแห่งในตนเองเพื่อส่งเสริมความรู้สึกด้านบวก ขอมรับในตนเอง และไม่รู้สึกว่าตนเองไม่เหมือนบุคคลทั่วไปและการเห็นคุณค่าในตนเอง ถึงแม้จะเป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมศิลปะส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะหลายๆ ด้านทั้งร่างกายและจิตใจมีการคิดเกิดขึ้น เกิดการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจของตนเองออกมาโดยเป็นภาษาภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างสังคม ไม่ว่าจะกลุ่มเพื่อน ครู การพูดคุย วิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลาง เกิดแนวคิด มุมมองดีๆ ของตนเองที่อาจจะซ่อนอยู่ไปกล้าแสดงออก ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกภูมิใจในตัวเอง เห็นคุณค่าในตนเองว่าทุกอย่างขึ้นอยู่กับตนเอง ไม่มีใครด้อยกว่าใคร ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน รักในตนเองมากขึ้น และรักผู้อื่นจึงทำให้มีความสุขในชีวิต

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจในการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้กิจกรรมศิลปะที่เหมาะสม ตามแบบอัตมโนทัศน์ เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ เป็นการพัฒนาอารมณ์โดยเลือกใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมช่วยให้บุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ การพัฒนาทางด้านอารมณ์ สังคม จากแนวคิดที่ว่าศิลปะ คือ หนทางแห่งการปลดปล่อย อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ตามความต้องการของแต่ละคน เด็กก็เช่นกัน พวกเขาต้องการสิทธิเสรีภาพ ที่จะแสดงออกซึ่ง ความต้องการของเขาอย่างมีความสุข พวกเขาต้องการ โอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพของตัวเองในด้าน การเรียน การเล่น และการแสดงออกต่างๆ โดยเฉพาะ การแสดงออกทางผลงานศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นลายเส้น สี รูปทรง สัญลักษณ์ อารมณ์ ความหมาย ที่สื่อออกมาทั้งหมดสามารถนำมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดว่าเป็นอย่างไร กิจกรรมศิลปะประกอบด้วยรูปแบบกิจกรรมทางศิลปะที่มีความหลากหลายซึ่งครอบคลุมถึงทัศนศิลป์ (visual arts) ที่สอดคล้องกับการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดขึ้นเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ การวาดระบายสี การปั้น การแกะสลัก การประดิษฐ์ ฯลฯ ผู้วิจัยใช้กิจกรรมศิลปะทำการวิจัยและพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนจากกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

คำถามการวิจัย

1. ผลการใช้กิจกรรมศิลปะ ตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างไร
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่
3. หลังเรียนด้วยกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะอยู่ในระดับใด

สมมติฐานของการศึกษา

1. หลังเรียนด้วยกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าเรียน
2. หลังเรียนด้วยกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ ตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับดี ถึงดีมาก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้ คือ การวิจัยเป็นการเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาทัศนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนโสศศึกษาจังหวัดนครปฐม จำนวน 13 คนได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้เป็นห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 การเห็นคุณค่าในของตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3.2.3 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ ตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญทางการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

4.2 แผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.3 แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยมีสื่อวีดีโอภาษามือประกอบแบบประเมิน

4.4 แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.5 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีสื่อวีดีโอภาษามือประกอบแบบประเมิน

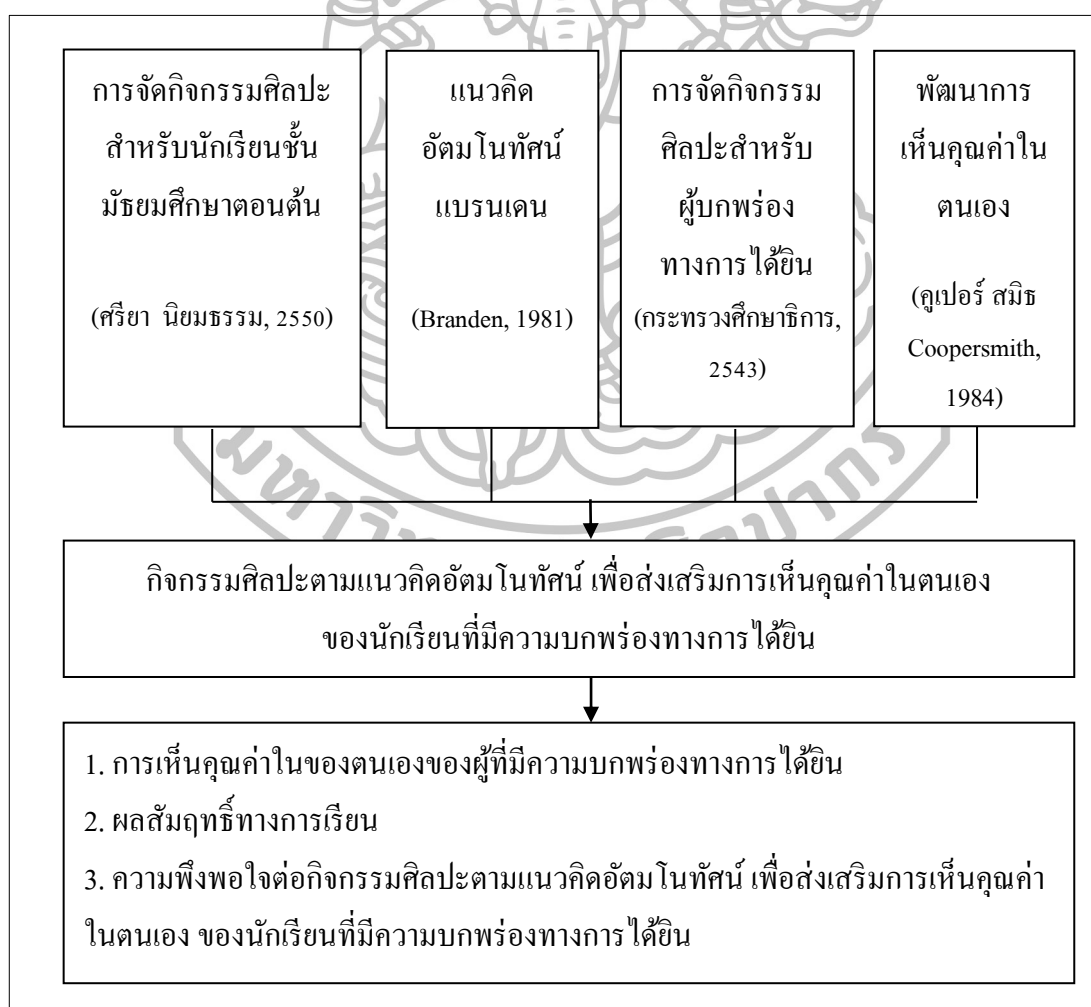
5. เครื่องมือในการประเมินคุณภาพ

5.1 แบบตรวจประเมินคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทม โนทัศน์ ที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

5.2 แบบตรวจประเมินคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

5.3 แบบตรวจประเมินคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองสำหรับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **กิจกรรมศิลปะ** หมายถึง กิจกรรมที่เด็กคิดสร้างสรรค์ตามความเหมาะสมของกิจกรรมของแต่ละอย่างเรียนรู้จากการกระทำจริงและประสบการณ์เกิดการรับรู้มั่นใจในความคิดกล้าแสดงออกโดยถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นผลงาน

2. **กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์** หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยการสอดแทรกเนื้อหาที่สะท้อนถึงตัวตน ผ่านกระบวนการ “มองตน” หรือที่เรียกว่า อัตมโนทัศน์ (Self - concept) ซึ่งการมองตนที่แต่ละคนจะมอง เช่น รูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพ หรือลักษณะพิเศษในตนเอง รวมทั้งความสามารถพิเศษด้านต่างๆ ที่ตนเองทำได้ และทำได้ดี ไม่ด้อยกว่าใคร จนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น จากกิจกรรมศิลปะที่สอดคล้องกับแนวคิดเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น

3. **การเห็นคุณค่าในตนเอง** หมายถึง ความภูมิใจในตนเองซึ่งพิจารณาด้วยความสำเร็จและความรู้สึกการเห็นคุณค่าในตนเอง รวมทั้งสามารถยอมรับในตนเอง และยอมรับการเห็นคุณค่าในคนอื่นที่มีต่อตนเอง มีความนับถือในตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ของแต่ละบุคคล การเห็นคุณค่าในตนเองนับว่าเป็นคนมองโลกในแง่ดีบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะกล้าที่จะเผชิญต่ออุปสรรคต่างๆ ยอมรับความผิดหวัง กล้าหาญ เชื่อมมั่นในตนเองจนอาจจะประสบความสำเร็จและมีความสุขและดำเนินชีวิตได้ดีต่อไป

4. **นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน** หมายถึง นักเรียนที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป ที่เรียนรู้โดยการใช้นิ้วมือในการสื่อความหมาย กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

5. **กิจกรรมศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน** หมายถึง กิจกรรมศิลปะที่เรียนรู้โดยประสาททางตาในการรับสารจากสิ่งที่ผู้สอนสื่อสารด้วยภาษามือที่ผู้สอนจัดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการวาด ปั้น ปะติด ประดิษฐ์ สิ่งสร้างสรรค์โดยถ่ายออกมาจากความรู้สึกของตนเองจากประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ

6. **กิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง** หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปะ โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียน ส่งเสริมความรู้สึกทางอารมณ์ในทางศิลปะแสดงออกเป็นความสวยงามตามแบบศิลปะที่ว่าด้วยความงามและความรู้สึกที่แสดงออก จนสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเอง

7. **แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน** หมายถึง แบบประเมินกระบวนการคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกในตนเอง หลายๆ ด้าน เช่น ด้านตนเอง ครอบครัว สังคม ที่แสดงการเห็นคุณค่าในตนเองที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีการใช้สื่อวีดิโอภาษามือประกอบแบบประเมิน

8. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกในทางบวก ความชอบ ความพึงพอใจต่อกิจกรรม สร้างสรรค์งานศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีการใช้สื่อวีดิโอภาษามือแบบ ประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้กิจกรรมที่เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. ได้แนวทางในการใช้กิจกรรมศิลปะในการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยินหรือเด็กพิเศษ
3. เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
4. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะที่จะส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะ ตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยครอบคลุมเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 1.1 ความหมายของกิจกรรมศิลปะ
 - 1.2 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ
 - 1.3 การแสดงออกทางศิลปะ
 - 1.4 ศิลปะและการพัฒนาพฤติกรรมขั้นต้นและแนวทางในการพัฒนากิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการใช้กิจกรรมศิลปะ
2. การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 2.1 ความหมายและสภาพความพิการของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 2.2 การสื่อสารของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 2.3 การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 2.4 แนวทางในการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 2.5 จิตวิทยาการจัดการเรียนการสอนของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน
3. การเห็นคุณค่าของตนเอง
 - 3.1 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 3.2 ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 3.4 การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

4. การจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์
 - 4.1 ความหมายแนวคิดอัทมโนทัศน์
 - 4.2 การจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์
 - 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์

การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ความหมายของกิจกรรมศิลปะ

วิรัตน์ พิษณุไพบูลย์ (2521: 163) นิยามว่าศิลปะศึกษาเป็นวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้เด็กได้มีพฤติกรรมที่ดีงามทางด้านศิลปะเป็นวิชาสามัญที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาในด้านต่างๆ โดยให้เด็กได้ทำกิจกรรมมีโอกาสร่วมสร้างสรรค์รู้จักแก้ปัญหาและได้สัมผัสสภาพความเป็นจริงเพื่อเด็กๆจะมีประสบการณ์ในด้านสุนทรียภาพและการสร้างสรรค์ในเรื่องของการสร้างสรรค์และเทคนิคของการทำงานจะช่วยให้เด็กได้มีความเจริญงอกงามทางด้านอารมณ์สังคมสติปัญญาและความคล่องแคล่วในการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายให้สัมพันธ์กับความคิดและการแสดงออก

เลิศ อานันท์นทะ (2523: 216) กล่าวว่าศิลปะศึกษาหมายถึงวิชาที่จัดการเรียนการสอนขึ้นภายในโรงเรียนและสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เด็กทุกเพศทุกวัยทุกระดับความสามารถได้มีโอกาสแสดงออกอย่างมีอิสระทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความคิดจินตนาการตามความสนใจและความถนัดทางธรรมชาติของเด็กแต่ละคนกิจกรรมทางศิลปะ ประกอบด้วย การเขียนภาพระบายสีการปั้น การแกะสลักดนตรีและฟ้อนรำ ฯลฯ

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526: 28 – 29) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่เด็กสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ฝึกประสาทสัมผัสพัฒนาการด้านต่างๆ ได้แก่ร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญา รวมทั้งให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการเล่นการกินการออกกำลังกายและการพักผ่อนอย่างถูกต้อง

ชัยณรงค์ เจริญพาณิชย์กุล (2533: 89 – 91) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมศิลปะว่า หมายถึง กิจกรรมศิลปะที่ช่วยให้ได้แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดสามารถฝึกเด็กให้รู้จักสังเกตหาเหตุผลรู้จักสร้างสรรค์ลักษณะนิสัยที่ดีและมีความพร้อมในการเรียนรู้พัฒนา ทั้งในด้านส่วนตัวและด้านสังคม

สรุปกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสนใจเมื่อเด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวแล้วจะมีความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกทั้งทำให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวเองอย่างอิสระอย่างมีจินตนาการและมีความคิดสร้างสรรค์กิจกรรมศิลปะที่มีลักษณะหลากหลายนั้นช่วยให้ได้ฝึกคิดฝึกจินตนาการฝึกความคิดสร้างสรรค์นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้พัฒนา

กล้ามเนื้อให้แข็งแรงสามารถหยิบจับดินสอได้อย่างมั่นคงและสามารถขีดเขียนหรือสามารถลากเส้นได้อย่างรวดเร็วขึ้นดังนั้นกิจกรรมศิลปะจึงมีคุณค่าต่อการพัฒนาโครงสร้างของความคิดด้านจินตนาการ

ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ

ศิลปะเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งในการแสดงออกซึ่งการแสดงออกทางศิลปะของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ดังนั้นเด็กๆควรได้รับการสร้างนิสัยให้เกิดความรู้สึกที่ดีเกิดความรักความชอบและความชื่นชมในศิลปะส่วนความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะอยู่ที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะโดยตรงนั่นเองมีผู้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะต่างๆ ไว้ดังนี้

1. เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระส่งเสริมอิสรภาพในการทำงานครูควรจัดวางวัสดุอุปกรณ์ไว้ในที่ที่เด็กจะหยิบมาใช้ได้ และมีโอกาสเลือกหยิบได้ตามความพอใจในขณะเดียวกันเด็กก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดของตนกับเพื่อนๆ ได้

2. เด็กมีสุนทรียภาพต่อสิ่งแวดล้อมเด็กรู้จักชื่นชมและมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนาผู้ใหญ่ควรกระทำเป็นตัวอย่าง โดยการยอมรับและชื่นชมผลงานของเด็กฝึกให้เด็กเห็นว่าทุกๆ อย่างมีความหมายสำหรับตัวเขาส่งเสริมให้รู้จักสังเกต และเห็นสิ่งที่ผิดปกติในสิ่งธรรมดาสามัญให้ได้ยินในสิ่งที่ไม่เคยได้ยินและฝึกให้เขาสนใจในสิ่งต่างๆ รอบตัว

3. เด็กเกิดความพึงพอใจและสนุกสนานในขณะที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่างๆ เด็กควรทำตามความพอใจและมีความสนุกสนานมีการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเพื่อเป็นโอกาสให้เด็กได้แสดงออกได้ตามความคิดของเขาและเป็นการพัฒนาภาษาไปด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความสามารถทางการสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ช่วยส่งเสริมให้เขามีกำลังใจเข้าใจตนเองว่ามีความคิดที่ดีและมีความสามารถหลายอย่างองค์ประกอบที่จะช่วยให้เด็กเกิดความพอใจสนุกสนานในขณะที่ทำกิจกรรมคือเวลาและสถานที่เด็กต้องการเวลาทำงานมากพอที่เขาจะทำได้สำเร็จตามความพอใจและเด็กต้องการเนื้อที่กว้างขวางพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างเต็มที่และสนุกสนาน

4. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยลดความตึงเครียดทางอารมณ์เพราะการทำงานสร้างสรรค์เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ลดความกดดันความคับข้องใจความก้าวร้าวลงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กแสดงออกและผ่อนคลายอารมณ์อย่างดีที่สุด

5. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยสร้างลักษณะนิสัยการทำงานที่ดีในขณะที่เด็กทำงานต่างๆ ครูควรสอนความมีระเบียบและนิสัยในการทำงานควบคู่ไปด้วยเช่น เก็บของเป็นที่ล้างมือและอุปกรณ์ต่างๆ เมื่อทำงานเสร็จแล้ว

6. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อซึ่งได้จากการตัดกระดาษประดิษฐ์ภาพวาด ภาพด้วยนิ้วมือการต่อภาพ ฯลฯ กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือและสายตาควบคู่กันไป

7. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กรู้จักสำรวจค้นคว้าทดลองเด็กจะชอบทำกิจกรรมและใช้วัสดุต่างๆ กันทำงานซ้ำๆ กันเพื่อสร้างสิ่งต่างๆ เพื่อเป็น โอกาสที่จะใช้ความคิดริเริ่มและจินตนาการของเขาค้นคว้าสำรวจฝึกฝนและสร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นจากการใช้วัสดุซ้ำๆ กัน ดังนั้นครูจึงควรหาวัสดุต่างๆ ไว้ให้เด็กได้มี โอกาสพัฒนาการทดลองของตนเช่นกล่องยาสีฟันเปลือกไข่และเศษวัสดุเหลือใช้อื่นๆ

เยาวยา เดชะคุปต์ (2528: 96) กล่าวว่าศิลปะนับเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้แสดงความสามารถและความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในรูปของภาพหรือสิ่งของเด็กจะใช้ศิลปะเพื่อเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่เขาทำเห็นรู้สึกและคิดออกมาเป็นผลงานการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กจะช่วยให้เด็กมี โอกาสค้นคว้าทดลองและสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นและ โลกที่อยู่รอบตัวเขาได้เข้าใจ

เห็นได้ว่ากิจกรรมศิลปะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์สติปัญญาร่างกายการรับรู้สังคมสุนทรียภาพ และการสร้างสรรค์สำหรับกิจกรรมศิลปะทุกประเภทที่เด็กได้ทำด้วยมือจะช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการจับดินสอต่อไปทั้งยังจะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาของเด็กได้ดีอีกด้วยเป็นการสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดีไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กพิเศษ หรือเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จะเห็นได้ว่ากิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สร้างทั้งประสบการณ์ความรู้สึกสัมผัสการใช้เหตุผลการสังเกตพร้อมทั้งให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเกิดจินตนาการกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีเพราะกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจความสามารถและสอดคล้องกับหลักของการพัฒนาการให้สมวัย และซึ่งไม่เพียงแต่ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อของมือกับสายตา และการผ่อนคลายทางอารมณ์เท่านั้น แต่ยังเป็นส่งเสริมความคิดอิสระความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความรู้สึกนึกคิดจินตนาการการคิดอย่างมีระบบและการแสดงออกของเด็กวัยต่างๆ โดยไม่จำกัดเงื่อนไขเกี่ยวกับสภาพชีวิตและสังคมที่แตกต่างกันประกอบกับลักษณะธรรมชาติของศิลปะนั้น มีความยืดหยุ่นสูงเนื่องจากกิจกรรมศิลปะมีหลายรูปแบบ และมีคำตอบหลากหลายไม่จำกัดตายตัว จึงเป็นสาเหตุให้กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบสนองการแสดงออกของเด็กๆ ทุกประเภท ทุกเพศทุกวัยได้เป็นอย่างดี

การแสดงออกทางศิลปะ

ศิลปะเป็นกิจกรรมซึ่งเน้นการแสดงออกเฉพาะบุคคลเป็นการแสดงออกตามความคิด ความสามารถแสดงออกทางศิลปะนั้นเป็นการแปลงความหมายของสิ่งต่างๆ ที่ได้พบตามทัศนะ ของตัวเองแล้วถ่ายทอดออกมาโดยการวาดภาพระบายสีการปั้นและการสร้างสรรค์ต่างๆ ทุกคน สามารถสร้างสรรค์ศิลปะตามความนึกคิดของตนเองได้ไม่ว่าจะเป็นเด็กฉลาดหรือเด็กพิการย่อมมี ความสามารถที่จะแสดงออกในการสร้างสรรค์และชื่นชมศิลปะถ้าเด็กมีโอกาสแสดงความคิด ความรู้สึกความชื่นชมและการสร้างสรรค์อย่างอิสระศิลปะก็ย่อมส่งเสริมให้เด็กทุกคนเจริญงอกงาม และพัฒนาได้ตามกำลังความสามารถของแต่ละคน ฉะนั้นทุกคนจึงมีความสามารถทางด้านศิลปะ อยู่ในตัว (ชูจิตต์ วัฒนารมย์, 2528 : 1) การจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถด้านต่างๆ ให้แก่เด็กทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กพิเศษ หรือเด็กบกพร่องทางด้านต่างๆ จึงเหมือนกัน เพียงแต่จะมีกระบวนการที่ช่วยให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ละเอียดและแยก เป็นขั้นตอนย่อยๆ เพื่อให้เหมาะสมแก่ระดับสติปัญญาของเด็กแต่ละกลุ่มเท่านั้น

เกศินีนิส สัยเจริญ (2527: 5 – 6) ได้กล่าวถึงกิจกรรมศิลปะของเด็กดังนี้

1. กิจกรรมการวาดภาพและระบายสี เป็นกิจกรรมการสร้างภาพทางจิตรกรรมหรือ ภาพสองมิติที่เด็กเขียนลงไปด้วยความรู้สึกในตัวเองให้เป็นสัญลักษณ์แบบลวดลายจังหวะและสีสัน ต่างๆ แทนการใช้ภาษาหรือคำพูด
 - 1.1 การวาดภาพด้วยสีน้ำพู่กันการเล่นกับสีแบบต่างๆ
 - 1.2 กิจกรรมฉีกปะและตัดกระดาษเป็นกิจกรรมที่ใช้กระดาษต่างๆมาฉีกตัดและ นำมาติดบนกระดาษทำให้เป็นภาพกระดาษที่ใช้ไม่ควรแข็ง หรือเหนียวเกินไป ได้แก่ กระดาษ หนังสือพิมพ์ กระดาษวารสาร กระดาษห่อของขวัญ กระดาษสีมัน ฯลฯ
2. กิจกรรมการปั้น เป็นกิจกรรมที่เด็กชอบมากที่สุดที่ใช้ปั้น ได้แก่ ดินเหนียวดินน้ำมัน แป้งโดกิจกรรมการพิมพ์ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีดังนี้
 - 2.1 ให้พิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ
 - 2.2 ให้พิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติต่างๆ เช่น ก้านกล้วยก้านบัวใบไม้ดอกไม้
 - 2.3 ให้พิมพ์ภาพจากวัสดุเหลือใช้ต่างๆเช่นฝาจุกขวดลูกกัญญาแจบลอกปากกา
 - 2.4 ให้พิมพ์ภาพจากด้วยเศษเชือกหรือด้าย
 - 2.5 ให้พิมพ์ภาพด้วยการขยี้กระดาษ
 - 2.6 ให้พิมพ์ภาพจากแม่พิมพ์
3. กิจกรรมประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นของเล่น และของใช้เป็นการรวบรวมเศษวัสดุจาก กระดาษ เช่น กล่องกระดาษชนิดต่างๆ เศษกระดาษกระดาษห่อของขวัญกระดาษปกนิตยสาร

หนังสือพิมพ์ ฯลฯ มาประดิษฐ์เป็นของเล่นต่างๆ ตามแบบอย่าง หรือตามความคิดอิสระและใช้วัสดุอื่นๆ ในการประกอบหรือตกแต่งเพิ่มเติมเพื่อให้งานสมบูรณ์ เช่น กาวกรรไกรเศษไหมพรมแท่งไม้ ไอศกรีมหลอดกาแฟ ฯลฯ รวมถึงงานกระดาษที่ใช้กาวประกอบเป็นรูปร่างต่างๆ

ศิลปะและการพัฒนาพฤติกรรมขั้นตอนและแนวทางในการพัฒนากิจกรรม

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523: 37 – 38) กล่าวว่า นอกจากกิจกรรมศิลปะจะมีคุณค่าในด้านส่งเสริมพัฒนาการและความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ กิจกรรมต่างๆ ของวิชาศิลปะศึกษานั้นมีคุณค่าในด้านจิตบำบัดได้ด้วยคือ

1. กิจกรรมศิลปะช่วยให้เด็กได้ระบายอารมณ์ที่เคร่งเครียดเป็นการผ่อนคลายอารมณ์ต่างๆ เช่น โกรธกลัวและวิตกกังวล
2. กิจกรรมศิลปะช่วยจัดความรู้สึกด้อยค่าไม่สมปรารถนาขาดความมั่นใจความขาดความ อดความพิการศิลปะเป็นสิ่งที่ช่วยระบายความทุกข์ได้
3. กิจกรรมศิลปะช่วยให้เข้าใจปัญหาและความต้องการของเด็กในกรณีที่เด็กคือ เกราะก้าวร้าวรังแกเพื่อน

เกสร ธิตะจารี (2543: 41 – 42) กล่าวถึงลักษณะของการสอนศิลปะสำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษไว้ดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหาควรสอนเหมือนเด็กทั่วไปแต่ด้านการสอนต้องใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่แตกต่างโดยต้องสอนให้เหมาะสมกับสภาพ และปัญหาของเด็กแต่ละประเภทแต่ละบุคคลการจัดกิจกรรมก็ต้องจัดให้เหมาะสมกับความสามารถเช่นเด็กพิการตาบอดกิจกรรมศิลปะที่ให้ทำก็ต้องขึ้นอยู่กับสัมผัสด้วยมือเช่นการร้อยลูกปัดการถักการสร้างภาพด้วยเชือกหรือเศษวัสดุ เป็นต้น
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนก็ใช้หลักจิตวิทยาในการกระตุ้น หรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดการอยากเรียนรู้และเกิดความผูกพันกับงานที่ทำเช่นการวาดภาพการใช้ระบายภาพเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์จะมีสมาธิสั้นการสร้างสภาวะแวดล้อมทางจิตวิทยาจะช่วยให้การทำงานได้เวลานานขึ้นหรือมีความผูกพันกับงานมากขึ้น
3. การสร้างความประทับใจให้กับผู้เรียนก็เป็นหลักจิตวิทยาอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการทำงานและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น เช่น ช่วยให้ทำงานสำเร็จผลงานออกมาดีได้รับความชมเชย หรือให้รางวัลสิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างพลังและความภาคภูมิใจแก่ตัวเด็กเองข้อสำคัญต้องพยายามให้เด็กคิดว่าตัวเองก็มีความสามารถเหมือนคนอื่นๆ สิ่งทีบพร่องในตัวเขาจะไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้หรือการทำงานเลย
4. การยอมรับในความสามารถการให้อิสระในการแสดงออกเช่นเดียวกันกับเด็กปกติทั่วไป จะช่วยลดปมด้อยของตัวเด็กเองความพิการมิได้สกัดกั้นความสามารถของเขาเลยเช่นเด็ก

พิการทางมือไม่มีมือก็สามารถใช้วัยวะส่วนอื่นแทน เช่น ปากหรือเท้าในการสร้างสรรค์งานได้ หลักการของการจัดกิจกรรมศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายละเอียดดังนี้

- 4.1 เริ่มสอนจากสิ่งที่ย่างที่สุด
- 4.2 ใช้ประสบการณ์ตรง
- 4.3 ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ตามระดับความสามารถของตน
- 4.4 ใช้การเสริมแรงมากกว่าการลงโทษ
- 4.5 กระตุ้นให้เด็กใช้ความคิดของตนเอง
- 4.6 ให้เด็กมีโอกาสแสดงความเป็นผู้นำ
- 4.7 ให้เด็กได้เรียนรู้จากเพื่อนมีกิจกรรมทำงานเป็นกลุ่ม
- 4.8 ให้โอกาสเด็กเลือกเรียนด้วยตนเอง
- 4.9 สอนจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยไปหาสิ่งที่เด็กไม่คุ้นเคย
- 4.10 ทบทวนบทเรียนบ่อยๆ
- 4.11 แสดงผลงานของเด็กนักเรียน
- 4.12 จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
- 4.13 ใช้การสังเกตพฤติกรรมของเด็กควบคู่ไปกับการสอน

เกสร ชิตะจรี (2543 : 47 – 48) กล่าวว่า ศิลปะเป็นวิชาหนึ่งที่เด็กทุกๆ ประเภทสามารถเรียนได้เพราะมีหลายอย่างหลายประเภทที่เด็กแสดงออกได้อย่างอิสระเป็นการระบายความรู้สึกที่อยู่ภายในออกมา เช่น การวาดภาพการระบายสีการประดิษฐ์การปั้นการพิมพ์เด็กทุกคนสามารถทำได้ ศิลปะนั้นเป็นวิชาชนิดหนึ่งที่ช่วยให้บำบัดคนไข้ที่ป่วยทางกายทางใจด้วยการลงมือปฏิบัติเมื่อผลิตผลงานก็ทำให้หลงลืมความเจ็บป่วย และเมื่อทำได้ก็สร้างความพึงพอใจและเกิดความผูกพันการสร้างสรรค์ก็จะบังเกิดขึ้นศิลปะไม่เป็นพิษเป็นภัยแก่ใครมีแต่จะช่วยให้เกิดความสุข และความภาคภูมิใจเพราะศิลปะเป็นการสร้างสรรค์งานที่ช่วยระบายอารมณ์ผ่อนคลายความเครียดความโกรธความกังวลช่วยเสริมสร้างจิตใจทางด้านสุนทรียภาพ และมีความคิดสร้างสรรค์ศิลปะช่วยสร้างความมั่นใจความกล้าที่จะแสดงออกด้วยการระบายความรู้สึกที่มีอยู่ภายในจิตใจออกมาได้เป็นอย่างดีในหลายลักษณะ เช่น การวาดการปั้นการพิมพ์การประดิษฐ์และการสร้างสรรค์ ศิลปะมีส่วนช่วยในการบำบัดทำให้ผลิตผลงานผูกพันกับการทำงานลืมความทุกข์ความน้อยใจความอายความกลัวเป็นต้นและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ส่งเสริมจินตนาการการสร้างสรรค์ที่ต้องรู้จักแก้ปัญหาการทำงาน เพื่อให้ได้งานที่ดีที่แปลกไม่ซ้ำแบบใคร และสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเองศิลปะส่งเสริมการคิดวิเคราะห์การรวบรวมประสบการณ์เก่ากับประสบการณ์ใหม่ให้เกิดเป็นความคิดใหม่ ส่งเสริมการรับรู้การแยกการรวมชนิดประเภทของงานศิลปะต่างๆ และสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ได้ เนื่องจากกระบวนการทาง

ศิลปะที่นำมาใช้กับเด็กพิเศษนั้นเป็นเทคนิคพิเศษผู้วิจัยนำกระบวนการศิลปะบำบัดมาประยุกต์ใช้ด้วยเพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ของกลุ่มทดลองในครั้งนี้ด้วย

เวดสัน (Wadson, 1995 : 43) กล่าวว่า เมื่อนักศิลปะบำบัดดูรูปภาพที่คนไข้วาดเขาจะสังเกตพฤติกรรมของคนไข้เพื่อนำไปประกอบความเข้าใจเกี่ยวกับอาการของโรคและสภาวะจิตใจของคนไข้ของเขาด้วย

วิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการใช้กิจกรรมศิลปะ

ทวิศักดิ์ สิริรัตนเรขา (2551) ได้ศึกษาศิลปะบำบัด (Art Therapy) ใช้กิจกรรมทางศิลปะเพื่อค้นหาข้อบกพร่อง ความผิดปกติบางประการของกระบวนการทางจิตใจ และใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสม ช่วยในการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพให้ดีขึ้นเพื่อ ลดปัญหาทางอารมณ์ พฤติกรรม และเสริมสร้างศักยภาพในด้านต่างๆ

สมใจ ตั้งนิกร (2531) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยในโครงการโรงเรียนอนุบาลที่ชนบทในกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หมุนเวียนที่ไม่ได้จัดตามแบบการจัดสถานการณแต่ใช้วัสดุแทนจากธรรมชาติที่มีอยู่โดยทั่วไปในห้องมีความสามารถส่งเสริมและพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กได้ดีกว่ากลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หมุนเวียนที่จัดตามแผนการจัดประสบการณ์

เจราซี (Geraci, 1990) ได้ศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมทางศิลปะเพื่อปรับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์และการปรับตัว ผลของการศึกษา พบว่า กิจกรรมศิลปะส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกภูมิใจในตัวเองและมีระดับของพัฒนาการทางสติปัญญาสูงขึ้นด้วย

คานธีชา บุญยาว (2555) ศึกษาการออกแบบกิจกรรมศิลปะเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุที่พักอาศัยในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุบ้านบางแคจำนวน 37 คน แบ่งผู้สูงอายุออกเป็น 4 ช่วงวัย ได้แก่ 1) ผู้สูงอายุอายุ 60-69 ปี 2) ผู้สูงอายุอายุ 70-79 ปี 3) ผู้สูงอายุอายุ 80-89 ปี และ 4) ผู้สูงอายุอายุ 90-99 ปี ระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัย จำนวน 17 แผน ซึ่งพัฒนามาจากทฤษฎีกระบวนการทำงานศิลปะของ John A. Michael ทฤษฎีการเห็นคุณค่าในตนเองของ Coppersmith แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุทุกช่วงวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง สรุปว่า กิจกรรมศิลปะเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถนำไปใช้

เพื่อเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย การจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น ผู้สอนต้องมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในเรื่องของศิลปะการเห็นคุณค่าในตนเอง และสมรรถภาพของผู้สูงอายุ เพื่อให้สามารถสร้างกิจกรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจ ของผู้สูงอายุบรรยากาศ ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะควรมีความสนุกสนานและเป็นกันเองจะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกผ่อนคลายกล้าแสดงความคิดเห็นร่วมกันการจัดนิทรรศการศิลปะมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเกิดความภาคภูมิใจรู้สึกว่าคุณค่าและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมศิลปะแก่เด็กมีส่วนช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ การใช้กิจกรรมศิลปะช่วยส่งเสริมทักษะในการใช้กล้ามเนื้อ สร้างความเจริญงอกงามทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการสมาธิ จิตใจที่อ่อนโยน มั่นใจในตนเอง ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ผ่อนคลาย แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของตัวเองอย่างอิสระอย่างมีจินตนาการ และสุนทรียที่ดีงาม ศิลปะจึงมีคุณค่าต่อการพัฒนาโครงสร้างของความคิด โดยไม่จำกัดเงื่อนไขเกี่ยวกับสภาพชีวิต และสังคมที่แตกต่างกัน ประกอบกับลักษณะธรรมชาติของศิลปะนั้นมีความยืดหยุ่นสูง เนื่องจาก กิจกรรมศิลปะมีหลายรูปแบบ และมีคำตอบหลากหลายไม่จำกัดตายตัว จึงเป็นสาเหตุให้กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบสนองการแสดงออกของคนได้ทุกประเภท ทุกเพศ ทุกวัยได้เป็นอย่างดี

การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ความหมายและสภาพความพิการของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ความบกพร่องทางการได้ยิน (Hearing Impairment) เป็นคำที่มีความหมายบ่งบอกความสามารถของการได้ยิน ซึ่งครอบคลุมคำว่า หูหนวก (Deaf) และหูตึง (Hard of Hearing) กล่าวคือ หูหนวกคือผู้ที่สูญเสียการได้ยิน จนไม่สามารถฟังเสียงต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะใช้เครื่องช่วยฟัง (Hearing Aids) หรือไม่ก็ตาม จึงเป็นสาเหตุให้สูญเสียโอกาสในการรับรู้ทางภาษา ส่วนหูตึง คือผู้ที่สามารถได้ยินเสียงอยู่บ้าง ซึ่งอาจจะใช้เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตาม โดยการใช้เครื่องช่วยฟังจะทำให้การรับรู้ภาษาดีขึ้น คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2543) ได้กำหนดลักษณะของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับรุนแรงจนถึงระดับน้อยอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. คนหูหนวก หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทาง การได้ยิน ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟังก็ตาม โดยทั่วไป หากตรวจการได้ยินจะสูญเสีย

การได้ยินประมาณ 90 เดซิเบลขึ้นไป เดซิเบล เป็นหน่วยวัดความดังของเสียง หมายถึง เมื่อเปรียบเทียบระดับเริ่มได้ยินของเสียงปกติ เมื่อเสียงดังไม่เกิน 25 เดซิเบล คนหูหนวกจะเริ่มได้ยินเสียงดังมากกว่า 90 เดซิเบล เสียงที่มีความดังมาก มีหน่วยเดซิเบลสูง ขณะที่เสียงที่มีความดังค่อย มีหน่วยเดซิเบลต่ำ เช่น เสียงกระซิบ มีความดังประมาณ 10 – 20 เดซิเบล เสียงพูดที่ได้ยินชัด มีความดังประมาณ 60 เดซิเบล เสียงมอเตอร์ไซด์ขณะเร่งเครื่องอาจมีความดังถึง 110 เดซิเบลนอกจากนี้ อาการหูหนวกอาจเป็นการบดบังทางการได้ยินแต่กำเนิดซึ่งจะทำให้พูดไม่ได้ หรือมีโอกาที่จะพูดได้น้อยมาก หรืออาจพิการทางการได้ยินภายหลัง ซึ่งอาจทำให้สามารถพูดได้ไม่ด้นัก โดยที่ทั้งสองกรณีนี้จะมีผลต่อการรับรู้และเรียนรู้ที่ต่างกัน ในภายหลัง

2. คนหูตึง หมายถึง คนที่มีการได้ยินเหลืออยู่พอเพียงที่จะรับข้อมูลผ่านทาง การได้ยิน โดยทั่วไป จะใส่เครื่องช่วยฟัง และหากตรวจการได้ยินจะพบว่า มีการสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า 90 เดซิเบล ลงมาจนถึง 25 เดซิเบล เด็กหูตึงจะเริ่มได้ยินเสียงที่ดังมากกว่า 26 เดซิเบลขึ้นไปจนถึง 90 เดซิเบล อาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู, 2542)

1. ตึงเล็กน้อย (26 – 40 เดซิเบล)
2. ตึงปานกลาง (41 – 55 เดซิเบล)
3. ตึงมาก (56 – 70 เดซิเบล)
4. ตึงรุนแรง (71 – 90 เดซิเบล)

สำหรับมัวร์ (Moore, 1987) ได้ให้นิยามของคนหูหนวกและคนหูตึงทางการศึกษาไว้ ดังนี้

คนหูหนวก (a deaf person) ในทางการศึกษาหมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินในหูข้างเดียว 90 เดซิเบล (ISO) หรือมากกว่า การสูญเสียดังกล่าวทำให้คนหูหนวกไม่เข้าใจการพูด ไม่ว่าจะใช้เครื่องช่วยฟังหรือไม่

คนหูตึง (a hard-of-hearing person) ในทางการศึกษาหมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินอยู่ระหว่าง 35 – 89 เดซิเบล (ISO) บุคคลดังกล่าวมีปัญหาในการฟังและการเข้าใจการพูด แต่เข้าใจคำพูดบ้าง ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟังก็ตาม หากแบ่งตามระดับการสูญเสียการได้ยินตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาจะแบ่งการสูญเสียการได้ยินเป็น 4 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สูญเสียการได้ยินระหว่าง 35 ถึง 54 เดซิเบล เด็กที่สูญเสียการได้ยินช่วงนี้ มักไม่ต้องการความช่วยเหลือในการสวมใส่เครื่องช่วยฟัง

ระดับที่ 2 สูญเสียการได้ยินระหว่าง 55 ถึง 69 เดซิเบล เด็กที่สูญเสียการได้ยินในช่วงนี้ ต้องการความช่วยเหลือในด้านการสวมใส่เครื่องช่วยฟัง การฝึกพูด ด้านภาษา และการแก้ไขการพูด

ระดับที่ 3 สูญเสียการได้ยินระหว่าง 70 ถึง 89 เดซิเบล เด็กที่สูญเสียการได้ยินในช่วงนี้ ต้องการความช่วยเหลือในด้านการได้ยิน การพูด การแก้ไขการพูด และบริการพิเศษทางการศึกษา

ระดับที่ 4 สูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบล หรือมากกว่า เด็กที่สูญเสียการได้ยินระดับนี้ ต้องการความช่วยเหลือ และบริการพิเศษทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กในระดับที่ 3

การคัดแยกบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การคัดแยกคนพิการเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อให้คนพิการได้รับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมให้สามารถเข้ารับการศึกษาได้เหมาะสมกับความต้องการ จำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละคนซึ่งจะทำให้คนพิการได้รับประโยชน์สูงสุดจากการศึกษาที่จัดให้บุคคลากรที่มีหน้าที่จัดการศึกษาพิเศษให้คนพิการควรสามารถจำแนกและคัดแยกส่งต่อคนพิการเพื่อเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาหรือประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมวิธีการคัดแยกบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถทำได้ทั้งวิธีที่ไม่ต้องใช้เครื่องมือและใช้เครื่องมือประกอบ การคัดแยกผู้ทำการคัดแยกเบื้องต้นคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง ได้แก่ ผู้ปกครองหรือครู เมื่อพบเด็กที่มีความผิดปกติทางการได้ยิน ควรส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะตรวจวัดอีกครั้ง

วิธีการคัดแยกบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมทั่วไป โดยผู้ใกล้ชิดที่สุด เช่น ผู้ปกครอง เช่น
 - 1.1 ไม่มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเสียงดังๆ เช่น รถยนต์ ฟ้าร้อง
 - 1.2 ไม่พูด ชอบทำท่าใบ้
 - 1.3 ไม่ตอบสนองต่อเสียงเรียก
 - 1.4 พูดไม่ชัด เสียงผิดปกติ
 - 1.5 ชอบจ้องหน้าผู้ที่พูดด้วย
 - 1.6 ปฏิบัติไม่ตรงตามคำสั่งบ่อยๆ
 - 1.7 ตอบไม่ตรงคำถามบ่อยๆ
 - 1.8 บอกให้ผู้พูดพูดซ้ำบ่อยๆ
 - 1.9 ได้คะแนนเขียนไทยน้อยเสมอ
 - 1.10 รู้สึกไวต่อการสัมผัสเตือนและการเคลื่อนไหวรอบตัว

(คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา, 2543)

ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยิน อาจจำแนกได้ 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การนำเสียงเสีย (Conductive Hearing Loss) เป็นการสูญเสียการได้ยินที่มีสาเหตุมาจากความผิดปกติที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของหูชั้นนอกและหูชั้นกลาง ซึ่งเป็นส่วนของการนำเสียง เช่น แก้วหูทะลุ หนองหู หูน้ำหนวก กระจกหูสามชิ้นเคลื่อนไหวยังไม่ได้ การติดเชื้อมของหูชั้นกลาง เป็นต้น การสูญเสียการได้ยินลักษณะนี้ อาจรักษาได้ด้วยยาหรือการผ่าตัด ส่วนการรับฟังเสียงมักสูญเสียการได้ยินในระดับเล็กน้อยหรือปานกลาง คือ น้อยมากที่จะก่อให้เกิดความบกพร่องในการได้ยินมากกว่า 60 ถึง 70 เดซิเบลอย่างไรก็ตาม ยังมีการสันนิษฐานของกระจกหูชั้นในอยู่

2. ประสาทหูเสีย (Sensorineural Hearing Loss) เกิดจากความผิดปกติที่หูชั้นในหรือประสาทหูรับเสียง เช่น ประสาทหูเสียจากการแพ้ยาหรือจากเสียงระเบิด เสียงอึกทัก เป็นต้น นอกจากนี้ที่พบบ่อย ได้แก่ กรรมพันธุ์ มารดาติดเชื้อหรือได้รับสารพิษขณะตั้งครรภ์หรือระหว่างคลอด ทำให้ประสาทหูเสียแต่กำเนิด การถูกทำร้ายร่างกายหรืออุบัติเหตุอย่างรุนแรง

อย่างไรก็ตาม การสูญเสียแบบ Conductive Hearing Loss มักจะแก้ไขได้ด้วยการใส่เครื่องช่วยฟังเพื่อขยายเสียงทุกชนิด เพราะเป็นปัญหาเรื่องความดังของเสียง แต่การสูญเสียแบบ Sensorineural Hearing Loss มีปัญหาซับซ้อนมากกว่า เนื่องจากเป็นปัญหาการแยกแยะเสียงซึ่งในบางกรณี อาจใช้วิธีการรักษาด้วยการผ่าตัดใส่ประสาทหูเทียมเข้าไปในอวัยวะรับเสียงรูปก้นหอยซึ่งอยู่ภายในหูได้ โดยเครื่องแปลงสัญญาณที่อยู่ภายนอกจะทำหน้าที่วิเคราะห์เสียงต่างๆ และแปลงเป็นสัญญาณไปยังประสาทการได้ยินและไปสู่สมองโดยตรง โดยภายหลังการผ่าตัดจะต้องได้รับการฝึกฟังฝึกพูด

3. Mixed Hearing Loss เป็นความบกพร่องทางการได้ยินแบบผสมคือ Conductive Hearing Loss ผสมกับ Sensorineural Hearing Loss มีความผิดปกติอยู่ที่หูชั้นนอก หูชั้นกลาง หูชั้นใน หรือประสาทหู ความพิการแบบนี้มีทั้งที่เป็นมาตั้งแต่เกิด (Congenital Hearing Loss) หรือมาเกิดทีหลัง (Acquired Hearing Loss) มีทั้งที่พูดได้และอาจจะพูดไม่ชัด และบางรายอาจรุนแรงถึงระดับหูหนวก

4. Central Hearing Loss เป็นความผิดปกติของสมองส่วนกลางตรงตำแหน่งทำหน้าที่แปลความหมายเสียงที่ได้ยิน (Warwick Area) ซึ่งจะอยู่ที่ด้านข้างของศีรษะ ในกรณีนี้ เสียงที่ส่งมาจากหู ผ่านมาทางประสาทหู (Acoustic Nerve) เมื่อมาถึง Warwick Area แล้วแปลความหมายไม่ได้ อาจจะมีพบได้ในรายที่เป็นเนื้องอกของประสาทหู สมองอักเสบจากเชื้อโรค จากการที่เส้นเลือดในสมองแตก เป็นต้น (คารณี อุทัยรัตนกิจ, 2538: ศรียา นิยมธรรม, 2544 และ สถาพร สาธุการ, 2550)

การสื่อสารของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

บุคคลที่บกพร่องทางการได้ยินจะมีปัญหาหลักที่สำคัญคือ ปัญหาการสื่อสารกับคนที่มีการได้ยินในสังคมทั่วไป สำหรับคนที่หูตึงอาจจะมีความยากลำบากในการสื่อสารกับคนที่มีการได้ยินบ้าง แม้จะใส่เครื่องช่วยฟังแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากระดับความบกพร่องทางการได้ยินของเด็กก็มีหลายระดับทั้งหูตึงและหูหนวก และประสิทธิภาพของเครื่องช่วยฟังที่ไม่เท่ากันอาจช่วยให้เด็กหูตึงได้ยินดีขึ้นบ้างเท่านั้น หรือแม้กระทั่งบางกรณีจะใช้การผ่าตัดใส่ประสาทหูเทียมแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถได้ยินได้ดีเท่าเทียมคนปกติ โดยเฉพาะคนหูหนวกนั้น จำเป็นต้องเรียนรู้และใช้การสื่อสารด้วยภาษามือ โดยถือว่าเป็นภาษาแรกของคนหูหนวก และภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง แต่ภาษาที่สองนี้มีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตในสังคม ซึ่งคนหูหนวกส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับภาษาที่สอง คือ มีพัฒนาการทางภาษาที่สองน้อยกว่าคนที่มีการได้ยิน มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนเนื่องจากมีคำศัพท์ที่จำกัด การขาดความเข้าใจคำศัพท์ที่มีหลายความหมาย คำศัพท์ที่เกี่ยวกับนามธรรม การเขียนประโยคที่ผิดโครงสร้าง ไวยากรณ์ ปัญหาในการสื่อสารเช่นนี้ทำให้เกิดแนวคิดในการช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องในการได้ยินให้ได้มีความสามารถในการสื่อสารที่ดีหลายแนวทางด้วยกัน (Schrimmer, 2001; Beck, 1989; Blachowiz, 1984 อ้างถึงใน ชวพล ลิตติพานิช, 2548) ดังเช่น ปรัชญาการสื่อสารของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของ วิลลิสและฟาเบียน (Willis and Faubion, 1979) และของแมนเดลและฟิสคัส (Mandell and Fiscus, 1981) (อ้างถึงใน ทศนีย์ จันทนะไทยเอก, 2539) แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ปรัชญาการสอนพูด (Oralists)

ปรัชญาการสอนพูด (Oralists) เป็นปรัชญาที่ให้ความสำคัญว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นส่วนหนึ่งของสังคมปกติ จึงจำเป็นต้องมีการสอนทักษะการสื่อสารทางด้านการพูดและการฟังให้ เพื่อให้เด็กเหล่านี้สามารถอยู่ร่วมในสังคมปกติได้ ตามแนวทางของปรัชญานี้ถือว่า การใช้ภาษาท่าทางหรือภาษามือ ไม่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และการเข้าสังคม การสอนตามปรัชญานี้ คือ แนวทางที่ประกอบด้วย

1.1 การฝึกฟัง (Auditory Training)

การฝึกฟังเป็นการฝึกเด็กให้คุ้นเคยกับเสียงต่างๆ เมื่อเด็กสวมเครื่องช่วยฟังแล้วเด็กได้ยินเสียง แต่อาจไม่เข้าใจความหมายของเสียงที่ได้ยินเนื่องจากไม่เคยได้ยินเสียงมาก่อน การฝึกฟังจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมเด็กเพื่อการพูด โดยการฝึกให้เด็กคุ้นเคยกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว จนกระทั่งสามารถจำแนกเสียงพูดได้ และเข้าใจเสียงที่อยู่รอบตัวและเสียงพูดในที่สุด การฝึกฟังมีลำดับขั้นตอนดังนี้คือ

1.1.1 การฝึกการรับรู้เกี่ยวกับเสียง ได้แก่ การฝึกฟังเสียงพูด การฝึกฟังว่ามีเสียงหรือไม่เสียง การฝึกบอกทิศทางของเสียง

1.1.2 การฝึกจำแนกเสียง ได้แก่ การฝึกจำแนกความแตกต่างระหว่างเสียงสองเสียงและเสียงสามเสียงการฝึกจำแนกเสียงดัง – ค่อย การฝึกจำแนกเสียงสั้น – ยาว การฝึกจำแนกเสียงสูง - ต่ำ

1.1.3 การฝึกจำเสียง ได้แก่ การจำเสียงคน สัตว์ สิ่งของ

1.1.4 การฝึกความเข้าใจเกี่ยวกับเสียงที่ได้ยิน เช่น การฝึกปฏิบัติตามคำสั่งของครู ฝึกตอบคำถามครู ฝึกการสนทนา ฝึกคำอธิบายสั้นๆ และฝึกฟังนิทาน เป็นต้น

1.2 การอ่านริมฝีปาก (Lip reading)

วิธีการนี้เป็นวิธีการที่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินรับภาษาพูดของผู้อื่นและจะเข้าใจการพูดได้ โดยการแปลความจากการสังเกตการณ์เคลื่อนไหวของอวัยวะในการพูดได้แก่ ใบหน้า ลิ้น ขากรรไกร และคอ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งของการรับคำพูดโดยตา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะต้องเรียนรู้วิธีการอ่านริมฝีปากตั้งแต่คำแรกที่เรียนภาษา และเป็นสิ่งที่เด็กมักจำเป็นต้องใช้ตลอดชีวิต จึงควรที่จะได้มีวิธีการศึกษาวิธีการอ่านริมฝีปากเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยทั่วไปการสอนอ่านริมฝีปากใช้ 3 วิธี คือ วิธีการออกเสียง (phonetic approach) วิธีการอ่านทั้งคำ (whole method) และวิธีการออกเสียงทีละพยางค์ (syllable approach) ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ

1.2.1 เพื่อให้เด็กหัดตอบต่อภาษาที่เขาเข้ามาหรือแสดงอาการรับรู้ และสนองตอบต่อคำพูดที่ได้ยินและเห็นปรากฏบนริมฝีปากของผู้พูด

1.2.2 เพื่อให้โอกาสแก่ครูและพ่อแม่ในการสอนพูดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินให้สามารถฟังและอ่านริมฝีปากได้ ครูหรือพ่อแม่ก็จะใช้ภาษาพูดกับเด็กแทนการสื่อความหมายแบบอื่น

ผดุง อารยะวิญญู (2542) กล่าวเพิ่มเติมว่า ในบางครั้งอาจต้องสังเกตลักษณะสีหน้าท่าทาง ตลอดจนการเคลื่อนไหวมือ เท้า และลำตัวของผู้พูดด้วย เพื่อให้เข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น การสังเกตการเคลื่อนไหวของผู้พูดในลักษณะนี้ ประกอบกับการสังเกตการเคลื่อนไหวของริมฝีปาก เรียกว่า การอ่านคำพูด (Speech reading) อย่างไรก็ตาม การรับรู้ทางสายตา โดยดูจากรูปปากของผู้พูด คนหูหนวกไม่สามารถเข้าใจความหมายจากการอ่านริมฝีปากได้เต็มที่ จะเข้าใจได้เพียงร้อยละ 30 – 40 เท่านั้น

1.3 การฝึกพูดและการแก้ไขการพูด

วิธีการนี้อาจใช้เทคโนโลยีในการฝึกพูดช่วยเหลือ เช่น เครื่องฝึกการออกเสียงนาสิก (Nasal Indicator) เครื่องฝึกการออกเสียงเสียดแทรก (S-Indicator) เครื่องฝึกระดับเสียง (Pitch

Indicator) เครื่องมือในการฝึกฟังและฝึกพูด (Phonic Mirror) นอกจากนี้ยังอาจใช้โปรแกรมฝึกพูด Speech Viewer ซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับการฝึกพูดและแก้ไขการพูดให้ถูกต้อง (ศรียา นิยมธรรม, 2548) ทั้งนี้ มีจุดประสงค์ของการแก้ไขการพูด คือ การค้นหาความผิดพลาดในการออกเสียง ความดังของเสียง และระดับเสียงที่เปล่งออกมา และหามาตรการในการแก้ไข เนื่องจากเด็กมีความสามารถจำกัดในการควบคุมและกำกับการพูดของตนเอง จึงต้องมีครูฝึกพูดและผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกพูดคอยช่วยเหลือและสนับสนุนให้กำลังใจโดยที่การแก้ไขการพูดจะได้ผลดีที่สุดเมื่อมีการบูรณาการการฝึกพูดเข้ากับกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียน และพ่อแม่มีส่วนร่วมในการฝึกพูดที่บ้านตามหลักปรัชญาการสอนพูด (Oralists) เช่นนี้ ในประเทศไทยมีโรงเรียนที่ยึดหลักปรัชญาในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการสอนภาษามือให้กับนักเรียนเลย คือ โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเปิดสอนในระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา สำหรับกลุ่มเป้าหมายเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินที่ยังหลงเหลือการได้ยินทั่วประเทศ ด้วยวิธีการสอนฝึกพูดและแก้ไขการพูด

2. ปรัชญาการสอนด้วยมือ (Manualists)

ปรัชญานี้เชื่อว่า วิธีการสอนพูด (Oral Teaching) ไม่เหมาะสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มินเดลและเวอร์นอน (Mindel and Vernon, 1971 อ้างถึงในทัศนีย์ จันทนะไทยเอก) กล่าวว่า การใช้มือ (Manual Method) เป็นวิธีการสอนที่ดีที่สุดสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ถึงแม้ว่าการใช้มือจะดูไม่เป็นธรรมชาติ แต่ก็เป็นการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารตามแนวปรัชญานี้ ได้แก่

2.1 การใช้ภาษามือ (Sign Language)

การใช้ภาษามือ (Sign Language) คือ ภาษาสำหรับคนหูหนวก โดยใช้มือ สีหน้า และกริยาท่าทางในการสื่อความหมาย และถ่ายทอดอารมณ์แทนคำพูดภาษามือเป็นภาษาที่นักการศึกษาทางด้านการศึกษาของคนหูหนวกตกลง และยอมรับกันแล้วว่า เป็นภาษาหนึ่งสำหรับติดต่อสื่อความหมายระหว่างคนหูหนวกกับคนหูหนวกด้วยกัน และระหว่างคนปกติกับคนหูหนวก

จิตประภา ศรีอ่อน (2542) ได้ให้ความหมายของภาษามือไว้ว่า ภาษามือเป็นภาษาหนึ่งที่มีคุณสมบัติทางภาษาศาสตร์ครบถ้วน เช่นเดียวกับภาษาอื่นทั่วไปที่มีในโลก ภาษามือแต่ละชาติจะมีความแตกต่างกันตามวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ แม้แต่ประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติ เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ยังใช้ภาษามือแตกต่างกัน เช่น ประเทศอังกฤษใช้ภาษามืออังกฤษ หรือ BSL ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ภาษามืออเมริกัน หรือ ASL และประเทศออสเตรเลียใช้ภาษามือออสเตรเลีย หรือ Auslan

ส่วนประกอบของภาษามือมีอยู่ 5 อย่าง คือ

- 1) ท่ามือ (Hand Shape)
- 2) ระดับของมือ (Position)
- 3) ทิศทางการหันของมือ (Location)
- 4) การเคลื่อนไหวของมือ (Movement)
- 5) การแสดงสีหน้า (Facial Expression)

ภาษามือไทย (Thai Sign Language หรือ TSL) เป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารสำหรับชุมชนคนหูหนวกในประเทศไทย เป็นภาษาหนึ่งที่มีโครงสร้างทางภาษาและไวยากรณ์เป็นของตนเอง และมีความแตกต่างกับภาษาไทยอย่างสิ้นเชิง ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญคือ การแสดงด้วยท่ามือ การแสดงสีหน้า ตลอดจนการโยกศีรษะ ดังนั้น การเข้าใจในภาษาสื่อสารจะเกิดจากการมองเห็นเท่านั้น ไม่สามารถสื่อสารโดยใช้เสียงด้วย ความชัดเจนของท่าทาง จึงมีความหมายที่สำคัญสำหรับการสื่อสารของคนหูหนวกมาก นอกจากภาษามือไทยจะถือว่าเป็นภาษาแรกและภาษาพูดของคนหูหนวกไทยแล้วยังถือเป็นภาษาประจำชาติของคนหูหนวกไทยอีกด้วย

วูดเวิร์ด Woodward (1996) กล่าวไว้เกี่ยวกับภาษามือไทยในปัจจุบันว่า ภาษามือที่ใช้ในชุมชนคนหูหนวกไทยแต่ละท้องถิ่นมีความเหมือนกันถึง 83% ซึ่งตามหลักภาษาศาสตร์ ถ้าภาษามีความเหมือนกันระหว่าง 83% - 100% แสดงว่าเป็นภาษาเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่า 52% ของภาษามือไทยได้รับอิทธิพลมาจากภาษามืออเมริกัน

ในสหรัฐอเมริกา มหาวิทยาลัยกัลลอดเดท (Gallaudet) จะเน้นการใช้ภาษามือ ส่วน คลาก (Clerc) จะเน้นการพูดเท่านั้น จนกระทั่งปลายปี ค.ศ. 1960 (หรือปี พ.ศ. 2503) และต้นปี ค.ศ. 1970 (หรือ ปี พ.ศ. 2513) โรงเรียนไป – กลับ และ โรงเรียนประจำบางแห่งในสหรัฐอเมริกา ต่างพากันใช้วิธีพูดเกือบหมด (Quigley, S. & Paul, P., 1984) แต่ต่อมา มีการรวมเอาวิธีการพูด ฟัง และภาษามือมารวมใช้สอนเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โดยเริ่มใช้ในช่วงปลายปี ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503)

ปัจจุบันนี้ยังคงมีการปรับปรุงพัฒนาและวิจัยการใช้ภาษามือไทยเพื่อใช้สื่อความหมายให้ถูกต้องตรงกันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมีการวิจัยและผลิตพจนานุกรมภาษามือฉบับราชบัณฑิตยสภา เป็นความร่วมมือกันระหว่างวิทยาลัยราชสุดาและสำนักงานราชบัณฑิตยสภา นอกจากนี้ยังมีการจัดทำคำศัพท์ เฉพาะทางเช่นคำศัพท์ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านการแพทย์ ด้านกฎหมายและด้านศัพท์ทางช่างไฟฟ้าพื้นฐาน เป็นต้น จากนักวิชาการ นักภาษาศาสตร์ภาษามือ และผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีเครื่องมือในการเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ

2.2 การสะกดนิ้ว (Fingerspelling)

ท่าตัวอักษรไทยสะกดนิ้วมือมีใช้ในประเทศไทยเป็นครั้งแรกในปีพ.ศ. 2496 โดยคุณหญิงกมลไกรฤกษ์ โดยที่หนังสืออักษรไทยสะกดด้วยนิ้วมือพิมพ์เผยแพร่โดยกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปีพ.ศ. 2498 และในปี 2542 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ก็ได้ประกาศรับรองการสะกดนิ้วมือรูปแบบนี้แล้วตัวอักษรสะกดนิ้วมือไทย เป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งของภาษามือไทย ใช้สำหรับการสะกดคำศัพท์หรือคำเฉพาะที่ไม่ได้นิยามท่าภาษามือไทยเอาไว้ โดยตัวอักษรสะกดนิ้วมือไทยมีทั้งหมด 66 ท่า ประกอบด้วยพยัญชนะจำนวน 42 ตัว สระ วรรณยุกต์และเครื่องหมายอื่นๆ จำนวน 24 ตัว โดยทั่วไปแล้ว ตัวอักษรที่สะกดด้วยนิ้วมือ (Manual Alphabets) ของภาษาใดจะมีจำนวนเท่ากับตัวอักษรของภาษานั้น การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือนี้เป็นวิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก ท่ามือแต่ละท่ามีความหมายเท่ากับตัวอักษร 1 ตัว ในภาษาไทยมีตั้งแต่ ก ถึง ฮ เมื่อต้องการจะสะกดคำหรือประสมอักษร “ผู้พูด” ก็จะแสดงท่ามือของตัวอักษรเหล่านั้นติดต่อกันจนจบคำ การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือส่วนมากใช้มือข้างเดียว และมักสะกดคำที่ไม่มีในภาษามือเท่านั้น เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ เป็นต้น

2.3 ท่าแนะคำพูด(Cued Speech) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก โดยผู้พูดจะแสดงท่ามือในลักษณะต่าง ๆ ประกอบการพูดเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายของการพูดให้ดียิ่งขึ้น ท่ามือที่ใช้ถูกกำหนดไว้อย่างเป็นระบบแต่ละท่ามีความหมายเฉพาะและผู้พูดจะวางมือไว้ในระดับต่ำกว่าคางเล็กน้อย ไม่วางมือไว้ในตำแหน่งอื่นๆ แต่ใช้มือเพียงข้างเดียว

3. ปรัชญาการสอนด้วยระบบรวม (Total Communication)

ระบบรวมเป็นวิธีการสื่อสารหลายๆ วิธีร่วมใช้ด้วยกัน เช่น การใช้วิธีพูดร่วมกับภาษามือและภาษาท่าทางอื่นๆ ซึ่งผู้พูดต้องการสื่อ นอกจากการพูดการใช้ภาษามือการแสดงท่าทางประกอบแล้ว การสื่อสารก็อาจใช้วิธีอ่านริมฝีปาก ท่าแนะคำพูด การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือ การอ่าน การเขียน หรือวิธีอื่นๆ ก็ได้ การใช้วิธีสื่อสารรวมกันตั้งแต่สองวิธีนี้ขึ้นไป เรียกว่า การสื่อสารรวม การสื่อสารด้วยระบบรวมนี้ การ์เรตสัน (Garretson, 1976) พบว่า เริ่มขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 16 และเริ่มมีการขัดแย้งในชั้นเรียนว่า จะใช้ระบบพูดหรือภาษามือดีในคริสต์ศตวรรษที่ 18

ในสหรัฐอเมริกา มหาวิทยาลัยกัลลอดเดท (Gallaudet) จะเน้นการใช้ภาษามือ ส่วน คลาก (Clerc) จะเน้นการพูดเท่านั้น จนกระทั่งปลายปี ค.ศ. 1960 (หรือปี พ.ศ. 2503) และต้นปี ค.ศ. 1970 (หรือปี พ.ศ. 2513) โรงเรียนไป – กลับและโรงเรียนประจำบางแห่งในสหรัฐอเมริกาต่างพากันใช้วิธีพูดเกือบหมด (Quigley, S. & Paul, P., 1984) แต่ต่อมามีการรวมเอาวิธีการพูด ฟัง และภาษามือมารวมใช้สอนเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โดยเริ่มใช้ในช่วงปลายปี ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503) โดยรอย โฮลคอมบ์ (Roy Holcomb) นักการศึกษาที่หูหนวกและมีลูกที่หูหนวกด้วย

นอกจากนี้ สมาคมหูหนวกแห่งชาติ (National Association of Deaf) ได้ให้การสนับสนุน
 ปรชญาการสื่อสารของระบบรวมนี้ ด้วยเหตุผลที่ว่า สามารถช่วยขยายและเร่งพัฒนาการทางภาษา
 และสติปัญญาให้ใช้ได้กว้างขวางเป็นที่ยอมรับของเด็กหูหนวกที่มีความต้องการจำเป็นแตกต่างกันไป
 ทั้งยังช่วยเสริมการนับถือตนเองของบุคคลหูหนวกอีกด้วย ส่วนจิตแพทย์ที่ทำงานกับผู้บกพร่อง
 ทางการได้ยินก็ใช้วิธีนี้โดยถือว่า วิธีนี้ช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อสารและเป็นการสร้าง
 สิ่งแวดล้อมที่นำไปสู่สุขภาพจิตที่ดีกว่า (ศรียา นิยมธรรม, 2544)

การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
 พ.ศ. 2545 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ
 และโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง
 และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย
 จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือ
 บุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ
 และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัด
 ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก
 สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
 ในกฎกระทรวง โดยสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตราที่ 3
 ในการจัดการเรียนการสอนให้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังกล่าวมีสิทธิและ
 โอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการ ให้จัดตั้งแต่แรกเกิด หรือพบ
 ความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ
 และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
 สำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษา เกี่ยวกับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาของเด็กทุกประเภท

โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์
 ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดี
 ระหว่างพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้
 การศึกษาให้ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองได้ตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพและ
 นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและคนเก่งของสังคม สอดคล้องกับธรรมชาติ
 สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม

โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ

แนวทางในการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินยังมีปัญหาในการปรับตัวทางสังคมกับคนปกติ เนื่อง มาจากการสื่อสารกับผู้อื่นมีปัญหาจึงมีผลทำให้การแสวงหาความสัมพันธ์ทางสังคมน้อยลง มีโชคด้อย หรือหลบหนีจากสังคม และเมื่อวัดด้วยแบบทดสอบในเรื่องนี้ก็จะพบว่า คะแนนของกลุ่มคนทั้งคนหูหนวกและหูตึงต่างก็ต่ำ และมักไปชัดเจนอย่างมากในการชอบเกาะกลุ่มกันเอง และมักแสดงอาการก้าวร้าวทางสังคมอย่างชัดเจน หากเด็กสามารถสื่อสารได้ดี ปัญหาทางอารมณ์อาจลดลง ทำให้เด็กสามารถปรับตัวได้ แต่ถ้าเด็กไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี เด็กอาจเกิดความคับข้องใจ ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กที่ต้องปรับตัวมากกว่าเด็กปกติ เด็กที่มีความฉลาดอาจปรับตัวได้ดี ส่วนเด็กที่ไม่ฉลาดจะมีปัญหาในการปรับตัวมากกว่า (ศรียา นิยมธรรม, 2544 และผดุง อารยะวิญญู, 2542) จะเห็นได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีปัญหาทางอารมณ์มากกว่าเด็กปกติ เพราะผลจากการที่หูไม่ดี ทำให้พูดไม่ได้ และขาดภาษาในการสื่อความคิด ความรู้สึก และความต้องการกับผู้อื่นเด็กเหล่านี้จึงมีความกดดันและจะแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่บ่งบอกถึงการไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง เช่น โมโห เอาแต่ใจ ก้าวร้าว ไม่ทำตามระเบียบข้อบังคับ เก็บตัว ซึมเศร้า นอกจากนี้ ยังมีปัญหาทางสังคมที่แสดงออกทางพฤติกรรม เช่น การขาดความมั่นใจในตัวเอง จากปัญหาดังกล่าวนี้ จึงทำให้เด็กเหล่านี้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งล้วนมาจากสาเหตุที่เด็กไม่เข้าใจถึงความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตนเองทั้งสิ้น (จรรยาพร ธรณินทร์, 2526)

จิตวิทยาการจัดการเรียนการสอนของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1. พัฒนาการทางสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คารณี อุทัยรัตนกิจ (2538) กล่าวว่า จากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาการหูหนวก และพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นเรื่องซับซ้อน ในบางกรณี องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดหูหนวกอาจจะมีผลกระทบต่อสมองและทำให้เกิดความบกพร่องของพัฒนาการทางสติปัญญา อย่างไรก็ตาม เป็นที่ปรากฏค่อนข้างชัดเจนว่า ประสบการณ์จากการได้ยินมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของกระบวนการทางสติปัญญา แม้ว่าจะไม่นำภาษาเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจจะมีพัฒนาการทางสติปัญญา โดยที่ผลการศึกษาในปัจจุบันพบว่า การสูญเสียการได้ยินไม่ได้มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางสติปัญญาโดยทั่วไป แต่อาจมีผลต่อความสามารถทางสติปัญญาเป็นบางด้าน เช่น การสูญเสียการได้ยินอาจมีผลกระทบต่องานที่เกี่ยวข้องกับถ้อยคำ – สัญลักษณ์ แต่ไม่มีผลกระทบต่องานที่ไม่ต้องใช้ภาษาและถ้อยคำ ซึ่งสอดคล้องกับ

ผดุง อารยะวิญญู (2542) ที่กล่าวว่า สาเหตุเนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมักมีปัญหา ด้านการสื่อสารกับคนทั่วไป ผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินอาจคิดว่า เด็กประเภทนี้เป็นเด็กที่มีสติปัญญาต่ำ เพราะไม่สามารถสื่อสารกับคนปกติได้คือนัก แต่จากรายงานการวิจัยเป็นจำนวนมากพบว่า ระดับสติปัญญาของเด็กบกพร่องทางการได้ยินมีลักษณะกระจายคล้ายเด็กปกติ คือ บางคนอาจโง่ บางคนอาจฉลาด บางคนฉลาดถึงขั้นเป็นอัจฉริยะก็มีสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้แบบทดสอบวัดสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้จากโรงเรียนนั้น มีการศึกษาวิจัยหลายเรื่องที่มีผลปรากฏซ้ำๆ กันว่าถึงแม้ผลคะแนนจากแบบทดสอบทางสติปัญญาที่มุ่งวัดศักยภาพในการเรียนรู้ของเด็กในเวลาที่กำหนดให้ ซึ่งไม่เกี่ยวกับภาษาของเด็กหูหนวกเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนจากแบบทดสอบทางสติปัญญาของเด็กปกติได้ แต่พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของเด็กหูหนวกนั้นยังต่ำมาก (Meadow, 1981 อ้างถึงในศรียา นิยมธรรม, 2544) สิ่งที่เด็กแสดงออกมาในแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่าศักยภาพที่มี เนื่องจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้วัดมีภาษามาเกี่ยวข้องกับภาษาที่โรงเรียน และเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาทางภาษา และมีทักษะทางภาษาจำกัด จึงเป็นอุปสรรคในการทำข้อสอบ เพราะผู้ที่ทำข้อสอบได้คือนั้นต้องมีความรู้ทางภาษาเป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ค่อนข้างต่ำกว่าเด็กปกตินอกจากนี้ อาจเป็นเพราะว่า วิธีการเรียนการสอนตลอดจนการวัดผลที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันเหมาะที่จะนำ มาใช้กับเด็กปกติมากกว่า วิธีการบางอย่างจึงไม่เหมาะสมสำหรับเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน

2. พัฒนาการและปัญหาทางภาษา

พูนพิศ และคณะ (2545) กล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาที่สำคัญขึ้นอยู่กับหูและการได้ยิน โดยเฉพาะพัฒนาการทางภาษาภายใน (Inner Language) คือ การสื่อสารภายในสมองของมนุษย์ (Internal Communication) คนปกติที่มีประสาทสัมผัสครบทั้ง 5 ประการ จะใช้ประสาทสัมผัสนี้รับความรู้เข้ามาเก็บไว้ในสมอง Inner Language เป็นองค์ประกอบของความจำที่สำคัญคือ เป็นความคิดที่อยู่ในสมอง คนหูหนวกแต่กำเนิดจะเสียเปรียบคนทั่วไป เพราะขาดการรับรู้ทางหู

จรวยพร ธรณินทร์ (2526) กล่าวว่า “ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมักจะขาดโอกาสในการรับรู้ ทำให้มีจุดอ่อนในการเรียนรู้ การพัฒนาความคิดในด้านนามธรรม ทั้งนี้เพราะบุคคล จะทำการเรียนรู้จากการได้ยิน 80% จากการเห็น 13% และจากประสาทสัมผัสอื่นๆ 7% ดังนั้น Inner Language ในคนหูหนวกจะมีปริมาณและความสามารถในการจดจำน้อยกว่าคนปกติทั่วไป จึงมีผลเสียอย่างยิ่งต่อคนหูหนวกคือ เรียนแล้ว ลืมง่าย ที่สำคัญมักเข้าใจไม่กระจ่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีข้อจำกัดทางภาษาและถ้อยคำทั้งด้านการรับรู้และการแสดงออก ประการแรกเด็กมีความจำกัดในการเชื่อมโยงคำเข้ากับประสบการณ์ และประการที่สอง เด็กมีความจำกัดในทักษะ

การพูดที่จะเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองเข้ากับผู้อื่น เนื่องจากเด็กมีความจำกัดในการรับข้อมูลเข้าสู่ข้อมูลออก และขาดประสบการณ์ทางด้านภาษาและการพูด เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน จึงไม่สามารถเรียนรู้ความหมาย สัญลักษณ์ และมโนทัศน์ได้ในแนวทางเดียวกับที่เด็กปกติเรียนรู้ เด็กเรียนรู้ความหมายของคำได้ค่อนข้างยาก นอกจากนั้นคำในภาษาพูดมีความสัมพันธ์กับคำในภาษาเขียน นั่นคือ การเรียนรู้ภาษาพูดเป็นความจำเป็นพื้นฐานก่อนที่เด็กจะเรียนอ่านและเข้าใจในการอ่าน ในประเด็นปัญหาทางการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น

ผดุง อารยะวิญญู (2544) ได้กล่าวถึงปัญหานี้ว่า เด็กอาจจะพูดไม่ได้ หรือพูดไม่ชัด ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับการสูญเสียการได้ยินของเด็ก เด็กที่สูญเสียการได้ยินเล็กน้อย อาจพอพูดได้ เด็กที่สูญเสียการได้ยินระดับปานกลางสามารถพูดได้ แต่อาจไม่ชัด ส่วนเด็กที่สูญเสียการได้ยินมากหรือหูหนวก อาจพูดไม่ได้เลยหากไม่ได้รับการสอนพูดตั้งแต่วัยเด็ก นอกจากนี้การพูดยังขึ้นอยู่กับอายุของเด็กเมื่อสูญเสียการได้ยินอีกด้วย หากเด็กสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด เด็กจะมีปัญหาในการพูดอย่างมาก แต่ถ้าเด็กสูญเสียการได้ยินหลังจากที่เด็กพูดแล้วปัญหาในการพูดจะน้อยกว่าเด็กที่สูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิดปัญหาในการพูดของเด็กนอกจากจะขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการสูญเสียการได้ยินแล้วยังขึ้นอยู่กับอายุของเด็กเมื่อเด็กสูญเสียการได้ยินอีกด้วย

3. พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม

ปัญหาของผู้บกพร่องทางการได้ยินไม่ได้จำกัดอยู่แค่ปัญหาการสื่อสารและภาษา แต่ยังมีปัญหาทางอารมณ์อีกด้วย เด็กที่หูหนวกมาแต่กำเนิดจะไม่มีโอกาสได้ยินเสียงของตนเอง หรือเสียงสนทนาของบุคคลรอบข้างที่แสดงอาการยอมรับหรือไม่ยอมรับในพฤติกรรมต่างๆ จึงมีผลกระทบต่อพัฒนาการทางอารมณ์ เด็กทารกที่หูหนวกแต่กำเนิดจะรู้สึกโดดเดี่ยว แยกตัว ขาดสิ่งกระตุ้น และขาดการเชื่อมโยงระหว่างพ่อแม่และเด็ก เนื่องจากการสื่อสารไม่ได้รับการตอบสนองระหว่างเด็กหูหนวกและคนหูปกติ ทำให้เด็กหูหนวกจะค่อยๆ แยกตัวออกมาจากสังคมปกติและชอบที่จะอยู่คนเดียวมากขึ้น นอกจากนี้ เด็กจะพัฒนาอาการหวาดระแวง เนื่องจากเด็กหูหนวกมีความสามารถจำกัดที่จะตรวจสอบเนื้อหาคำพูดและเจตนาในการแสดงพฤติกรรมของผู้อื่น

เลไวน์ (Levine, 1971 อ้างถึงในดวงเนตร คงปริพันธ์) กล่าวว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีลักษณะไปในทางเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง ขาดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นตลอดเวลา ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ และไม่เข้าใจตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดมาจากพัฒนาการทางจิตวิทยาของเด็กมีความล่าช้า เนื่องจาก ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมชั้นเรียนมิได้ให้ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิต จึงทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีพัฒนาการทางจิตวิทยาช้ากว่าเด็กปกติ ซึ่งสอดคล้องกับเพลเล็ต (Pellet อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม, 2544) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ศึกษาลักษณะของเด็กหูหนวกพบว่า เด็กหูหนวกขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์เพราะข้อจำกัดทางภาษา

นอกจากนี้ ยังพบว่า เด็กหูหนวกมีลักษณะก้าวร้าวและแข่งขันมากกว่าปกติ และลักษณะของการเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับคำชมเชยมากกว่าการจัดการ

เพลเล็ต (Pellet อ้างถึงในศรีริยา นิยมธรรม, 2544) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ศึกษาลักษณะของเด็กหูหนวกพบว่า เด็กหูหนวกขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์เพราะข้อจำกัดทางภาษา นอกจากนี้ ยังพบว่า เด็กหูหนวกมีลักษณะก้าวร้าวและแข่งขันมากกว่าปกติ และลักษณะของการเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับคำชมเชยมากกว่าการจัดการหรือแนวทางของกิจกรรม

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของนักวิจัยอีกหลายท่านที่พบผลสอดคล้องกัน เช่น ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มักไม่กล้าแสดงออก มากกว่าเด็กปกติ หรือเด็กหูตึงมีลักษณะเก็บตัว เพราะคิดว่ามีปัญหาทางประสาทมากกว่าปกติซึ่งผลการศึกษาต่างๆ ทำให้พอสรุปได้ว่า ความบกพร่องทางการได้ยินเป็นสาเหตุของการมีปัญหาด้านอารมณ์และการปรับตัว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ราณี เส็งยิ้ม และคณะ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล (2556) ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านเครื่องปั้นดินเผา วิชาเอกศิลปกรรมประยุกต์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน (คนหูหนวก) ให้เกิดความเข้าใจในองค์ความรู้เกี่ยวกับงานออกแบบเครื่องปั้นดินเผา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาอื่นๆ ได้ เทคนิคการสอนโดยใช้การถ่ายภาพมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นผู้บกพร่องทางการได้ยินใช้การรับรู้ด้วยประสาทตาเป็นหลัก ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนและเทคนิคสมุดติดภาพ (Scrapbook) ผสมผสานกับการเล่าเรื่อง เมื่อนำไปใช้ในการออกแบบ จะช่วยในการจดจำและทบทวนอยู่ตลอดเวลา

อุณาวรรณ มั่นใจ และคณะ (2545) การใช้วิธีการสอนแบบสองภาษาในชั้นอนุบาลโรงเรียนการศึกษาพิเศษนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับที่น่าพอใจและน่าพอใจมาก และจากการวัดความสามารถด้านคำศัพท์ของนักเรียน ผลปรากฏว่า อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง คือร้อยละ 87.4 รวมทั้งจากการประเมินพัฒนาการของเด็ก ของครูผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการเป็นที่น่าพอใจเช่นกัน สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ น่าพอใจ

การเห็นคุณค่าของตนเอง

ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1984 : 5) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการที่บุคคลพิจารณาประเมินตนเองแล้วแสดงออกในแง่ของการยอมรับตนเองหรือไม่ยอมรับตนเองเป็นการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตความเชื่อของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถความสำเร็จและความมีคุณค่าของตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องอัตวิสัยบุคคลอื่นสามารถรับรู้ได้จากคำพูดและท่าทีที่บุคคลนั้นแสดงออกมา

แซสซี (Sasse, 1978 : 48) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลว่า ตนเองมีความสำคัญและมีคุณค่ามีความต้องการ ได้รับความเชื่อถือการยอมรับนับถือ โดยได้รับการสนับสนุนหรือยอมรับนับถือจากผู้อื่นเพื่อที่จะได้เกิดความรู้สึกภูมิใจและนับถือตนเอง

คาลฮัม (Calhoun, 1977 : 321) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นความพึงพอใจภายในที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดมีต่ออัตมโนทัศน์ของตนเอง แบรินเดน (Brandenm, 1981 : 110-125) มีความเห็นสอดคล้องและเสริมว่าเป็นความเชื่อมั่น และการมีความนับถือตนเอง อันเกิดจากความมีคุณค่าของตนเอง ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะกระทำสิ่งใดๆ ให้สำเร็จได้ตามความปรารถนา

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง สภาวะของจิตใจที่สามารถประเมินความคิด ความรู้สึก และการกระทำสิ่งต่างๆ ของบุคคลว่า มีประโยชน์ มีคุณค่า ไปด้วยตนเอง รวมทั้งความเชื่อถือและไว้วางใจในตนเองซึ่งเป็นการรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ส่วนประสบการณ์ชีวิตถือว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายนอก บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองว่ามีคุณค่า มีความหมาย มีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางบวก การเห็นคุณค่าในตนเองสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น โดยการคิดและมีเจตคติที่ดีในด้านบวก เช่น พูดยว่า ฉันสามารถทำได้ ในทางตรงกันข้ามถ้าคนที่ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง จะมองตนเองในแง่ร้าย มีเจตคติที่ไม่ดีกับตนเอง (Palladino, 1994 : 3)

สรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกเห็นของตนเอง หรือมีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งพิจารณาจากการประเมินคุณค่าตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่าของตนเอง รวมทั้งการสามารถยอมรับการเห็นคุณค่าที่ผู้อื่นมีต่อตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความนับถือตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ (Self-Concept) ของแต่ละบุคคล เนื่องจากการเห็นคุณค่าในตนเองมีพื้นฐานมาจากความรู้สึกที่มีต่อตนเอง หรืออัตมโนทัศน์ (Self - Concept) ในบางแห่งจึงมีการใช้คำทั้งสองร่วมกัน

ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง

เป็นที่ยอมรับกันว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการปรับตัวทางอารมณ์สังคมและการเรียนรู้สำหรับเด็ก การเห็นคุณค่าในตนเองนับว่า มีคุณค่าสูงยิ่งเพราะเป็น

พื้นฐานของการมองชีวิตสมรรถนะทางด้านสังคมและอารมณ์เกิดจากการเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถเผชิญกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตสามารถยอมรับสถานการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกผิดหวังและท้อแท้ใจด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยความหวังและความกล้าหาญ จึงเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จมีความสุขสามารถดำเนินชีวิตตามที่ตนปรารถนา ได้อย่างดี (Qubein, 1983 อ้างใน จันทรฉาย พิทักษ์ศิริกุล, 2532:3) นอกจากนี้พบว่า ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีพลังในการหลีกเลี่ยงปัญหารุนแรงในอนาคตได้เป็นอย่างดี (American Psychiatric Association. 1987 อ้างใน Pope and others. 1988 : 5) การเห็นคุณค่าในตนเองนี้เป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองตามความเป็นจริงและมีความถ่อมตน (Bruno, 1983 อ้างใน จันทรฉาย พิทักษ์ศิริกุล, 2532 : 22) การเห็นคุณค่าในตนเองนับว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านสุขภาพจิต และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งมีผลงานวิจัยจำนวนมากที่ยืนยันว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่า คนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงด้วยเท่าที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สมควรได้รับการสร้างเสริมตั้งแต่เยาว์วัย

แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

แนวคิดเชิงชีววิทยาและพื้นฐานทางอารมณ์ (Biologic - Temperament)

เรามักจะพบกับคำถามที่ถามอยู่เสมอว่าทำไมเด็กและวัยรุ่นบางคนถึงจึงพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองสูงในขณะที่เด็กและวัยรุ่นบางกลุ่มมีลักษณะไม่มั่นคง (Insecure) และสงสัยเกี่ยวกับตนเอง(doubt) ซึ่งคำตอบนั้นมาจากหลายสาเหตุดังนี้

1. อิทธิพลด้านชีววิทยาและพื้นฐานทางอารมณ์ (Biologic – Temperament Influences)

การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองจะเกิดขึ้นภายใต้การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็ก และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ตอบสนองต่อเด็กจากผลงานของเชสส์และโทมัส (Chess and Thomas, 1987 : 72) ได้ชี้ให้เห็นว่า เด็กทารกมีความแตกต่างกันตั้งแต่เกิดเด็กบางคนมีการเคลื่อนไหวมากบางคนเคลื่อนไหวน้อยและบางคนมีความรู้สึกไวมากในการที่จะรับรู้สิ่งต่างๆ และตอบสนองต่อบุคคลที่เข้ามาสัมพันธ์ด้วยเด็กบางคนดูเหมือนจะระมัดระวังมากบางคนมีลักษณะมีความพึงพอใจง่ายในขณะที่เด็กบางคนดูจะมีลักษณะไม่มีความสุขซึ่งเกิดจากรูปแบบพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเชสส์และโทมัสได้จำแนกเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม คือ เด็กเลี้ยงง่าย (The Easy Child) เด็กเอาใจยาก (The Slow - to - Warm - Up Child) และเด็กเลี้ยงยาก (The Difficult Child) เขาให้ความเห็นว่า ตั้งแต่เกิดเด็กบางคนอาจมีความยากลำบากในการพัฒนาภาพพจน์แห่งตน (Self - Image) โดยมีสาเหตุมาจากลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็ก ซึ่งเรียกว่า "เด็กเลี้ยงยาก" และท้าทายต่อการที่จะช่วยพัฒนา ให้การศึกษาเด็กเหล่านี้มักจะตอบสนองต่อสถานการณ์มากเกินไป

และพบว่า มีความพึงพอใจต่อผลงานที่ได้รับค่อนข้างน้อยออกมา และยากที่จะสนองความต้องการ และความรู้สึกของตนเองไม่สนใจ หรือตอบสนองต่อผู้อื่นในด้านดีพบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมที่เป็น ปัญหาเมื่อโตขึ้นมักจะมีลักษณะที่สืบเนื่องมาจากพื้นฐานทางอารมณ์ตั้งแต่ในวัยทารก (Chess and Thomas, 1987 : 72 อ้างถึงใน Brook, 1992 : 538) กุมารแพทย์และบุคคลที่ทำงานด้านเด็กเป็นบุคคล แรกที่จะพบกับบิดามารดาตลอดจนทารกและสามารถส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา กับ ทารกโดยการให้ความรู้เกี่ยวกับความแตกต่างในลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของทารกให้บิดา มารดาได้มีความเข้าใจว่า ตัวเด็กมีใช้สาเหตุของเด็กเลี้ยงยาก และมีใช้ว่าเด็กเลี้ยงยากจะไม่สามารถ แก้ไขได้แต่ต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในการที่จะ พัฒนาเด็กหญิงมากกว่าเด็กเพศชาย กล่าวโดยสรุปบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดีที่น่าพึงพอใจ จะเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพไม่น่าพึงพอใจ (Coopersmith, 1981 : 120-123)

ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ และผลงาน (General Capacity, Ability and Performance) องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้ มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันและมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ของบุคคลโดยแต่ละด้านจะแสดงถึงความถี่ของการประสบความสำเร็จของบุคคลทั้งในขณะที่อยู่ใน ระบบโรงเรียนและเมื่ออยู่ในสังคมขณะเดียวกันจะมีเรื่องของสติปัญญาเป็นตัวเสริมความสามารถ ทางวิชาการและความสามารถทางวิชาการนั้นนับว่า เป็นเกณฑ์ที่สำคัญในการตัดสินประสิทธิภาพของ เด็กในวัยเรียนจากการศึกษาของบลูม (Bloom, 1977 อ้างถึงใน Wiggins, 1987 : 128-133) พบว่า นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง เป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ประสบ ความสำเร็จในการเรียนต่ำผลของความล้มเหลวหรือความล้มเหลวในการเรียนนี้เกี่ยวข้องกับหลาย สาเหตุนอกจากวัตถุประสงค์การเรียนการสอนแล้วยังรวมไปถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น ครูผู้สอน พ่อแม่ และ เพื่อนซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้บุคคลมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และสามารถ ใช้เป็นตัวบ่งบอกถึงการประสบความสำเร็จได้ค่อนข้างชัดเจนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน จึงใช้เป็น พื้นฐานการทดสอบความสำเร็จในอนาคตของบุคคลและเป็นตัวบ่งบอกถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ของบุคคลด้วย (Coopersmith, 1981 : 123 - 125)

ภาวะทางอารมณ์ (Affective States) เกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นแล้ว ประเมินตนเองโดยที่บุคคลอาจประเมินตนเองในทางบวกซึ่งส่งผลให้บุคคลมองตนเองว่าเป็น บุคคลที่มีความสามารถประสบความสำเร็จแล้วเกิดความรู้สึกพอใจความสุขๆเป็นผู้ที่เห็นคุณค่า ในตนเองสูงส่วนผู้ที่ประเมินตนเองในด้านลบจะมองตนเองว่าไร้ความสามารถหรือไร้สมรรถภาพ จะรู้สึกด้อยวิตกกังวลการคิดเช่นนี้นอกจากเป็นการลดความสุขในชีวิตปัจจุบันแล้วยังเป็นการทำลาย ความหวังในอนาคตอีกด้วย (Coopersmith, 1981 : 130-131)

ปัญหาและพยาธิสภาพ (Problems and Pathology) ได้แก่ ปัญหาสุขภาพทั่วไป และปัญหาทางกายที่มีสาเหตุมาจากจิตใจ (Psychosomatic Symptoms) รวมทั้งการกระทำอันเกิดจากปัญหาซึ่งมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองกล่าวคือผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวสูงจะเห็นคุณค่าในตนเองต่ำและแสดงออกในรูปของความวิตกกังวลมีความทุกข์มีความยุ่งยากส่วนตัวส่วนผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวน้อยจะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง (Coopersmith, 1981 : 134-138) ดังการศึกษาของกลุ่มนักวิจัยพบว่าเด็กวัยรุ่นที่มีการพัฒนาตนเองต่ำลง และมีโรคภัยไข้เจ็บแทรกแซงจะเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Jacobson, and others. 1984 : 489 - 507)

ค่านิยมส่วนบุคคล (Self - Values) โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะให้คุณค่าต่อสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไปและเมื่อให้คุณค่าต่อสิ่งใดแล้วก็มักจะมีมติความเชื่อว่าเป็นมาตรฐานที่สำคัญในการตัดสินคุณค่าของตน เช่น บุคคลให้ความสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เมื่อพบว่าตนเองไม่ประสบความสำเร็จในด้านนี้จะมีผลให้บุคคลประเมินคุณค่าของตนเองต่ำลงและยังพบว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะใช้มาตรฐานทางสังคมในการตัดสินคุณค่าของตนเองอีกด้วยกล่าวคือบุคคลจะให้คุณค่าต่อสิ่งต่างๆ ตามที่ตนให้คุณค่าไว้ (Coopersmith, 1981 : 138-142)

ความใฝ่ฝันของบุคคล (Aspiration) การตัดสินคุณค่าของตนเกิดจากการที่บุคคลเปรียบเทียบผลงานและความสามารถของตนกับเกณฑ์ความสำเร็จที่บุคคลนั้นตั้งไว้ถ้าผลงานและความสามารถเป็นไปตามเกณฑ์ที่บุคคลตั้งไว้ หรือดีกว่าที่ตั้งไว้จะทำให้บุคคลเห็นว่า ตนเองมีคุณค่าในทางตรงข้ามคือ ผลงานและความสามารถไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่บุคคลตั้งไว้บุคคลก็จะมองว่าตนเองล้มเหลวและตัดสินว่าตนเองไร้ค่าดังนั้นการมองความสำเร็จในด้านต่างๆ ของบุคคล เช่น ความเป็นเลิศทางวิชาการการเข้าสังคมและความสำเร็จอื่นๆ จากภายนอกจึงยังไม่เพียงพอที่จะตัดสินคุณค่าของบุคคล จำเป็นต้องพิจารณาถึงความคาดหวังความนึกคิดและความปรารถนาของบุคคลประกอบด้วย (Coopersmith, 1981: 142-148) ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับนักเรียนควรเข้าใจเด็กรายบุคคลว่าปัจจัยด้านตัวเด็กมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งสอดคล้องกับมาสโลว์ (Maslow, 1970 : 45)

นักจิตวิทยาในทฤษฎีมนุษยนิยมได้ให้ทัศนะไว้ว่า บุคคลทุกคนในสังคมต้องการเห็นคุณค่าในตนเองและการเห็นคุณค่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ

1) ความต้องการความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self - Esteem) เป็นความต้องการที่บุคคลอยากให้เป็นผู้เข้มแข็งประสบความสำเร็จเป็นผู้มีความสามารถเพียงพอในการกระทำสิ่งต่างๆ เป็นผู้เชี่ยวชาญ และมีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้มีอิสรภาพและมีความเชื่อมั่นในการเผชิญกับสิ่งต่างๆ ในโลก

2) ความต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของตน (Esteem from Other People) เป็นความต้องการของบุคคลที่อยากให้ผู้อื่นยอมรับว่า ตนเป็นผู้มีเกียรติมีชื่อเสียงเป็นผู้มีอำนาจเหนือผู้อื่น เป็นบุคคลที่มีความสำคัญ และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ผลการศึกษาของมาสโลว์นี้สอดคล้องกับคูเปอร์สมิธ ซึ่งคูเปอร์สมิธได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมี 2 ประเภท เช่นเดียวกันคือ องค์ประกอบเฉพาะของบุคคล และองค์ประกอบภายนอกของบุคคลแบรนเดน (Branden, 1981 : 110-114) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไว้ว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสำคัญใน 2 แง่ด้วยกันคือ เป็นสิ่งบ่งบอกถึงคุณสมบัติของบุคคลและบ่งบอกถึงคุณค่าของบุคคลและประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการคือความมั่นใจในตนเองและความเคารพนับถือตนเองความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง จึงเป็นความเชื่อมั่นที่บุคคลเชื่อว่าตนเองมีคุณสมบัติในการทำงานอย่างเพียงพอและมีคุณสมบัติเพียงพอในการดำรงชีวิตแบรนเดนมีความเชื่อว่าโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์โดยทั่วไปมีความต้องการเห็นคุณค่าในตนเองแต่บุคคลอาจไม่มีความรู้ว่าจะทำอย่างไรเพื่อตอบสนองความต้องการนี้และไม่รู้ว่ามีความรู้วิธีการวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองนี้อย่างไร

2. อิทธิพลด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Influence)

ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก โดยเฉพาะบิดามารดามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความรู้สึกของเด็กเมื่อพ่อแม่ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กรู้สึกอยู่ในใจว่าเด็กผู้นั้นเป็นเด็กเลี้ยงยากและอาจยังไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กลักษณะดังกล่าวลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์และความคาดหวังของผู้ใหญ่ย่อมส่งผลต่อปฏิกริยาของตนที่มีต่อเด็กเช่นบิดามารดาที่กระตือรือร้นมากมักจะเกิดความคับข้องใจและความตึงเครียดต่อเด็กที่มีลักษณะระมัดระวังตัวเองมาก และตอบสนองซ้ำบิดามารดาที่มุ่งผลความสำเร็จมากมักจะยุ่งยากที่จะเข้าใจเด็กที่มีปัญหาเรื่องสมาธิความสนใจ และการเรียนรู้และมีแนวโน้มจะตำหนิลูกของตัวเองว่าเป็นคนโง่ และเชื่องช้าแม้ว่าเด็กได้พยายามใช้พลังอย่างมากในการที่จะทำให้สำเร็จ เนื่องจากมีพัฒนาการล่าช้าความไม่สอดคล้อง (Mismatches) ระหว่างบิดามารดา (ครูผู้ใหญ่) และเด็กคือจุดกำเนิดของความโกรธและความผิดหวังในสถานการณ์แบบนี้ไม่แปลกเลยที่จะพบเด็กมีความรู้สึกที่ไม่ดีเมื่อล้มเหลว หรือผิดพลาดและรู้สึกว่าบุคคลอื่น ไม่ชอบตัวเองมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low Self - Esteem) ในขณะที่บิดามารดาที่เข้าใจ และรู้ถึงผลกระทบของการไม่สอดคล้องกันนี้ และมีความเห็นอกเห็นใจเด็ก (Empathic) เข้าใจ (Understanding) และชื่นชม (Appreciating) ในเอกลักษณ์ของเด็กและเข้าใจความต้องการของเด็กโดยปรับความคาดหวังให้เหมาะสมกับลักษณะของเด็กย่อมช่วยให้เด็กเห็นคุณค่าในตนเองสูงลักษณะเฉพาะของเด็กจะเกิดขึ้นตั้งแต่เด็กยังไม่เกิดนอกจากการได้รับการตอบสนองจากบุคคลอื่นเด็กยังรับรู้การตอบสนองที่ผู้อื่นมีต่อตนเช่นเด็กบางคนจะมองพฤติกรรมตอบสนองของผู้อื่นไปในทางบวกในขณะที่บางคนจะมองในแง่ลบภาพของ

การพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อมจะช่วยส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก โดยเฉพาะการยินยอมการนับถือและการยอมรับของผู้ใหญ่ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1975) กล่าวว่า การยอมรับนั้นไม่ได้หมายความว่าสิ่งที่บิดามารดาควรยอมรับทุกอย่าง ว่าเป็นตัวเด็กแต่หมายความว่า ครุหรือบิดามารดาสามารถที่จะเห็นและเข้าใจเด็กว่าเขาเป็นอย่างไร โดยไม่สับสนการไม่ยอมรับในตัวเด็กเมื่อเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจและต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงเด็กจะทำให้เด็กไม่สามารถค้นพบจุดเด่นของตนเองเปรียบเสมือนกับการมีข้อจำกัด (Limited) เด็กจะไม่พัฒนาตนเองให้พร้อม และจะปฏิเสธจนกว่าเขาจะพร้อมการขาดการยอมรับทำให้เด็กไม่ได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมและจะไม่พยายามสร้างพฤติกรรมใหม่การชื่นชม (Appreciation) และยอมรับ (Acceptance) ในเด็กแต่ละคนนั้นสามารถพัฒนาขึ้น โดยการเพิ่มความตระหนักให้เกิดขึ้นในผู้เลี้ยงดู ให้เข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของเด็กและของตัวเองความชอบและไม่ชอบตลอดจนความคาดหวังของผู้เลี้ยงดูที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมของตนต่อเด็กซึ่งเป็นขั้นตอนพื้นฐานของเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองลักษณะที่เป็นส่วนประกอบภายนอกของบุคคลสภาพแวดล้อมที่มีผลให้บุคคลเห็นคุณค่าในตนเองประกอบด้วย

2.1 ความสัมพันธ์กับครอบครัวและพ่อแม่ไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ ที่มีอำนาจเท่ากับความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในชีวิตของบุคคลเด็กที่ได้รับความอบอุ่นจากการดูแลการสนับสนุนให้กำลังใจการได้รับเสรีภาพในการกระทำ ความคาดหวังต่างๆ และรวมไปถึงการดูแลระเบียบกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่ใช้ปกครองลูกและการจัดการดูแลให้เด็กได้มีอิสระในการปฏิบัติตามที่พ่อแม่กำหนดไว้โดยมีการกำหนดและจำกัดขอบเขตการกระทำไว้อย่างชัดเจนการที่พ่อแม่ยอมรับเด็กอย่างมีเงื่อนไขสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดเด็กสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง (Coopersmith, 1981 : 236; Hamachek, 1978: 144- 145)

2.2 โรงเรียนและการศึกษาโรงเรียนเป็นสถานที่ส่งเสริมพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองให้แก่เด็กสืบต่อจากทางบ้านกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นควรเป็นไป เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กและเพื่อพัฒนาความคิด และได้ตระหนักในตนเอง นอกจากนี้ครูจะมีบทบาทที่สำคัญต่อการเรียนรู้และการรับรู้ของเด็กและครูสามารถให้เด็กรู้สึกว่าคุณค่า หรือความสำคัญได้ เนื่องจากครูจะเป็นผู้ประเมินการกระทำของเด็กในด้านต่างๆ ที่โรงเรียนซึ่งจะมีผลให้เด็กมีทัศนคติต่อตนเองจากการประเมินนั้นและยังพบว่าครูที่มีความคาดหวังในตัวเด็กจะทำให้เด็กพัฒนาความสามารถศักยภาพของตน แล้วสามารถประสบความสำเร็จในด้านการเรียนตามที่ครูคาดหวัง ดังการทดลองของโรเซนทอลและจาคอบเซน (Rosenthal and Jacobsen, 1968, อ้างถึงใน

Coopersmith, 1984 : 10) จึงเห็นได้ว่าโรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของบุคคล (Coopersmith, 1981: 9-11 ; Hamackek, 1978: 210-215)

2.3 สถานภาพทางสังคม เป็นตัวแสดงให้เห็นถึงระดับทางสังคมของบุคคลโดยพิจารณาจากอาชีพรายได้ตำแหน่งหน้าที่การงานบทบาททางสังคมเชื้อสายวงศ์ตระกูลเป็นต้น โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงสถานภาพทางสังคมบุคคลก็มักจะพิจารณากันที่อาชีพรายได้และลักษณะที่อยู่อาศัยเนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นตัวบ่งบอกถึงความสำเร็จในชีวิตของบุคคลซึ่งทำให้บุคคลเห็นคุณค่าในตนเอง (Coopersmith, 1981: 84-87) จากการศึกษาวิจัยพบว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูงอาจเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงหรือเห็นคุณค่าในตนเองต่ำก็ได้ดังเช่นงานวิจัยของเพียช (Pierce, 1968 อ้างถึงใน Lloy, 1985: 120) ที่พบว่า เด็กวัยรุ่นผิวดำในอเมริกาซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยและมีสถานภาพทางสังคมต่ำมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่าเด็กวัยรุ่นผิวขาวซึ่งในเวลาต่อมาฮิลเลย์และดีบลาสซี (Haeley and De Blassic, 1974 : 15-24) โรเซนเบิร์ก (Rosenberg, 1979) กลับพบว่าเด็กวัยรุ่นผิวดำในอเมริกามีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเด็กวัยรุ่นผิวขาวเสียอีก

2.4 สังคมและกลุ่มเพื่อน สังคมและกลุ่มเพื่อนนับว่ามีความสำคัญต่อการเห็นคุณค่าในตนเองจากการเปรียบเทียบตนเองกับกลุ่มเพื่อนในด้านทักษะความสามารถความถนัดสัมฤทธิ์ผลหากบุคคลมีสิ่งดังกล่าวนี้สูงกว่าเพื่อนหรือได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับชมชอบจากกลุ่มเพื่อนก็จะเห็นคุณค่าในตนเองสูงในทางตรงข้ามหากบุคคลไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มก็จะเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Hamackek, 1978: 4-5) การสร้างเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองพัฒนาได้ดีที่สุดนั้นเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลัก 4 ประการคือพฤติกรรมสติปัญญาลักษณะทางกายภาพและอารมณ์ของแต่ละบุคคลตัวอย่างเช่นปัจจัยทางพฤติกรรมได้แก่ทักษะทางสังคมต่างๆปัจจัยทางสติปัญญาได้แก่ความเชื่อจินตนาการการพูดเกี่ยวกับตนเองปัจจัยลักษณะทางกายภาพได้แก่ขนาดรูปร่างความบกพร่องบางอย่างทางกายพัฒนาทางร่างกายสมกับวัยและท้ายสุดปัจจัยทางอารมณ์หรือที่เรามักจะเรียกกันในชีวิตประจำวันว่า “รู้สึก” มีบทบาทสำคัญในการเห็นคุณค่าในตนเองเนื่องจากบุคคลจะรับรู้ว่าตนเองเป็นอย่างไรก็ต่อเมื่อสามารถทำให้อารมณ์อยู่ในสมดุลได้ (Pope, 1988: 7)

แนวคิดเชิงสังคมวิทยา

บาบลาดิสิส (Babladelis, 1984: 171 - 175) ได้กล่าวถึง การเห็นคุณค่าในตนเองว่าประกอบด้วย กระบวนการ 4 กระบวนการ ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไปดังนี้

1. การสะท้อนจากผู้อื่น (Reflected Appraisal) บุคคลจะเรียนรู้ว่า ตนเป็นคนอย่างไรได้จากผู้อื่น ซึ่งอาจบอกตนด้วยภาษาพูดหรือภาษาท่าทางซึ่งการบอกเล่า หรือเสนอแนะนี้จะป็นกระจกเงาสะท้อนให้บุคคลมองเห็นตนเอง จากการศึกษาของเจอร์เกน (Gergen, 1965 อ้างถึงใน Babladelis, 1984: 172) ได้พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจะสะท้อนได้จากคำพูดที่พูดเกี่ยวกับ

เรื่องของตนเองซึ่งเป็นผลเกิดจากการยอมรับตนเองของเขาจากผลการทดลองเจอร์เกนพบว่า การที่ผู้วิจัยแสดงการยอมรับกับกลุ่มทดลองสามารถทำให้กลุ่มทดลองซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพิ่มประโยชน์ที่พูดเกี่ยวกับตนเองด้านบวก (positive-self statement) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญซึ่งแสดงว่ากลุ่มทดลองมีการเห็นมีคุณค่าในตนเองสูงขึ้นนั่นเองและจากการศึกษาของบาบลาดีลิส (Babladelis, 1961 อ้างถึงใน Babladelis, 1984: 172) พบว่า การใช้ภาษาต่างๆ อย่างจำกัด (ใช้การผกผันและและการพูดในคำที่แสดงว่ายอมรับ) สามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มประโยชน์ที่พูดเกี่ยวกับตนเองด้านบวกสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการค้นพบเหล่านี้ เป็นการให้ความหวังว่าการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้

2. การเปรียบเทียบทางสังคม (Social Comparison) การที่บุคคลไม่มีเกณฑ์เป็นเครื่องวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเมื่อบุคคลจะประเมินตนเอง จึงใช้วิธีการเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลที่อยู่ในสถานภาพทางสังคมที่ต่ำกว่า เพื่อยกระดับการเห็นคุณค่าในตนเองให้สูงขึ้น ในขณะที่การเปรียบเทียบกับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูงจะนำไปสู่การลดคุณค่าในตนเองลง ดังนั้น จึงเป็นที่พบเสมอๆ ว่าบุคคลชอบลดคุณค่าของผู้อื่นเพื่อที่จะคงไว้ หรือเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองจากการศึกษาวิจัยของ ลินนี่และ โกลด์ (Lenny and Gold, 1982 อ้างถึงใน Babladelis, 1984: 173) พบว่าการเปรียบเทียบทางสังคมมีผลต่อผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย

3. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) ถ้าบุคคลได้ทำอะไรในวิถีทางที่แน่นอนแล้วเราจะสามารถสังเกตได้ทั้งพฤติกรรมและผลที่ตามมาเพื่อประเมินตนเองมีการศึกษาที่ได้สนับสนุนความคิดนี้ โดยให้กลุ่มตัวอย่างสัญญาว่าจะพุดชมเชยตนเองหลังการทดลองพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

เจอร์เกนและมารเชก (Babladilis, 1984 : 174 ; Gergenand Marecek, 1978) ได้ชี้ให้เห็นว่ามีหลายสถานการณ์ที่การแสดงบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองเขาได้ชี้ว่า การแสดงบทบาทสมมติช่วยเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถอธิบายให้เข้าใจได้หลายทฤษฎีคือ

1. ทฤษฎีความไม่ลงรอยกันผู้แสดงสามารถลดความไม่ลงรอยโดยนำที่ชนะส่วนตัวออกมาแสดงเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองได้
2. ทฤษฎีบทบาทของตัวแบบโดยการสังเกตพฤติกรรมของตนเองแล้วใช้ข้อมูลที่พบเห็นมาสร้างภาพลักษณ์ของตนเพื่อเพิ่มความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
3. ทฤษฎีแรงจูงใจเชื่อว่า เมื่อบุคคลเกิดแรงจูงใจในการเล่นบทบาทสมมติเขาจะหาข้อมูลซึ่งจะทำให้การแสดงบทบาทนั้นมีความเชื่อถืออันเป็นการเพิ่มคุณค่าในตนเอง

4. ทฤษฎีการเสริมแรงบุคคลเห็นคุณค่าในตนเองได้จากประสบการณ์ความสำเร็จในการแสดงบทบาท ซึ่งอาจจะเกิดจากการยอมรับของผู้อื่นหรืออาจจะเป็นเพราะความชำนาญในการแสดงอย่างยอดเยี่ยม

5. การแบ่งแยกทางสังคม (Social Discrimination) จากการศึกษาพบว่า คนผิวดำและผู้หญิงมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่าคนผิวขาวและผู้ชายตัวอย่างของการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำของคนผิวดำเห็นได้จากเด็กผิวดำจะชอบตุ๊กตาสีขาวมากกว่าสีดำ (Clark and Clark, 1947, อ้างถึงใน Babladelis, 1984 : 174) และได้บรรยายถึงผลการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำของคนผิวดำว่า เป็นเสมือนการลดชั้นของคนผิวดำอย่างต่อเนื่องสืบมาในโลกของคนผิวขาว (Clark, 1965 ; Grier and Cobb, 1968 อ้างถึงใน Babladelis, 1984) การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้ชายและผู้หญิงพบว่า ผู้หญิงมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่าผู้ชายว่ากันตามคุณสมบัติตามแบบประเพณีแล้วเพศชายจะได้รับความนิยมนิยมและให้คุณค่ามากกว่าเพศหญิง (Rosenkrantz et al. 1968 ; Broverman et al. 1972 อ้างถึงใน Babladelis, 1984) ในการศึกษาเรื่องคุณลักษณะทางเพศ พบว่า มีความสัมพันธ์สูงระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับลักษณะของความเป็นชาย (Masculinity) ในบุคคลทั้งเพศชายและหญิง (Antill and Cunningham, 1979 ; Spence and Helmreich, 1978 ; Shumsky, 1980 อ้างถึงใน Babladelis, 1984 : 175) การเห็นคุณค่าในตนเองเชิงสังคมวิทยาเป็นกระบวนการทางสังคมซึ่งเกิดจากการหล่อหลอมทางสังคม

แนวคิดเชิงจิตวิทยา

แนวคิดของคาร์ล ร็อดเจอร์ส (Carl R. Rogers อ้างถึงใน สภา, 2536 : 57 - 61) นักจิตวิทยาที่มีชีวิตส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษาผู้ที่มีปัญหาวิธีการของร็อดเจอร์สคือให้คนไข้ได้ระบายสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองออกมาเขาเชื่อว่าประสบการณ์แต่ละเรื่องของแต่ละคนนั้นไม่ได้มีความสำคัญเพียงแต่ที่จะนำมาเล่าให้ใครฟังเท่านั้น แต่ความสำคัญอยู่ที่การได้รับรู้รับฟังและนำประสบการณ์มาวิเคราะห์หามนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผลและเป็นผู้ที่สามารถที่จะปรับแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ให้กับตนเองได้หากได้รับการช่วยเหลือจากผู้บำบัด ร็อดเจอร์สมีความเห็นสอดคล้องกับมาสโลว์ที่ว่า พลังที่สำคัญในชีวิตมนุษย์ก็คือ การที่มนุษย์สามารถยอมรับความเป็นจริงเกี่ยวกับมนุษย์ได้ ร็อดเจอร์สเน้นความสำคัญของบุคลิกภาพว่าเกิดจากการรับรู้ของบุคคลเริ่มตั้งแต่ในวัยเด็กเมื่อเด็กโตขึ้นเด็กเริ่มสามารถที่จะแยกตัวเองออกจากสิ่งแวดล้อมจากเหตุการณ์รอบๆ ตัวคำว่าตนเองในเด็กจะเริ่มพัฒนาเป็นขั้นตอนนี้

1. เด็กจะยอมรับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองว่าเป็นความจริง และไม่มีใครที่จะรู้จัก "ความจริง" นั้นๆ ได้ดีเท่ากับตนเอง
2. สิ่งที่ติดตัวมาแต่แรกเกิดก็คือแนวโน้มที่จะยอมรับความจริง

3. เด็กๆ จะมีการตอบโต้สัมพันธ์กับ "ความเป็นจริง" ด้วยการพยายามที่จะยอมรับสภาพความจริงเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กในวงแคบก่อน
4. เด็กจะแสดงพฤติกรรมในลักษณะรวมไม่แยกย่อยในการที่จะยอมรับความเป็นจริงนั้นๆ
5. เด็กจะชื่นชมประสบการณ์ที่ทำให้เด็กเกิดความพอใจและประสบการณ์ดังกล่าวจะเป็นประสบการณ์ที่มีค่าสำหรับเด็กส่วนประสบการณ์ที่ไม่ได้สร้างความพอใจให้กับเด็กจะหมดค่าไป
6. เด็กจะชวนขวยเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่เด็กพอใจนั้นเกิดขึ้นต่อเนื่องหรือเกิดขึ้นอีกโดยจะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ให้ผลทางลบเมื่อเด็กเริ่มโตขึ้นภาพ "ตนเอง" เริ่มขยายกว้างขึ้นความสำคัญของพ่อแม่และบุคคลรอบตัวเด็กจะเริ่มเพิ่มมากขึ้น ในช่วงนี้ รอเจอร์เชื่อว่า เด็กจะเริ่มพัฒนาความต้องการที่จะได้รับการยอมรับคือเด็กต้องการที่จะเป็นที่รักและยอมรับของบุคคลรอบๆ ตัวเด็กซึ่งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อเด็กเมื่อเด็กโตขึ้นเด็กจะเริ่มพัฒนาความต้องการที่จะดูแลตนเองเด็กไม่เพียงต้องการที่จะทำให้บุคคลรอบตัวมีความรู้สึกในทางดีต่อตัวเด็กเท่านั้นเด็กยังต้องการที่จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองด้วยเมื่อเข้าสู่วัยเตาะแตะผู้ใหญ่รอบตัวเด็กเริ่มจะมีความคาดหวังจากตัวเด็กมากยิ่งขึ้นเด็กจะเริ่มรู้สึกว่าการที่จะได้รับความอบอุ่นความรักที่ผู้ใหญ่จะหยิบยื่นให้นั่นเด็กจะได้รับก็ต่อเมื่อเด็กได้ปฏิบัติตามหรือมีการกระทำที่พ่อแม่ยอมรับเด็กจะเริ่มรู้ว่าตัวเด็กจะได้รับความรักความเอาใจใส่จากบุคคลรอบข้างก็ต่อเมื่อเด็กได้กระทำทางที่ดีเด็กจะสร้างความรู้สึกมีคุณค่าขึ้นจากเงื่อนไขดังกล่าวหากเด็กประสบความสำเร็จจากการที่ได้กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป และได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบตัวเด็ก

รอเจอร์ได้ชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลเนื่องมาจากการเกี่ยวพัน 3 ระบบของบุคลิกภาพคือ

1. ระบบอินทรีย์อันได้แก่สามัญสำนึกในการยังชีพของมนุษย์
2. สนามประสบการณ์ได้แก่ประสบการณ์ทั้งหมดที่มนุษย์รับรู้และสั่งสมไว้สนามประสบการณ์จะเป็นจุดรวมของประสบการณ์ทุกชนิดของมนุษย์
3. "ตนเอง" ซึ่งพัฒนามาจากประสบการณ์การปฏิบัติงานระหว่างระบบอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาการเปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นแต่ละบุคคลจะคอยควบคุมพฤติกรรมของตนเองซึ่งในบางครั้งจะยอมรับบางครั้งจะปฏิเสธ หรือบางครั้งอาจบิดเบือนการรับรู้เพื่อจะรักษาภาพของตนเองให้คงที่ไว้หาประสบการณ์ที่รับรู้ตรงกับภาพตนเองนั้น ซึ่งตรงกับความรู้สึกและความสามารถของระบบอินทรีย์ก็จะเป็นประสบการณ์ในระดับจิตสำนึกการหลอกตนเองก็จะน้อยลงในการตรงกันข้ามหากประสบการณ์ที่ตนรับรู้ไม่ตรงกับภาพของตนเองประสบการณ์นั้น จะถูกกลืนกลายเป็นประสบการณ์ในจิตไร้สำนึกแทน รอเจอร์ให้ความเห็นว่า ภาพของตนเองนั้นเป็นอุดมการณ์ และจะเป็นความปรารถนา

สูงส่งที่เข้าตัวไฟฝันที่จะเป็นและจะพยายามทุกวิถีทางในการที่จะให้มีชีวิตจริงอย่างนั้นพฤติกรรมแปรปรวนต่างๆ จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นไม่สามารถเป็นตัวของตัวเองได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

รอเจอร์ชี้ให้เห็นว่า หากบุคคลใดสามารถดำเนินชีวิตโดยผสมผสานระบบทั้งสามของบุคลิกภาพได้อย่างกลมกลืนแล้วบุคคลนั้นก็สามารถที่จะเผชิญกับความรู้สึกลึกต่างๆ และสามารถทำกิจกรรมทุกอย่างเกี่ยวกับตนเองได้และการยอมรับประสบการณ์นั้นๆ เข้าสู่ระดับสำนึกทำให้ตนเองมีโอกาสได้ตรองการกระทำพฤติกรรมต่างๆ ของตนว่าดีหรือไม่ถูกต้องสมเหตุสมผลหรือไม่ควรจะทำหรือไม่ซึ่งเรียกว่าเป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบ (Fully Functioning Person) ได้แก่

1. เปิดใจกว้างยอมรับอดีตและประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต
2. ยอมรับความเป็นอยู่และความจำเป็นในการดำรงชีวิต
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
4. มีความเป็นอิสระ
5. มีความคิดสร้างสรรค์

รอเจอร์ เชื่อว่า จุดสำคัญแห่งชีวิตมนุษย์คือการเป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบด้วยการที่แต่ละบุคคลจะพยายามทำพฤติกรรมซึ่งเหมาะสม โดยอาศัยความเข้าใจการยอมรับประสบการณ์ของตนเองโดยใช้เป็นสิ่งที่นำการกระทำในเรื่องของการยอมรับนั้นจะต้องเป็นการยอมรับโดยไม่คำนึงว่าสิ่งนั้นจะก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือก่อให้เกิดความคับข้องใจก็ตามจุดมุ่งหมายที่สำคัญแห่งชีวิตมนุษย์ตามความคิดของรอเจอร์ มีส่วนคล้ายของมาสโลว์แนวความคิดเรื่อง การยอมรับตนเองของรอเจอร์ ประกอบด้วย

1. การเปิดใจกว้างรับประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพอใจของแต่ละบุคคลต่อประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับโดยไม่คำนึงถึงว่าจะจะเป็นประสบการณ์ทางด้านบวกหรือลบก็ตาม
2. ความจำเป็นในการดำรงชีวิตคือไม่ต่อต้านหรือขวางประสบการณ์ใดๆ ที่ผ่านเข้ามาแต่สามารถยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงชีวิตได้และมีชีวิตอยู่ด้วยความสุขการยอมรับได้ในระดับนี้จะทำให้บุคคลนั้นสามารถที่จะเผชิญกับสิ่งใหม่ที่สำคัญกว่าอันอาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต
3. ความเชื่อมั่นในตนเองคือมีความเชื่อในความสามารถของตนเองว่าสามารถที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเองโดยไม่ขึ้นกับบุคคลอื่นยอมรับสภาพความเป็นจริงว่าตนเองพร้อมและเปิดใจกว้างในการที่จะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและไม่ยอมให้ผู้อื่นมากำหนดทางให้ตนเดิน
4. มีความเป็นอิสระคือมีอิสระในการที่จะตัดสินใจด้วยตนเองไม่ขึ้นอยู่กับผู้อื่นหรือการคาดหวังความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือจากสังคมใดๆ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองอยู่ตลอดเวลา

5. มีความคิดสร้างสรรค์ คือ มีความคิดริเริ่มในสิ่งที่ยังไม่เคยเจอหรือวิธีการแปลกใหม่ หรือสามารถเผชิญกับสิ่งต่างๆ ได้แนวคิดทฤษฎีหรือเจอร์คือการพัฒนาคนให้ถึงความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริงนั่นคือการพัฒนาให้บุคคลได้ยอมรับความจริงและยอมรับตนเองเป็นตัวของตัวเองเมื่อเด็กรับรู้ว่าคุณค่าของตัวเองได้รับความสำคัญจากบุคคลที่ตนเองสัมพันธ์ด้วยนั้น จะสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองขึ้นซึ่งตรงกับแนวทางการพัฒนาของคูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1984) ที่จะต้องพัฒนาให้เด็กได้มีโอกาสได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและยอมรับตนเองตลอดจนการที่เด็กจะได้กระทำตามสิ่งที่ตนเองปรารถนาหรือตั้งเป้าหมายไว้และประสบความสำเร็จตามที่ตนเองได้ตั้งเป้าหมายไว้

การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้สามารถเปลี่ยนแปลงได้และพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ นักจิตวิทยาได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองดังต่อไปนี้

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1959 อ้างใน Gurney, 1988 : 27-28) กล่าวว่าบุคคลสามารถพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองได้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. ได้รับการนับถือการยอมรับการได้รับการปฏิบัติตอบจากบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเอง
2. ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งมีผลให้บุคคลเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย และมีผลต่อสถานภาพและตำแหน่งในสังคม
3. มีการกระทำที่ได้รับการยอมรับว่าสอดคล้องกับค่านิยมและความปรารถนาของตน
4. ลักษณะการตอบสนองเมื่อได้รับการประเมิน

บรู๊ค (Brooks, 1992 : 544-548) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก ดังนี้

1. พัฒนาความรับผิดชอบและการให้ความช่วยเหลือต่อส่วนรวม
2. เปิดโอกาสให้คิดทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหา
3. ให้การสนับสนุนกำลังใจและให้ข้อมูลย้อนกลับด้านบวก
4. เสริมสร้างวินัยในตนเอง โดยการสร้างแนวปฏิบัติและคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมา
5. ช่วยให้เด็กรู้สึกยอมรับความล้มเหลวหรือความผิดพลาด

เจอร์คาโนและอีเวอร์รี่ (Girdano and Every, 1979 : 146-149) ได้เสนอวิธีการ 3 ประการในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างได้ผลดังนี้

1. การใช้ภาษาเชิงบวกหมายถึงกระบวนการที่บุคคลให้การเสริมแรงภาพลักษณ์ของตน (Self-Image) โดยชี้ให้เห็นถึงลักษณะทางบวกของตนเองเช่นลักษณะบุคลิกภาพที่เป็นลักษณะเด่นหรือบุคลิกภาพที่น่าภาคภูมิใจ

2. การยอมรับคำยกย่องชมเชยคือเมื่อมีบุคคลโดยยกย่องชมเชยก็แสดงการยอมรับโดยปราศจากท่าทีหรือคำตอบที่แสดงการถ่อมตนแต่ควรใช้ประโยคแสดงความยินดีแทนวิธีนี้จะเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมอันจะทำให้บุคคลประทับใจและมองตนเองในทางบวกมากขึ้น

3. การฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเป็นวิธีที่จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมในเชิงบวก แซสซี (Sasse, 1978 : 48) เสนอการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองด้วยวิธีการดังนี้

3.1 สร้างความมั่นใจในตนเองโดยพยายามนึกถึงความสำเร็จในวันข้างหน้าของชีวิต

3.2 ระลึกถึงงานที่ตนทำได้สำเร็จแล้วให้รางวัลเป็นสินน้ำใจหรือชมเชยตนเองหรือให้สิ่งที่มี ความหมายแก่ตนสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้บุคคลเกิดความรู้สึกที่ดีต่องานที่ทำมากขึ้น

3.3 บันทึกความสำเร็จที่ได้รับสิ่งที่ทำได้ดีเป็นเวลาติดต่อกันหลายสัปดาห์ หรือ หลายๆ เดือน

บรูโน (Bruno, 1983 : 363) กล่าวถึงวิธีการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไว้ดังนี้

1. ให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดโดยตรงซึ่งการเสนอแนะนี้อาจจะเป็นการเสนอแนะจากผู้อื่นหรือตนเองแนะตนเองก็ได้วิธีการนี้เป็นการให้ข้อมูล ซึ่งมีผลให้บุคคลเกิดกำลังใจและสร้างความภาคภูมิใจได้

2. สร้างความสำเร็จให้กับตนเองให้มากขึ้นการเพียรพยายามสร้างความสำเร็จเป็นวิถีทางที่จะเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองแต่อย่างไรก็ตามการประสบความสำเร็จแต่เพียงอย่างเดียวยังไม่พอเพียงการที่บุคคลมีความสุขกับชีวิตก็เป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน

3. การลดความคาดหวังลงบ้างการลดความคาดหวังลงโดยยังสามารถคงในสิ่งที่คนต้องการปรารถนาไว้จะเป็นหนทางที่ช่วยให้บุคคลลดความสูญเสียและเศร้าโศกเสียใจน้อยลงได้

4. เลิกประเมินค่าตนเองมนุษย์นั้นเพียงแต่มีชีวิตอยู่ก็มีค่าแล้วจึง ไม่มีคำตอบสำหรับคำถามที่ว่าอะไรคือคุณค่าของฉันนั้นก็หมายความว่าบุคคลควรเลิกประเมินค่าตนเองการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลจะเพิ่มขึ้นถ้าบุคคลเลิกตัดสินค่าของตนเอง

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ สามารถเปลี่ยนแปลงได้และพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ นักจิตวิทยาได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองดังต่อไปนี้

บรู๊ค (Brook, 1992 : 554 – 548) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กดังนี้

1. พัฒนาความรับผิดชอบและการให้ความช่วยเหลือต่อส่วนรวม
2. เปิดโอกาสให้คิดทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหา
3. เสริมสร้างวินัยในตนเองโดยการสร้างแนวทางปฏิบัติและคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้น

ตามมา

4. ให้การสนับสนุน สร้างกำลังใจและให้ข้อมูลย้อนกลับในด้านบวก
5. ช่วยให้เด็กรู้สึกยอมรับความล้มเหลวหรือความผิดพลาดได้ด้วยตนเอง

แซสซี (Sassae, 1978 : 48) เสนอการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองด้วยวิธีการดังนี้

1. สร้างความมั่นใจในตนเอง โดยพยายามนึกถึงความสำเร็จในวันข้างหน้าของชีวิต
2. ระลึกถึงงานที่ตนทำได้สำเร็จแล้วให้รางวัลเป็นสินน้ำใจ หรือชมเชยตนเองหรือให้สิ่งที่มีความหมายแก่ตน เหล่านี้จะช่วยให้บุคคลเกิดความรู้สึกที่ดีต่องานทำมากขึ้น
3. บันทึกความสำเร็จที่ได้รับ และสิ่งที่สามารถทำได้ดีเป็นเวลาติดต่อกันหลายสัปดาห์หรือหลายๆ เดือน

คูเปอร์ สมิธ (Gumey, 1988 : 27 – 28; citing Coopersmith, 1959) กล่าวว่าบุคคลสามารถพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองได้ด้วยวิธีการดังนี้

1. ได้รับการนับถือ การยอมรับ และการปฏิบัติตอบจากบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเอง
2. ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งมีผลทำให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายและมีผลต่อสถานภาพและตำแหน่งในสังคม
3. มีการกระทำที่ได้รับการยกย่องว่าสอดคล้องกับค่านิยมและความปรารถนาของตน
4. มีลักษณะการตอบสนองเมื่อได้รับการประเมินงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ขวัญฤทัย อิ่มสมโภช (2549) ศึกษาผลของศิลปะเพื่อการบำบัดต่อการเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ ในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค โดยเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ ในกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะเพื่อการบำบัด และได้รับข้อมูลการเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเอง กับการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ ในกลุ่มที่ได้รับข้อมูลการเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองเพียงอย่างเดียว กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุหญิงในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบางแค จำนวน 30 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากผลการวิจัยสรุปว่า กิจกรรมศิลปะเพื่อการบำบัดสามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ

พวงชมพู อร่ามกุล (2549) การวิจัยประกอบด้วยการผสมผสาน แบบสำรวจเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง และแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลอง (One Group Pretest –Posttest Design) การวิเคราะห์ผลของข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปัญญาเลิศ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง โดยใช้สถิติ The Wilcoxon Matched Pair Signed-Ranks Test ผลการวิจัยพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงจากการจัดกิจกรรมศิลปศึกษาสูงขึ้นก่อนทำการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยซึ่งกล่าวว่า เด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง ที่ได้เข้าร่วมการจัดกิจกรรมศิลปศึกษามีพัฒนาการการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นกว่าเดิม

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้สรุปได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองหมายถึงการที่บุคคลมีความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองหรือมีความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งพิจารณาจากการประเมินคุณค่าตนเองในด้านความสามารถความสำเร็จ และความมีคุณค่าของตนเอง รวมทั้งการสามารถยอมรับการเห็นคุณค่าที่ผู้อื่นมีต่อตนมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความนับถือตนเองซึ่งเกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ (Self - Concept) ของแต่ละบุคคลเนื่องจากการเห็นคุณค่าในตนเองมีพื้นฐานมาจากความรู้สึกที่มีต่อตนเอง หรืออัตมโนทัศน์ (Self - Concept) ในบางแห่งจึงมีการใช้คำทั้งสองร่วมกัน

การจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์

ความหมายแนวคิดอัตมโนทัศน์

โรเจอร์ (Rogers) (อ้างถึงใน ลักขณา สิริวัฒน์, 2544) ได้ให้ความหมายของ “ตน” ไว้ว่า คือ การรับรู้และความเชื่อถือเกี่ยวกับตนเองแต่ละบุคคลโดยผ่านกระบวนการ “การมองตน” หรือที่เรียกว่าอัตมโนทัศน์ (Self-concept) นั้นเอง ซึ่งการตนที่แต่ละคนมองเห็นอาจจะเป็น (1) ตนคือใคร หรือเป็นคนอย่างไร (2) ตนตามข้อเท็จจริง และ (3) ตนตามอุดมคติหรือตนตามที่ต้องการเป็น

การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลเป็นการประเมินอัตมโนทัศน์ของบุคคลซึ่งได้แก่ ความคิดความรู้สึก และเจตนาที่บุคคลมีต่อตนเอง ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของตน (Self) ที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าของตนเองดังนี้ ตนของบุคคลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. อัตมโนทัศน์ (Self Concept) หมายถึง ความคิดเกี่ยวกับตนเอง คิดว่าตนเองเป็นอย่างไรเป็นส่วนของความคิดเกี่ยวกับภาพรวมของตน

2. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) เป็นส่วนของความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง จากที่เราคิดว่าเราเป็นอย่างไรจากนั้นก็ประเมินคุณค่า เช่น ประเมินว่าความรู้สึกของตนเองมีคุณค่าหรือไม่ นี่เป็นส่วนของควมมีคุณค่าในภาพรวมของตน เป็นต้น (Siann, 1980 : 73)

นอกจากนี้ โลเวลล์ (Lovell, 1980 : 115 – 118) ได้แบ่งองค์ประกอบของตนเองออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. ภาพลักษณ์ของตนเอง (Self Image) เป็นลักษณะของบุคคลที่ปรากฏออกมาในช่วงแรกของชีวิต ซึ่งได้ภาพลักษณ์จากบุคคลอื่น โดยเฉพาะ บิดา มารดา สมาชิกในครอบครัว และเพื่อนๆ ตามลำดับ

2. ตนในอุดมคติ (Idea Self) เป็นภาพที่บุคคลต้องการจะเป็นตนในอุดมคติ มีจุดเริ่มจากการที่มีบุคคลอื่นๆ เป็นแบบอย่าง และจะสร้างแบบของตนขึ้นมา (Model Self) เด็กเล็กจะมีผู้เป็นแบบอย่างของตนเอง โดยเริ่มจากบิดา มารดา หรือบุคคลใกล้ชิด

3. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) เป็นความรู้สึกที่มีต่อตนในอุดมคติ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินคุณค่าในตนเอง และเกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างภาพลักษณ์แห่งตนกับตนในอุดมคติ ถ้ามีความใกล้เคียงกันมากก็จะมีกรเห็นคุณค่าในตนเองสูง แต่ถ้ามีความแตกต่างกันมากก็就会有เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะทำให้เป็นคนที่มีความวิตกกังวลสูงมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยและมีสุขภาพจิตไม่ดี

แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์

จากแนวคิดเกี่ยวกับการการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์จะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์สอดคล้องกันซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองได้ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ผ่อนคลายให้การรับฟังและยอมรับความคิดเห็น มีการเสริมแรงและให้กำลังใจ นอกจากนี้บรรยากาศที่ผ่อนคลายอาจส่งเสริมได้โดยการจัดกิจกรรมคลายเครียดต่างๆ เพื่อให้เกิดความสงบและเกิดความสมดุลระหว่างร่างกายและจิตใจ (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2540 : 34– 37)

2. เปิดโอกาสให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็น อภิปรายเหตุผล แนวคิดในผลงานของตนเอง หรือที่มาของชิ้นงาน เป็นการสะท้อนความคิดและค่านิยมของตนเอง เพื่อให้เกิดการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและเข้าใจความคิดเห็นและค่านิยมของผู้อื่น

3. มีการตั้งเป้าหมายหรือคาดหวังถึงวันข้างหน้าเพื่อให้เกิดการสร้างเป้าหมายในชีวิตและอนาคตในความสำเร้งของตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองนอกจากนี้การระลึกถึงงานที่ทำเสร็จแล้วเป็นการให้กำลังใจแก่ตนเองและผู้อื่น ชื่นชมในตัวเอง (Sasse, 1978:48)

4. มีการวิเคราะห์และให้ข้อมูลย้อนกลับจากการแก้ปัญหาาร่วมกันในกิจกรรมกลุ่มเรียนรู้สังคม ช่วยให้เกิดการเสนอแนะทำให้เกิดการยอมรับสภาพตามความเป็นจริง ดังที่ บรู๊ค (Brook, 1992 : 544 – 548) กล่าวว่า การส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองจะช่วยให้เกิดความตระหนักและยอมรับความสำเร็จและยอมรับความล้มเหลวของตน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับศิลปะตามแนวคิดแนวคิดอัตมโนทัศน์

พวงชมพู อร่ามกุล (2549) การศึกษาวิเคราะห์ผลของการจัดกิจกรรมศิลปศึกษาที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลของการจัดกิจกรรมศิลปศึกษาที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง แบบเจาะจงจำนวน 8 คน มีระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ๆ ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยกิจกรรมศิลปะ เป็นการศึกษาเชิงทดลองเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง ผลการวิจัยพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงจากการจัดกิจกรรมศิลปศึกษาสูงขึ้นก่อนทำการทดลอง การเข้าร่วมการจัดกิจกรรมศิลปศึกษามีพัฒนาการการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นกว่าเดิม

คานธีชา บุญยาว (2555) ศึกษาการออกแบบกิจกรรมศิลปะเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุที่พักอาศัยในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุบ้านบางแคจำนวน 37 คน แบ่งผู้สูงอายุออกเป็น 4 ช่วงวัย ได้แก่ 1) ผู้สูงอายุอายุ 60-69 ปี 2) ผู้สูงอายุอายุ 70-79 ปี 3) ผู้สูงอายุอายุ 80-89 ปี และ 4) ผู้สูงอายุอายุ 90-99 ปี ระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัย จำนวน 17 แผน ซึ่งพัฒนามาจากทฤษฎีกระบวนการทำงานศิลปะของ John A. Michael ทฤษฎีการเห็นคุณค่าในตนเองของ Coopersmith แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุทุกช่วงวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง สรุปว่ากิจกรรมศิลปะเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น ผู้สอนต้องมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในเรื่องของศิลปะการเห็นคุณค่าในตนเอง และสมรรถภาพของผู้สูงอายุเพื่อให้สามารถสร้างกิจกรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจ ของผู้สูงอายุบรรยากาศขณะปฏิบัติกิจกรรมศิลปะควรมีความสนุกสนานและเป็นกันเองจะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกผ่อนคลายกล้าแสดงความคิดเห็น

ร่วมกันการจัดนิทรรศการศิลปะมีความสำคัญมากเพราะเป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเกิดความภาคภูมิใจรู้สึกว่าคุณค่าและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

กัลัญญา เพชรราภรณ์ (2555) ศึกษาและเปรียบเทียบอ้อมโนทัศน์หลายมิติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอ้อมโนทัศน์หลายมิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดอ้อมโนทัศน์หลายมิติ

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรปราการมีคะแนนอ้อมโนทัศน์ด้านครอบครัวสูงสุด และด้านร่างกายกับด้านวิชาการต่ำสุด
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีคะแนนอ้อมโนทัศน์ด้านสังคม ด้านความสามารถ ด้านครอบครัวและด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยที่นักเรียนชายมีคะแนน อ้อมโนทัศน์ด้านร่างกายสูงกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนหญิงมีคะแนนอ้อมโนทัศน์ด้านสังคม ด้านความสามารถ ด้านครอบครัวและอ้อมโนทัศน์โดยรวมสูงกว่านักเรียนชาย
3. นักเรียนที่กลุ่มอายุต่างกันมีคะแนนอ้อมโนทัศน์ด้านสังคมด้านความสามารถด้านความรู้สึกด้านวิชาการและอ้อมโนทัศน์โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยกลุ่มอายุ 15 ปี มีคะแนนอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถ ด้านความรู้สึก ด้านวิชาการ และอ้อมโนทัศน์โดยรวมสูงกว่ากลุ่มอายุ 18 ปี
4. นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกันมีคะแนนอ้อมโนทัศน์ด้านสังคมด้านความสามารถด้านความรู้สึกด้านวิชาการและอ้อมโนทัศน์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนอ้อมโนทัศน์ด้านสังคม ด้านความสามารถ ด้านความรู้สึกด้านวิชาการ และอ้อมโนทัศน์โดยรวมสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
5. คะแนนอ้อมโนทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทุกด้านยกเว้นด้านร่างกาย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสรุปได้ว่า อ้อมโนทัศน์เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองในทุกๆ ด้านทั้งในด้านบวกและด้านลบการที่บุคคลมีอ้อมโนทัศน์ต่างกัน ส่งผลให้มีพฤติกรรมแตกต่างกัน โดยแต่ละบุคคลจะแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับอ้อมโนทัศน์ของตนอ้อมโนทัศน์เป็นกลไกสำคัญที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการไปพร้อมกับการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายและพัฒนาการทางความสามารถแล้ว อ้อมโนทัศน์ยังเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเนื่องจากการเห็นคุณค่าในตนเองมีพื้นฐานมาจากความรู้สึกที่มีต่อตนเอง หรืออ้อมโนทัศน์ (Self - Concept) ในบางแห่งจึงมีการใช้คำทั้งสองร่วมกัน บุคคลที่มองเห็น

คุณค่าในตนเองจะมองโลกในแง่ดี พึงพอใจในสิ่งที่ตนเองเป็น มีเป้าหมายในชีวิต ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ภูมิใจในสิ่งที่ตนเองเป็น และจะพยายามทำสิ่งที่ตนเองสามารถทำได้ให้ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อจะส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่จะจัดกระบวนการและกิจกรรมที่จะใช้การมองตนเองเห็นตนเอง เข้าใจตนเอง รักตนเองและภูมิใจในตนเองให้มากขึ้น สร้างผลงานในกิจกรรมด้วยความรู้สึกภูมิใจและภาคภูมิใจ เรียนรู้สังคมและเข้าใจสภาพแวดล้อมและธรรมชาติในตนเอง และดำรงชีวิตอย่างมีความสุขต่อไปในอนาคต

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ
5. แผนการวิจัยและวิธีการดำเนินการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาทัศนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม จำนวน 13 คนได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้เป็นห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

โดยมีขั้นตอนวิธีการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ให้นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาทัศนศิลป์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม จำนวน 13 คน ทำแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ผ่านสื่อวีดิโอภาษามือแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้บกพร่องทางการได้ยินที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จากนั้นตรวจให้คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ให้กลุ่มตัวอย่างทำชิ้นงานก่อนเรียน เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์จากชิ้นงานก่อนเรียน

ขั้นตอนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้นมีล่ามภาษามือ เป็นสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับนักเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการเลือกล่ามภาษามือ โดยกำหนดให้มีประสบการณ์ในการเป็นล่ามอย่างน้อย 15 ปี และเป็นผู้ที่ได้รับการจัดแจ้งเป็นล่ามจากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ขั้นตอนที่ 3 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากนั้นทำการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองหลังเรียน ผ่านสื่อวีดิโอภาษามือแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะประเมินชิ้นงานหลังเรียนเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์จากชิ้นงาน

ขั้นตอนที่ 5 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะ ผู้เรียนทำการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ โดยผ่านสื่อวีดิโอภาษามือแบบการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปรตาม คือ

1. การเห็นคุณค่าในของตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน รายวิชาทัศนศิลป์

3. ความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

1.2 แผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. เครื่องมือในการประเมินในการวิจัย

2.1 แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยมีสื่อวีดิโอภาษามือประกอบแบบประเมิน

2.2 แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงานจากกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีสื่อวีดิโอภาษามือประกอบแบบประเมิน

3. เครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

3.1 แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

3.2 แบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

3.3 แบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงานจากกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง

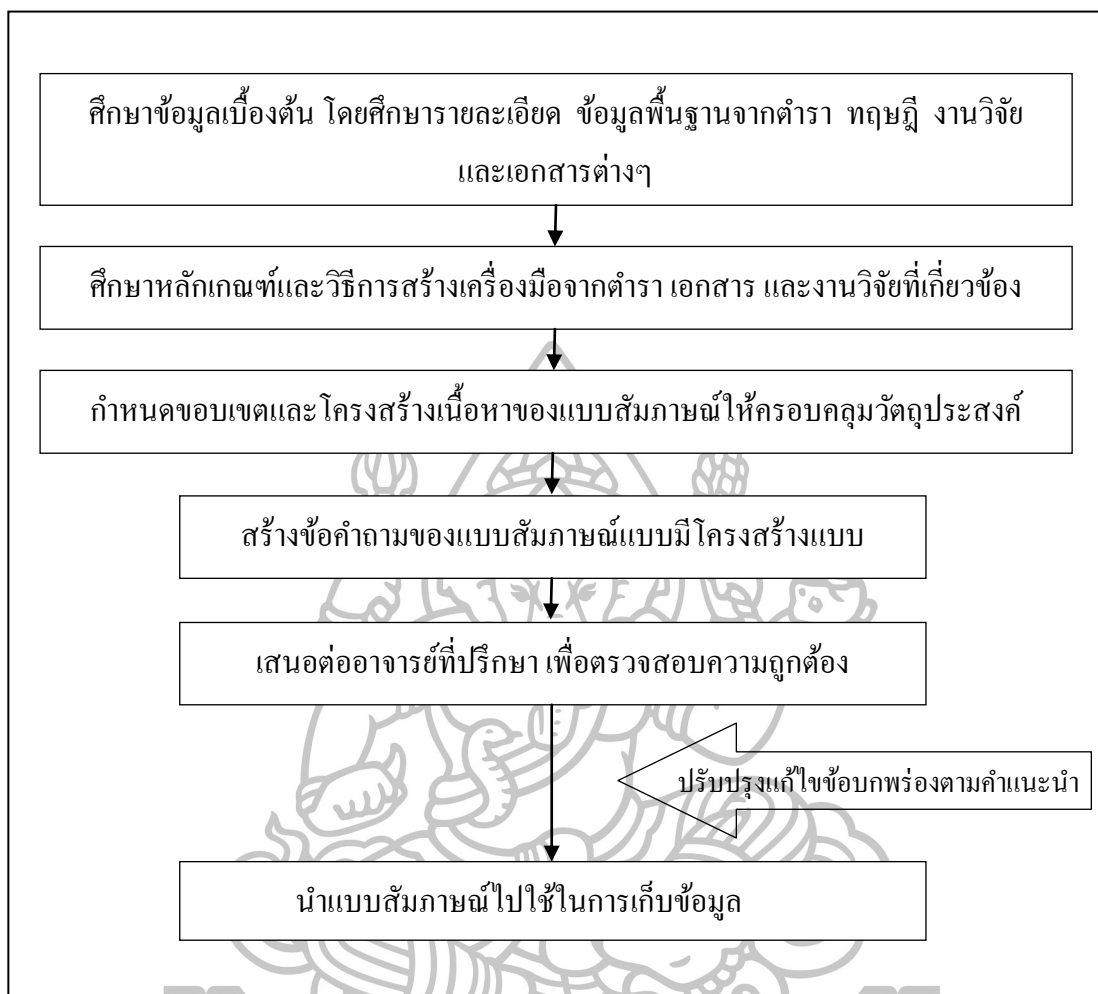
เพื่อสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญทางการจัดการกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยนำแนวคิด เกี่ยวกับเนื้อหาพร้อมกับการพิจารณากรอบความคิดในการวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นด้านเนื้อหา
2. ประเด็นด้านการจัดกิจกรรม
3. ประเด็นด้านสื่อในการจัดการเรียนการสอน
4. ประเด็นการจัดและประเมินผล

ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษารายละเอียด ข้อมูลพื้นฐานจากตำรา ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- 1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.3 กำหนดขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
- 1.4 กำหนดขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์
- 1.5 สร้างข้อคำถามของสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
- 1.6 นำแบบสัมภาษณ์ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของประเด็นข้อคำถามครอบคลุม วัตถุประสงค์ และการใช้คำให้ถูกต้อง แก้ไขตามคำแนะนำ
- 1.7 นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูล

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2. แผนจัดการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยออกแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีกระบวนการหลักในการออกแบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 ขั้นศึกษา (Study)
- 2.2 ขั้นการวิเคราะห์ (Analyze)
- 2.3 ขั้นการออกแบบ (Design)
- 2.4 ขั้นการพัฒนา (Develop)

2.1 ขั้นศึกษา (Study)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอัตมโนทัศน์ที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสม เช่น ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมด้านสื่อในการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2.2 ขั้นการวิเคราะห์ (Analyze)

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ การจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ประสานกิจกรรมที่เน้นการคิดวิเคราะห์ มุมมอง ความคิดที่จะเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้นรวมทั้งสังเคราะห์และวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 3 ท่าน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา จากนั้นนำผลการวิเคราะห์นำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแยกออกเป็นกิจกรรมภายในชั้นเรียน ซึ่งทั้งกิจกรรมในชั้นเรียนจะดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับแนวคิดอัตมโนทัศน์ ที่จะส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีการวิเคราะห์ด้านต่างๆ ดังนี้

2.2.1 การวิเคราะห์หลักสูตร

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนา

สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ วิชาทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจ องค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้ อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะ อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดตามแผนการเรียนรู้แกนกลาง พุทธศักราช 2551

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	1. บรรยายสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ที่เลือกมาโดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุ และหลักการออกแบบ	ทัศนธาตุ หลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	2. ระบุ และบรรยายเทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงาน ทัศนศิลป์	เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงาน ทัศนศิลป์
	3. วิเคราะห์ และบรรยายวิธีการใช้ ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบในการสร้างงาน ทัศนศิลป์ของตนเองให้มีคุณภาพ	วิธีการใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์
	4. มีทักษะในการสร้างงานทัศนศิลป์อย่างน้อย 3 ประเภท	การสร้างงานทัศนศิลป์ทั้งไทยและสากล

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดตามแผนการเรียนรู้แกนกลาง พุทธศักราช 2551 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. มีทักษะในการผสมผสานวัสดุต่างๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์โดยใช้หลักการออกแบบ	การใช้หลักการออกแบบในการสร้างงานสื่อผสม
	6. สร้างงานทัศนศิลป์ ทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และจินตนาการ	การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ และจินตนาการ
	7. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สื่อความหมาย เป็นเรื่องราว โดยประยุกต์ใช้ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบ	การประยุกต์ใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์
	8. วิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์ของตนเอง และผู้อื่น หรือของศิลปิน	การวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์
	9. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เพื่อบรรยายเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย	การใช้เทคนิค วิธีการที่หลากหลายสร้างงานทัศนศิลป์เพื่อสื่อความหมาย
	12. ระบุอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์ และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพนั้นๆ	การประกอบอาชีพทางทัศนศิลป์
	11. เลื่องงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนด ขึ้นอย่างเหมาะสม และนำไปจัดนิทรรศการ	การจัดนิทรรศการ

2.2.2 วิเคราะห์ผู้เรียน

1. การวิเคราะห์ด้านกายภาพ

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษา
 ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม จำนวน 13 คน มีระดับการสูญเสียการได้ยิน
 ระดับที่ 4 อยู่ที่ 90 เดซิเบลขึ้นไป (Profound Hearing Loss) เป็นผู้สูญเสียการได้ยินตั้งแต่กำเนิด
 ทำให้พูดไม่ได้ หรือมีโอกาสดูได้ยินน้อยไม่สามารถเข้าใจในการพูด ทำให้ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่
 แตกต่างกัน

2. ด้านการสื่อสาร

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษา
 ชั้นปีที่ 3 ใช้ภาษามือในการสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมต่างๆ
 ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีการใช้ล่ามภาษามือเข้ามาช่วยเป็นสื่อกลาง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหา
 สาระของการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องตรงกัน

3. ด้านพฤติกรรม

นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นช่วงวัยรุ่นตอนต้น ต้องการความ
 เข้าใจ ต้องการการตอบรับจากบุคคลอื่นๆ และเป็นช่วงวัยที่มีปัญหาทางอารมณ์มากกว่าเด็กปกติ
 เพราะต้องการการสื่อสารที่เข้าใจในความคิด ความรู้สึก และยังขาดความมั่นใจในตัวเอง ไม่กล้า
 แสดงออกมากนัก เพราะไม่แน่ใจในสิ่งที่ถูกคิดต้องมีคนแนะนำ อาจจะทำในสิ่งที่ผิดโดยไม่ได้
 ตั้งใจ ไม่รู้จักวิธีการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ จึงต้องมีการจัดกิจกรรมให้ทดลองให้ค้นหาตนเอง
 แสดงความเป็นตนเองออกมาให้ได้มากที่สุด

2.2.3 วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริม
 การเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยนำแนวคิด เกี่ยวกับเนื้อหาพร้อมกับการพิจารณากรอบความคิดในการ
 วิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
 ทางการได้ยิน มาสร้างเป็นแผนกิจกรรมศิลปะ ตามแนวอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าใน
 ตนเองของผู้บกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนตาม
 กรอบแนวคิด จากแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง มีข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ
 เกี่ยวกับลักษณะการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน พบว่าควรใช้
 ถ้อยคำที่เรียบง่ายต่อความเข้าใจ ไม่ซับซ้อน ลำดับเรื่องราวเป็นขั้นตอน มีตัวอย่างเป็นรูปธรรม มี
 การทบทวนหรือถามทวนเสมอว่าเข้าใจหรือไม่อย่างไร เนื้อหาต้องเรียบง่าย เป็นรูปธรรม ควรมีสื่อ
 การเรียนการสอนที่เป็นภาพหรือภาพเคลื่อนไหว สามารถดูซ้ำได้ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 ควรเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นไปแบบธรรมชาติไม่มีกฎเกณฑ์มากนัก เน้นให้นักเรียนสังเกต
 จากสิ่งรอบตัว เอามาเชื่อมโยงกับเนื้อหา และในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง
 โดยเน้นให้เปรียบเทียบกับตนเอง มองตนเอง หาข้อผิดพลาดของตนเองเพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุง
 หรือพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นต่อไป

2.2.4 วิเคราะห์ภาระงาน

การวิเคราะห์เนื้อหาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ รายวิชาทัศนศิลป์ และตัวชี้วัดระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 รายวิชาสามารถแบ่งเนื้อหาการเรียนรู้ออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

1. ทัศนธาตุ ในสิ่งแวดล้อม
2. การใช้หลักการออกแบบในการสร้างงานสื่อผสม
3. สร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ
4. การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ด้วยเทคนิคต่างๆ
5. การจัดนิทรรศการ

โดยสามารถจำแนกออกเป็น 1 ชั่วโมง ต่อ 1 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ ดังนี้
สัปดาห์ที่ 10 - 19 จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้แกนกลาง 2551

สัปดาห์ที่ 10 ทัศนธาตุ หลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์

กิจกรรม : ชื่อนั้นสำคัญไฉน

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้ทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ โดยให้ออกแบบชื่อของตนเองเป็นตัวอักษร ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ว่าเราจะไม่ใช่คนที่เด่นดัง แต่เราก็ไม่ได้ต่างจากใคร

สัปดาห์ที่ 11 ทัศนธาตุ หลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์

กิจกรรม : ฉันคือฉัน

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้ทางทัศนธาตุ เส้น รูปร่างรูปทรง สี การจัดองค์ประกอบภาพของตนเอง ในเรื่องความเชื่อมั่นในตนเอง โดยการวาดภาพตนเองตามจินตนาการ ตำรวจตนเองด้านร่างกาย บุคลิกภาพ หน้าตา ลักษณะเด่นในตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง

สัปดาห์ที่ 12 เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์

กิจกรรม : ด้วยสองมือเรา

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้เรื่องรูปร่าง รูปทรง สีในธรรมชาติ โดยการใช้มือที่เป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่สำคัญ แม้จะมีความบกพร่องทางการได้ยิน ก็ยังมีสองมืออย่างคนอื่นๆ โดยใช้มือทั้งสองข้างนำมาวางร่างภาพมือตนเอง จากนั้นแบ่งสีตามจินตนาการและระบายสี จากการเรียนรู้ทฤษฎีสี เรื่องสีวรรณะร้อน วรรณะเย็น โดยแบ่งสีเป็น วรรณะร้อนหนึ่งข้าง วรรณะเย็นหนึ่งข้าง

สัปดาห์ที่ 13 การวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์

กิจกรรม : ครอบครัวยุคใหม่

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้การจัดองค์ประกอบ ใช้การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ภาพครอบครัว
ของนักเรียนครอบครัวยุคใหม่ที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิต ใช้เทคนิคสร้างสรรค์เป็นสีน้ำ

สัปดาห์ที่ 14 การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ และจินตนาการ
กิจกรรม : ปั้นดินให้เป็นดาว

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้ด้านงาน 3 มิติ หรืองานประติมากรรมสร้างสรรค์ รูปทรงตาม
จินตนาการอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่จำกัดความคิด กรอบแนวคิด ปล่อยให้ไปกับการปั้นดินให้เป็น
รูปทรงตามที่ต้องการ เหมือนการคิดฝันอย่างอิสระไม่มีข้อจำกัดใดๆ

สัปดาห์ที่ 15 วิธีการใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์

กิจกรรม : หน้ากากแสนสวย

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้ทางด้านการออกแบบ ในเรื่องความเชื่อมั่นในตนเอง แม้ว่าหน้าตา
จะสวยงามขนาดไหนมันก็แค่สิ่งเสริมตกแต่งขึ้นมา โดยให้นักเรียนออกแบบ และตกแต่งหน้ากาก
งานแฟนซีตามจินตนาการ โดยการระบายสี สร้างสรรค์

สัปดาห์ที่ 16 การประยุกต์ใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์

กิจกรรม : ครอบรูปเพื่อนรัก

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้การจัดองค์ประกอบ ใช้การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ ครอบรูปจาก
กระดาษลัง ซึ่งวัสดุเหลือใช้ มาสร้างสรรค์ ตกแต่งลวดลายตามจินตนาการ โดยครอบรูปใส่รูป
เพื่อนๆ ในห้องเรียน รูปเพื่อนที่นอน โดยให้แบ่งกลุ่ม 3-4 คน ในการทำชิ้นงานครอบรูป สร้าง
กลุ่มสังคมในตนเองด้านสังคมเพื่อน ที่ไม่ใช่มีแค่เราเพียงคนเดียวเรียนรู้คนที่หลากหลายที่อาศัยอยู่
ร่วมกันในสังคม

สัปดาห์ที่ 17 การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ และจินตนาการ
กิจกรรม : ซุปเปอร์สตาร์

เนื้อหาสาระ : หลักการออกแบบ ใช้การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์จากกระดาษหนังสือพิมพ์ ซึ่งวัสดุ
เหลือใช้ โดยแบ่งกลุ่ม 3-4 คน ให้สวมใส่ได้จริง ตกแต่งเป็นชุดแต่งกาย ตามจินตนาการ อย่าง
สร้างสรรค์ โดยไม่จำกัดความคิด กรอบแนวคิด จากนั้นให้ออกมาเดินแฟชั่นโชว์หน้าห้องเรียน
สร้างความภาคภูมิใจในตนเอง สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

สัปดาห์ที่ 18 การใช้เทคนิค วิธีการที่หลากหลายสร้างงานทัศนศิลป์เพื่อสื่อความหมาย

กิจกรรม : บันไดชีวิต

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้การจ้องค้ำประกอบ ใช้การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ เกมบันไดงู โดยให้รายละเอียดของเกมเป็นการคิดฝันอนาคต การวางแผนชีวิต การศึกษา หรือการประกอบอาชีพ มาสร้างสรรค์ ตกแต่งลวดลายตามจินตนาการ สามารถบูรณาการเป็นเกมส์และการคำนวณ วิชา คณิตศาสตร์ เสริมสร้างกลุ่มสังคมในตนเองด้านสังคมเพื่อน ให้เกิดความคิดช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ต่อไปในอนาคต

สัปดาห์ที่ 19 การจัดนิทรรศการ

กิจกรรม : ความภาคภูมิใจของฉัน

เนื้อหาสาระ : จัดให้มีการจัดนิทรรศการผลงานของตนเองที่ได้สร้างสรรค์มา โดยคัดเลือกชิ้นงาน ที่ตนเองชอบมากที่สุดมาจัดแสดงผลงานสู่สาธารณะ ให้เพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง ครู บุคลากรใน โรงเรียนชื่นชมผลงาน สร้างความภาคภูมิใจแก่ตนเอง แสดงให้เห็นถึงคุณค่าในตนเอง เชื้อมั่นและ เห็นความสำคัญในตนเองมากขึ้น

2.2.5 การวิเคราะห์ประเมินผล

1. แบบตรวจประเมินคุณภาพแผนกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องต่อตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์และเพื่อพัฒนาต่อการเรียนรู้ด้าน ศิลปะ

2. แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง แปลและปรับปรุงมาจาก คูเปอร์สมิธ (รัศมี โพนเมืองหล้า, 2543 : 102 – 107)

3. แบบตรวจประเมินคุณภาพเครื่องมือประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินคุณภาพเครื่องมือ และปรับปรุงแก้ไขจึงนำมาใช้กับนักเรียนที่จะทำการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง

4. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน โดยผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

5. แบบตรวจประเมินคุณภาพเครื่องมือประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินคุณภาพเครื่องมือ และปรับปรุงแก้ไขจึงนำมาใช้กับนักเรียนที่จะทำการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง

6. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากทำกิจกรรมศิลปะตามแนวอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.3 ขั้นตอนการออกแบบ (Design)

การออกแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ด้านศิลปะ ในรายวิชาทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยออกแบบแผนการเรียนรู้ตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ ที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

การออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนตามแนวอัตมโนทัศน์ โดย ซาส (Sasse, 1978) เสนอวิธีการเสริมสร้างความรู้สึกรับรู้คุณค่าในตนเอง ดังนี้

2.3.1 สร้างเสริมความมั่นใจ โดยคำนึงความสำเร็จข้างหน้าในชีวิต

2.3.2 ระลึกถึงตนเองเมื่อสามารถทำงานลุล่วงไปด้วยดี สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกิดความรู้ที่ ต่องานที่เราทำมากขึ้น ซึ่งแน่นอนที่สุดย่อมส่งผลต่อการมีคุณค่าในตน

2.3.3 สะสมบันทึกความสำเร็จ เป็นสมุดบันทึกหรือสิ่งที่เราได้ทำติดต่อกันมาเป็นหลายสัปดาห์หลายเดือน โดยอาจจะเป็นความสำเร็จในโครงการต่างๆที่มีความสำคัญสำหรับตน ผู้วิจัยนำการจัดการเรียนการสอนที่ได้ออกแบบไปเสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการออกแบบ

ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนให้ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
10	เรื่อง : ทัศนธาตุ หลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ กิจกรรม : ชื่อนั้นสำคัญไฉน เนื้อหาสาระ: พัฒนาการเรียนรู้ทัศนธาตุ เส้น รูปว่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ โดยให้ออกแบบชื่อของ	1. ผู้สอนแนะนำรายวิชา การเรียนการสอน 2. การประเมินผลการเห็นคุณค่าในตนเอง ก่อนเรียน 3. ผู้สอนถามนักเรียน ว่าชื่นชอบดาราศิลปิน คนไหน ยกตัวอย่างดาราศิลปินดังที่มีชื่อเสียงและ พูดถึงชื่อของแต่ละ	สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง หาความหมายของตนเองว่าชื่อเราหมายความว่าอย่างไร หาเหตุผลที่มาของชื่อและตัวตน เรียนรู้ตัวตนของตนเองมากขึ้น

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
	<p>ตนเองเป็นตัวอักษรภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ</p> <p>วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน</p> <p>1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ</p> <p>2. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปะ</p>	<p>คนยกตัวอย่างเพื่อนแล้วสอบถามความหมายของชื่อแต่ละคน และชื่นชมความเป็นตัวตนของตนเองให้คนอื่นฟัง (ขึ้นสร้างเสริมความมั่นใจ)</p> <p>4. ผู้สอนบรรยาย ความรู้เกี่ยวกับทัศนธาตุ เรื่องเส้น รูปร่าง รูปทรง สีและการจัดองค์ประกอบ</p> <p>5. ผู้สอนให้นักเรียนออกแบบชื่ออักษรของตัวเอง โดยใช้หลักทัศนธาตุ หลักการออกแบบ ในการสร้างสรรค์ผลงาน (ขึ้นระลึกถึงตนเอง)</p> <p>6. วาดภาพระบายสีตามที่ตนเองออกแบบ</p> <p>7. นักเรียนนำผลงานออกมาอภิปรายด้วยภาษามือหน้าชั้นเรียนและอธิบายความหมายของชื่อตนเองให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง (ขึ้นสะสมบันทึกความสำเร็จ)</p> <p>8. ผู้สอนสรุปกิจกรรมว่าทุกคนมีความหมายในตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นชื่อหรือตัวตน ในตนเอง (วิธีการสอนแบบบรรยาย พูดแนะนำ ผู้เรียน ถาม – ตอบ เพิ่มเติม และการปฏิบัติ)</p>	<p>ประเมินผลจาก</p> <p>1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน</p> <p>2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติของนักเรียน</p> <p>3. แนวคิดทัศนคติ การมองตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง</p>

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
11	<p>เรื่อง: ทักษะธาตุ หลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์</p> <p>กิจกรรม : ฉันทาคือฉันท</p> <p>เนื้อหาสาระ: พัฒนาการเรียนรู้ทางทัศนธาตุ เส้น รูปร่างรูปทรง สี การจัดองค์ประกอบภาพ</p> <p>วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน</p> <p>1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ</p> <p>2. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง จากกิจกรรม</p>	<p>1. ผู้สอนถามถึงตัวตนของตนเอง ว่ามีบุคลิกภาพแบบไหน เช่น เรียบร้อย อ่อนหวาน เข้มแข็ง ฯลฯ (ขั้นสร้างเสริมความมั่นใจ)</p> <p>2. ผู้สอนบรรยาย เนื้อหาทางทัศนธาตุ เส้น รูปร่างรูปทรง สี การจัดองค์ประกอบภาพ</p> <p>3. ให้นักเรียนวาดภาพตัวเองจากบุคลิกภาพของตนเอง (ขั้นระลึกถึงตนเอง)</p> <p>4. นำผลงานสำเร็จออกมาอภิปรายด้วยภาษามือร่วมกัน หน้าชั้นเรียนและบอกลักษณะเด่นของตนเอง (ขั้นสะสมบันทึกความสำเร็จ)</p> <p>5. ผู้สอนสรุปกิจกรรมว่าเราจะไม่ใช่คนที่เด่นดัง เราก็มีหน้าตา ลักษณะเด่นในตนเอง (วิธีการสอนแบบบรรยาย พูดแนะนำ ผู้เรียน ถาม – ตอบ เพิ่มเติม และการปฏิบัติ)</p>	<p>สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ว่าเราจะไม่ใช่คนที่เด่นดัง แต่เราก็ไม่ได้ต่างจากใคร</p> <p>จากนั้นสำรวจหาจุดเด่นของหน้าตา ลักษณะเด่นในตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง</p> <p>ประเมินผลจาก</p> <p>1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน</p> <p>2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติของนักเรียน</p> <p>3. แนวคิดทัศนคติ การมองตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง</p>
12	<p>เรื่อง : เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์</p> <p>กิจกรรม : ด้วยสองมือเรา</p>	<p>1. ผู้สอนบรรยาย เรื่องร่างกายที่สมบูรณ์ มีสองมือ สองขา ร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ (ขั้นสร้างเสริมความมั่นใจ)</p> <p>2. ผู้สอนบรรยาย เนื้อหาทาง</p>	<p>เรื่องความเชื่อมั่นในตนเอง เรายังมีอวัยวะทางร่างกายครบสมบูรณ์ ไม่ต่างจากใคร ก็ยังมีสองมืออย่างคนอื่น</p>

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
	<p>เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้ เรื่องรูปร่าง รูปทรง สีในธรรมชาติ เรียนรู้ ทฤษฎีสี เรื่องสีวรรณะร้อน วรรณะเย็น</p> <p>วัตถุประสงค์การจัดเรียน การสอน</p> <p>1. นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจเรื่องเรียนรู้ทฤษฎีสี เรื่องสีวรรณะร้อน วรรณะเย็น</p> <p>2. นักเรียนเห็นคุณค่าใน ตนเอง จากกิจกรรม สร้างสรรค์งานศิลปะ</p>	<p>ทัศนธาตุ เรื่องสี สีวรรณะร้อน สีวรรณะเย็น</p> <p>3. ให้นักเรียนใช้มือที่เป็นส่วน หนึ่งของร่างกายโดยแบ่งสีเป็น วรรณะร้อนหนึ่งข้าง วรรณะ เย็นหนึ่งข้าง โดยร่างภาพจาก แขนทั้งสองข้างของตนเอง และ ระบายสีแบ่งช่องตามอิสระ และ ระบายสีวรรณะร้อน และ วรรณะเย็นคนละข้าง ทั้งสอง ข้าง (ขั้นระลึกถึงตนเอง)</p> <p>4. นำผลงานสำเร็จออกมา อภิปรายด้วยภาษามือร่วมกัน หน้าชั้นเรียน (ขั้นสะสมบันทึกความสำเร็จ)</p> <p>5. ผู้สอนสรุปกิจกรรมการภูมิใจ ในร่างกายของตนเองที่ ครบถ้วน ไม่ได้แตกต่างจากคน ปกติ สามารถทำอะไรได้ด้วย สองมือเช่นกัน (วิธีการสอนแบบบรรยาย พูด แนะนำ ผู้เรียน ถาม – ตอบ เพิ่มเติม และการปฏิบัติ)</p>	<p>ประเมินผลจาก</p> <p>1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน</p> <p>2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติ ของนักเรียน</p> <p>3.แนวคิดทัศนคติ การมองตนเองการเห็นคุณค่าในตนเอง</p>
13	เรื่อง : การวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าในงาน ทัศนศิลป์	1. ผู้สอนพูดถึงความหมายของ ครอบครัว ที่อาจจะไม่ใช่พ่อแม่ อาจจะเป็นผู้ที่เลี้ยงดู เรามาคน	สถาบันครอบครัวที่มี ความสำคัญที่สุดในชีวิต สร้างตัวตนของเรามา

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
	<p>กิจกรรม : ครอบครัวของฉัน</p> <p>เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้การจดองค์ประกอบใช้การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ภาพครอบครัวของฉัน</p> <p>วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ 2. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปะ 	<p>ที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันที่เรา รัก ที่เขารักและห่วงใยเรา ดูแล เราตลอดมาคือคำว่าครอบครัว</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ผู้สอนถามนักเรียนถึงครอบครัวของตนเอง แล้วผู้กัน ฟังให้ครูและเพื่อนฟัง (ขึ้นสร้างเสริมความมั่นใจ) 3. ผู้สอนบรรยาย เนื้อหาทาง ทัศนธาตุ เส้น รูปร่างรูปทรง สี การจัดองค์ประกอบภาพ 4. ให้นักเรียนวาดภาพ ครอบครัวของตนเอง โดยใช้ หลักการจัดองค์ประกอบของ ภาพ ระบายสีชอล์ก (ขึ้นระลึกถึงตนเอง) 5. นักเรียนนำผลงานออกมา อภิปรายด้วยภาษามือหน้าชั้นเรียน ถึงครอบครัวของตนเองตามภาพ (ขึ้นสะสมบันทึกความสำเร็จ) 6. ผู้สอนสรุปกิจกรรมวาดภาพ รูปครอบครัว ถึงแม้ครอบครัว ใครที่ไม่สมบูรณ์ ก็ไม่ได้ หมายความว่าไม่มีครอบครัว คนที่ดูแลเรา รักและเป็นห่วง เราคือคนในครอบครัว เราก็คือ ส่วนหนึ่งในครอบครัวนั้นๆ 	<p>เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ถึง จะมีความบกพร่อง ทางการได้ยิน แต่ก็ไม่ใช่ อุปสรรค ในการดำรงชีวิต ความรักของครอบครัวที่ ให้ตัวเรา เป็นสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต</p> <p>ประเมินผลจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน 2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติ ของนักเรียน 3. แนวคิดทัศนคติการมองตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
14	<p>เรื่อง : การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ และจินตนาการ</p> <p>กิจกรรม : ปั้นดินให้เป็นดาว</p> <p>เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้ด้านงาน 3 มิติ หรืองานประดิษฐ์สร้างสรรค์รูปทรงตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่จำกัดความคิด กรอบแนวคิด ปล่อยให้ไปกับการปั้นดินให้เป็นรูปทรงที่เกี่ยวข้องกับความตึงตามจินตนาการเหมือนการคิดฝันอย่างอิสระ ไม่มีข้อจำกัดใดๆ</p> <p>วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานปั้น 3 มิติ 2. นักเรียนสามารถใช้อุปกรณ์งานปั้นได้ 3. นักเรียนสร้างสรรค์งานปั้นได้อย่างสวยงาม 4. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนถามคำถามนักเรียนเพื่อกระตุ้นความคิดให้นักเรียนพูดถึงว่าเราได้ทำประโยชน์กับตนเองแล้วบ้าง (ขึ้นสร้างเสริมความมั่นใจ) (ขึ้นระลึกถึงตนเอง) 2. ผู้สอนยกตัวอย่างงานปั้นภาชนะดินเผา สามารถเป็นประโยชน์ในการใส่สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เป็นวิธีการสร้างงานง่ายๆ ให้เป็นประโยชน์กับตนเองและผู้อื่นได้ 3. ผู้สอนอธิบายวัสดุ อุปกรณ์งานปั้นดิน บรรยาย วิธีการ 4. นักเรียนปฏิบัติงานปั้นดินเป็นรูปทรงที่สามารถใส่ของหรือ เครื่องใช้ต่างๆ ได้ 5. นำผลงานมาอภิปรายด้วยภาษาเมื่อหน้าชั้นเรียนร่วมกัน 6. ผู้สอนสรุปผลงานที่ทำว่ามีประโยชน์อย่างไร มีคุณค่า และสวยงาม สร้างความรู้สึกรักภูมิใจในสิ่งที่ตนเองทำให้เกิดประโยชน์ในชีวิตตนเอง และผู้อื่นได้ ถ้านำไปมอบให้แก่ใคร 6. ทิ้งผลงานไว้ให้แห้งและนำผลงานไปเผา เป็น 	<p>การคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ แสดงถึงความตึงภายในจิตใจของทุกคนควรมีในตนเอง เพราะความดีจะทำให้ผู้อื่นรักและเห็นคุณค่าในตัวเรา คนไม่ดีเท่านั้นที่ไม่มีใครสนใจ</p> <p>ตระหนักถึงความตึงในชีวิต</p> <p>ประเมินผลจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน 2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติของนักเรียน 3. แนวคิดทัศนคติ <p>การมองตนเองการเห็นคุณค่าในตนเอง</p> <p>ประเมินผลจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน 2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติของนักเรียน 3. แนวคิดทัศนคติ <p>การมองตนเองการเห็นคุณค่าในตนเอง และสิ่งรอบตัว</p>

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
		เครื่องปั้นดินเผา สามารถเก็บ ผลงานไว้ได้นาน ให้คืนกลับแก่ นักเรียนเป็นผลงานของตนเอง (ขั้นสะสมบันทึกความสำเร็จ) (วิธีการสอนแบบสาธิต และการปฏิบัติ)	
15	เรื่อง : วิธีการใช้ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบใน การสร้างงานทัศนศิลป์ กิจกรรม : หน้ากากแสนสวย เนื้อหาสาระ : พัฒนาการ เรียนรู้ทางด้านการออกแบบ โดยให้นักเรียนออกแบบ และตกแต่งหน้ากางาน แฟนซีตามจินตนาการ วัตถุประสงค์การจัดเรียน การสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจเรื่องหลักการออกแบบ 2. นักเรียนสามารถ สร้างสรรค์งานทางด้าน ออกแบบได้อย่างสร้างสรรค์ ในรูปแบบของตนเอง 3. นักเรียนเห็นคุณค่าใน ตนเอง จากกิจกรรม สร้างสรรค์งานศิลปะ	1. ผู้สอนถามถึงความรู้สึก ด้านหน้าของตนเอง ที่มีต่อตนเอง ว่ามีหน้าตาเป็นเช่นไร หล่อ สวย น่ารัก ขี้เหล่ น่าเกลียด ฯลฯ (ขั้นสร้างเสริมความมั่นใจ) (ขั้นระลึกถึงตนเอง) 2. ผู้สอนบรรยายการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และ เนื้อหาเกี่ยวกับ หลักการออกแบบ 3. นักเรียนทำการออกแบบ หน้ากากของตนเอง โดยร่าง ภาพลงบนกระดาษแข็ง 4. วาดภาพร่างลงบนกระดาษ แข็ง ตัดหน้ากาทออกมา ร้อย ด้วยยางรัด ทั้งสองข้าง และ ระบายสีตกแต่งให้สวยงาม 5. นำผลงานมาอภิปรายด้วย ภาษามือหน้าชั้นเรียนร่วมกัน (ขั้นสะสมบันทึกความสำเร็จ) 6. ผู้สอนสรุปกิจกรรมความงาม ที่ตกแต่งบนหน้ากากที่ไม่ใช่	เรื่องความเชื่อมั่นใน ตนเอง แม้ว่าหน้าตาใน หน้ากาทจะสวยงาม ขนาดไหนมันก็แค่สิ่ง เสริมตกแต่งขึ้นมา ไม่ใช่ ของจริง สิ่งแท้จริง คือ จิตใจภายในของตนเองที่ ดีงาม ประเมินผลจาก 1. การสังเกตการถาม- ตอบ ในชั้นเรียน 2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติ ของนักเรียน 3. แนวคิดทัศนคติ การมองตนเองการเห็น คุณค่าในตนเอง

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
		ของจริงความงามในจิตใจที่ ดีกว่าหน้าตา (วิธีการสอนแบบบรรยาย พูด แนะนำ และการปฏิบัติ)	
16	เรื่อง : การประยุกต์ใช้ ทัศนธาตุและหลักการ ออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์ กิจกรรม : กรอบรูปเพื่อนรัก กรอบรูปเพื่อนรัก เนื้อหาสาระ : พัฒนาการ เรียนรู้การจ้องคัพระกอบ ใช้การสร้างสรรค์สิ่ง ประ ดิษฐ์ กรอบรูปจากกระดาษ ลึง ซึ่งวัสดุเหลือใช้มา สร้างสรรค์ตกแต่งลวดลาย วัตถุประสงค์การจัดเรียน การสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบ 2. นักเรียนสามารถใช้วัสดุ อุปกรณ์งานประดิษฐ์ 3. นำสิ่งเหลือใช้มาทำให้เกิด ประโยชน์ 4. นักเรียนเห็นคุณค่าใน ตนเอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์ งานศิลปะ	1. ผู้สอนพูดคุยเกี่ยวกับสังคม เพื่อน ครอบครัว พี่น้องใน โรงเรียน ที่พบเจอกันตั้งแต่เด็ก และเจอกันตลอดเวลา (ขึ้นสร้างเสริมความมั่นใจ) (ขึ้นระลึกถึงตนเอง) 2. ผู้สอนแนะนำวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำงานประดิษฐ์ (สอนแบบสาธิต) 3. แบ่งกลุ่มนักเรียน 3-4 คน 4. นักเรียนปฏิบัติการประดิษฐ์ กรอบรูปจากกระดาษลึง 5. นักเรียนตกแต่งในสวยงาม ด้วยสีชอล์ก หรือสีโปสเตอร์ ตามจินตนาการ 6. นำรูปถ่ายเพื่อนในกลุ่มใส่ใน กรอบรูป ที่สมาชิกในกลุ่มทำ ร่วมกัน 7. นักเรียนนำผลงานของกลุ่ม ออกมาหน้าชั้นเรียน (ขึ้นสะสมบันทึกความสำเร็จ)	ผู้สอนกระตุ้นในเรื่อง สังคมในตนเองด้าน สังคมเพื่อน ที่ไม่ใช่มีแค่ เราเพียงคนเดียวในโลก ใบนี้ ยังมีสังคมรอบตัว เราที่ดี ประเมินผลจาก 1. การสังเกตการถาม- ตอบ ในชั้นเรียน 2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติ ของนักเรียน 3. แนวคิดทัศนคติ การมองตนเองการเห็น คุณค่าในตนเอง และสิ่ง รอบตัว

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
17	<p>เรื่อง การสร้างงานทัศนศิลป์ด้านการออกแบบ</p> <p>กิจกรรม : ชูปเปอร์สตาร์</p> <p>เนื้อหาสาระ : เรียนรู้ด้านงานออกแบบ ใช้การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์จากกระดาษหนังสือพิมพ์ หรือวัสดุเหลือใช้</p> <p>วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานออกแบบ 2. นักเรียนสามารถใช้อุปกรณ์สร้างสรรค์งานศิลปะได้ 3. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ดูสื่อทางอินเทอร์เน็ตในการประดิษฐ์ชุดจากการดาษหนังสือพิมพ์ และเดินแฟชั่นโชว์ 2. ผู้สอนอธิบายหลักการแบบ ความสมดุล ความมีเอกภาพ 3. ผู้สอนแนะนำวัสดุอุปกรณ์การทำงาน เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ กรรไกร มีด กาว เม็ทเย็บกระดาษ 4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-4 คน ออกแบบชุดด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ และลงมือสร้างสรรค์ (ขึ้นสร้างเสริมความมั่นใจ) (ขึ้นระลึกถึงตนเอง) 5. ให้นักเรียนนำผลงานของตนเองมาสวมใส่ และออกมาเดินแฟชั่นโชว์ให้เพื่อนร่วมชั้นดู (ขึ้นสะสมบันทึกความสำเร็จ) 	<p>เห็นคุณค่าในสิ่งของจากที่ตนเองสร้างสรรค์ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง</p> <p>ประเมินผลจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน 2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติของนักเรียน 3. แนวคิดทัศนคติ การมองตนเองการเห็นคุณค่าในตนเอง
18	<p>เรื่อง การใช้เทคนิค วิธีการที่หลากหลายสร้างงานทัศนศิลป์เพื่อสื่อความหมาย</p> <p>กิจกรรม : บันไดชีวิต</p> <p>เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้การจัดองค์ประกอบใช้การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ เกมบันไดงู</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนพูดถึงการดำเนินชีวิตจากเกิดมาเป็นเด็ก จนตอนนี้เป็นวัยรุ่น เรียนจากอนุบาลจนถึงระดับชั้น ม.3 มีลำดับเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกันบันไดเดินไปเรื่อยๆ (ขึ้นสร้างเสริมความมั่นใจ) 	<p>เป็นการคิดฝันอนาคต การวางแผนชีวิต การศึกษา หรือการประกอบอาชีพ มาสร้างสรรค์ ตกแต่ง ลวดลายตามจินตนาการ สามารถบูรณาการเป็นเกมส์และการคำนวณ วิชาคณิตศาสตร์</p>

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
	วัตถุประสงค์การจัดเรียน การสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ทักษะ การออกแบบ 2. นักเรียนสามารถกำหนด แนวคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) การเลือกใช้สี การใช้ตัวอักษร การจัดวาง องค์ประกอบศิลป์ 3. นักเรียนเห็นคุณค่าในตน เอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์ งานศิลปะ	2. ผู้สอนบรรยายเนื้อหา วิธีการ ทำเกมบันไดงูอธิบาย การเล่นเกมบันไดงู จากนั้นแบ่งกลุ่ม นักเรียน ออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มๆ ละ 3 คน 3. ผู้สอนให้โจทย์ ฝึกการคิดฝัน อนาคต เรื่องบันไดชีวิต เน้นด้านแนวคิดสร้างสรรค์ การเลือกใช้สี การใช้ตัวอักษร การจัดวางองค์ประกอบศิลป์ 4. นักเรียนร่วมกันในกลุ่มระดม สมองทำความเข้าใจในโจทย์ที่ ได้รับ 5. ให้นักเรียนเริ่มวาดรูปร่าง ออกแบบเกมบันไดงู ของ ตนเอง และจัดวางอย่าง เหมาะสม (โดย ครูให้คำปรึกษา เสนอแนะ) 6. นักเรียน ระบายสีตกแต่ง ผลงานของกลุ่มร่วมกัน 7. นักเรียนกลับเป็นการบ้านเพื่อ เก็บรายละเอียดให้สวยงาม 8. ผู้สอนให้ผู้เรียนอภิปรายหน้า ชั้นเรียนในชั่วโมงถัดไป ร่วมกันกับเพื่อนร่วมห้อง (ขึ้นสะสมบันทึกความสำเร็จ)	เสริมสร้างกลุ่มสังคมใน ตนเองด้านสังคมเพื่อน ให้เกิดความคิดช่วยเหลือ เกื้อกูลกันต่อไปในอนาคต

ตารางที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	
		การเรียนการสอนในชั้นเรียน	แนวคิดตามอัตมโนทัศน์
19	<p>เรื่อง การจัดนิทรรศการ</p> <p>กิจกรรม : ความภาคภูมิใจ ของฉัน</p> <p>เนื้อหาสาระ : จัดให้มีการจัด นิทรรศการผลงานของ ตนเองที่ได้สร้างสรรค์มา โดยคัดเลือกชิ้นงานที่ตนเอง ชอบมากที่สุดมาจัดแสดงผล งานสู่สาธารณะ</p> <p>วัตถุประสงค์การจัดเรียน การสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดนิทรรศการ 2. ประเมินความพึงพอใจต่อ รายวิชา 3. นักเรียนเห็นคุณค่าในตน เอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์ งานศิลปะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนสรุปภาพรวม รายวิชา (ขั้นสร้างเสริมความมั่นใจ) (ขั้นระลึกถึงตนเอง) 2. ร่วมกันจัดนิทรรศการ (ขั้น บันทึกสะสมความสำเร็จ) 3. ผู้เรียนทำแบบประเมินความ พึงพอใจของนักเรียนต่อรายวิชา ทัศนศิลป์ 4. ทำแบบทดสอบการเห็น คุณค่าในตนเอง 5. ประเมินชิ้นงานหลังเรียนเพื่อ ดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 	<p>จัดแสดงผลงานให้ เพื่อน รุ่นพี่ น้องๆ บุคลากรใน โรงเรียนชื่นชมผลงาน สร้างความภาคภูมิใจแก่ ตนเอง แสดงให้เห็นถึง คุณค่าในตนเอง เชื่อมัน และเห็นความสำคัญใน ตนเองมากขึ้น</p> <p>ประเมินผลจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การวางแผนการทำงาน ร่วมกัน 2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติ ของนักเรียน

2.4 ขั้นการพัฒนา (Development)

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาการนำเสนอเนื้อหาการเรียน
ในรูปแบบการเรียนรู้ศิลปะเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแนวอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริม
การเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้
สมบูรณ์ขึ้นซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.4.1 การนำข้อมูลด้านเนื้อหาที่ทำการวิเคราะห์และออกแบบแล้ว มาเขียน
รายละเอียดลงในกรอบการจัดการเรียนการสอน

2.4.2 จัดลำดับกรอบการเรียนรู้ โดยมีทั้งหมด 2 กรอบ คือ เนื้อหาการเรียนวิชาทัศนศิลป์ และแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้วยการใช้กิจกรรมศิลปะผสมผสานในการจัดการเรียนรู้

โดยผู้วิจัยได้เริ่มทำการทดลอง (Treatment) ในสัปดาห์ที่ 10 – 19 ของภาคเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้แบบทดสอบจากชิ้นงานในสัปดาห์ที่ 9 เพื่อเป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาแล้วดังนี้

(แผนที่พัฒนาอย่างสมบูรณ์แสดงในภาคผนวก ค)

สัปดาห์ที่ 10 ทัศนธาตุ หลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์

กิจกรรม : ชื่อนั้นสำคัญไฉน

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้ทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ โดยให้ออกแบบชื่อของตนเองเป็นตัวอักษร ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

แนวคิดอ้อมโนทัศน์ที่ใช้ในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ว่าเราจะไม่ใช่คนที่เด่นดัง แต่เราก็ไม่ได้ต่างจากใคร หากจุดหน้าตา ลักษณะเด่นในตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง

วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ
2. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปะ

เวลาในการดำเนินการ

กิจกรรมที่ 1	ประมาณ	5 นาที
กิจกรรมที่ 2	ประมาณ	20 นาที
กิจกรรมที่ 3	ประมาณ	5 นาที
กิจกรรมที่ 4	ประมาณ	10 นาที
กิจกรรมที่ 5	ประมาณ	20 นาที
กิจกรรมที่ 6	ประมาณ	5 นาที
รวมทั้งสิ้น	ประมาณ	1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้สอนแนะนำเนื้อหาวิชาวิชาการเรียนการสอน
2. การประเมินผลการเห็นคุณค่าในตนเอง ก่อนเรียน

กิจกรรมที่ 3 ผู้สอนถามนักเรียน ว่าชื่นชอบดาราศิลปิน คนไหน ยกตัวอย่าง ดารา ศิลปินดังที่มีชื่อเสียงและพูดถึงชื่อของแต่ละคนยกตัวอย่างเพื่อนแล้วสอบถามความหมายของชื่อแต่ละคนและชื่นชมความเป็นตัวตนของตนเองให้คนอื่นฟัง (ขึ้นสร้างเสริมความมั่นใจ)

กิจกรรมที่ 4 ผู้สอนบรรยาย ความรู้เกี่ยวกับทัศนธาตุ เรื่องเส้น รูปปร่าง รูปทรง สี และการจัดองค์ประกอบ

กิจกรรมที่ 5 นักเรียนออกแบบชื่ออักษรของตัวเอง โดยใช้หลักทัศนธาตุหลักการออกแบบในการสร้างสรรค์ผลงาน (ขึ้นระลึกถึงตนเอง)

ขั้นสรุป

กิจกรรมที่ 6 นักเรียนทำการชิ้นงานจนสำเร็จและออกมาอภิปรายด้วยภาษามือ ผลงานของตนเอง ถึงความหมายของชื่อและที่มาของภาพ ผู้สอนสรุปกิจกรรมว่าทุกคนมีความหมายในตนเอง (ขึ้นสะสมบันทึกความสำเร็จ)

สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนในชั้นเรียน

1. สื่อความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทัศนธาตุ เส้น รูปปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ
2. หนังสือแบบเรียนวิชาทัศนศิลป์
3. ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด สีไม้ กระดาษร้อยปอนด์

การประเมินผล

1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน
2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน
3. สังเกต แนวคิดทัศนคติการมองตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน

ลำดับที่ 11 ทัศนธาตุ หลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์

กิจกรรม : ฉันทวนิช

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้ทัศนธาตุ เส้น รูปปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ โดยให้ออกแบบชื่อของตนเองเป็นตัวอักษร ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ
2. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปะ

เวลาในการดำเนินการ

กิจกรรมที่ 1 ประมาณ 5 นาที

กิจกรรมที่ 2 ประมาณ 5 นาที

กิจกรรมที่ 3	ประมาณ	20 นาที
กิจกรรมที่ 4	ประมาณ	20 นาที
กิจกรรมที่ 5	ประมาณ	10 นาที
รวมทั้งสิ้น	ประมาณ	1 ชั่วโมง

แนวคิดอัตมโนทัศน์ที่ใช้ในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ความเชื่อมั่นในตนเอง โดยการวาดภาพตนเอง สำรวจตนเองด้านร่างกาย บุคลิกภาพ หน้าตา ลักษณะเด่นในตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

กิจกรรมที่ 1 นักสอนถามถึงตัวตนของตนเอง ว่ามีบุคลิกภาพแบบไหน เช่น เรียบร้อย อ่อนหวาน เข้มแข็ง ร่าเริง สนุกสนาน หรือเจี๊ยบ สุขุม ฯลฯ (ขั้นสร้างเสริมความมั่นใจ)

ขั้นดำเนินการ

กิจกรรมที่ 2 ผู้สอนบรรยาย เนื้อหาทางทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบภาพ

กิจกรรมที่ 3 นักเรียนวาดภาพตัวเองจากบุคลิกภาพของตนด้วยจินตนาการที่ตนเองอยากให้เป็นอย่างอิสระ (ขั้นระลึกถึงตนเอง)

กิจกรรมที่ 4 นักเรียนระบายสีชอล์ก และเก็บรายละเอียดงานชิ้นงานสมบูรณ์

ขั้นสรุป

กิจกรรมที่ 5 นักเรียนทำการชิ้นงานจนสำเร็จและออกมาอภิปรายด้วยภาษามือ ผลงานของตนเอง ผู้สอนสรุปกิจกรรมว่าถึงเราจะไม่ใช่คนที่เด่นดัง เราก็มีหน้าตา ลักษณะเด่นในตนเอง (ขั้นสะสมบันทึกความสำเร็จ)

สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนในชั้นเรียน

1. สื่อเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ
2. หนังสือแบบเรียนวิชาทัศนศิลป์
3. ดินสอ ขางลบ ไม้บรรทัด สีชอล์ก กระดาษร้อยปอนด์

การประเมินผล

1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน
2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน
3. แนวคิดทัศนคติการมองตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง

สัปดาห์ที่ 12 เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์

กิจกรรม : ด้วยสองมือเรา

เนื้อหาสาระ : พัฒนาการเรียนรู้เรื่องรูปร่าง รูปทรง สีในธรรมชาติ เรียนรู้ทฤษฎีสี เรื่องสีวรรณะร้อน วรรณะเย็น

วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเรียนรู้ทฤษฎีสี เรื่องสีวรรณะร้อน วรรณะเย็นแยกสีวรรณะร้อน สีวรรณะเย็นได้
2. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปะ

เวลาในการดำเนินการ

กิจกรรมที่ 1	ประมาณ	5 นาที
กิจกรรมที่ 2	ประมาณ	5 นาที
กิจกรรมที่ 3	ประมาณ	20 นาที
กิจกรรมที่ 4	ประมาณ	20 นาที
กิจกรรมที่ 5	ประมาณ	5 นาที
กิจกรรมที่ 6	ประมาณ	5 นาที
รวมทั้งสิ้น	ประมาณ	1 ชั่วโมง

แนวคิดอัตมโนทัศน์ที่ใช้ในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ความเชื่อมั่นในตนเอง เรายังมีอวัยวะทางร่างกายครบสมบูรณ์ไม่ต่างจากใคร ก็ยังมีสองมืออย่างคนอื่น ๆ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

กิจกรรมที่ 1 ผู้สอนบรรยาย เรื่องร่างกายที่สมบูรณ์ มีสองมือ สองขา ร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ พร้อมไม่ต่างจากคนปกติทั่วไป (ขั้นสร้างเสริมความมั่นใจ)

ขั้นดำเนินการ

- กิจกรรมที่ 2 ผู้สอนบรรยาย เนื้อหาทางทัศนธาตุ เรื่องสี และสีวรรณะร้อน สีวรรณะเย็น
- กิจกรรมที่ 3 ร่างภาพจากมือทั้งสองข้างของตนเองโดยใช้มือวางลงบนกระดาษ แล้วใช้ดินสอร่างตามรูปร่างมือของตนเอง อาจจะให้เพื่อนช่วงลากเส้นในบ้างข้างที่ตนเองไม่ถนัด และใช้ดินสอแบ่งช่องว่างในรูปร่างมือของตนเองระบายสีแบ่งช่องตาม (ขั้นระลึกถึงตนเอง)
- กิจกรรมที่ 4 ระบายสีวรรณะร้อน และวรรณะเย็นคนละด้าน ทั้งสองด้าน
- กิจกรรมที่ 5 ระบายสีเก็บรายละเอียด ตัดเส้นให้สวยงาม

ขั้นสรุป

กิจกรรมที่ 6 นักเรียนทำการชิ้นงานจนสำเร็จและนักเรียนออกมาอภิปรายด้วยภาษา มือ ผลงานของตนเอง ผู้สอนสรุปกิจกรรมการภูมิใจในร่างกายของตนเองที่ครบถ้วน ไม่ได้แตกต่าง จากคนปกติ สามารถทำอะไรได้ด้วยสองมือเช่นกัน (ขั้นสะสมบันทึกรความสำเร็จ)

สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนในชั้นเรียน

1. สื่อความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทฤษฎีสี สีวรรณะร้อน สีวรรณะเย็น
2. หนังสือแบบเรียนวิชาทัศนศิลป์
3. ดินสอ ยางลบ สีโปสเตอร์ พู่กัน ถังน้ำ

การประเมินผล

1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน
2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน
3. แนวคิดทัศนคติการมองตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง

2.4.3 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนำเสนอที่ปรึกษาเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมในด้านการออกแบบ ความสอดคล้องของเนื้อหา การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนวิชาศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยนำคำแนะนำจากที่ปรึกษามา ปรับแก้ไขให้การจัดการเรียนการสอนถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปรับปรุง แก้ไขประเด็นดังนี้

1. กิจกรรมศิลปะควรปรับแก้ไขให้สอดคล้องกับแนวคิดอ้อมโนทัศน์ การ มองตนเองการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. กิจกรรมควรให้ผู้เรียนมีการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริม การเห็นคุณค่าในตนเอง
3. ให้ผู้วิจัยใช้คำพูดที่สื่อสารที่สอดคล้องกับกิจกรรมแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น

2.4.4 เมื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำไปให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ทำการตรวจสอบ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็น คุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้น โดยมีประเด็นในการประเมินคุณภาพ ดังนี้

1. ประเมินคุณภาพด้านกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ ที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

2. ประเมินคุณภาพด้านการวัดและประเมินผล

ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจประเมินคุณภาพ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 1 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการพัฒนาการจัดการศึกษา สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อย่างน้อย 3 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมี ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

2. ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดกิจกรรมศิลปะ จำนวน 1 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ อย่างน้อย 3 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

3. ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา การส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 1 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านจิตวิทยา อย่างน้อย 3 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

2.4.5 ผู้วิจัยนำคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และผลจากการประเมินคุณภาพ แผนการจัดการเรียนการสอนมาทำการแก้ไขแผนการจัดการเรียนการสอนให้ถูกต้องสมบูรณ์ ผล การประเมินคุณภาพการพัฒนาการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ ต้องการวัด (Index Item of Congruent : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง จากนั้นผู้วิจัย นำแผนและสื่อการจัดกิจกรรมไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มย่อย จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความ เข้าใจในสื่อการสื่อสาร และนำผลทำการปรับปรุง ก่อนจะนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มใหญ่ จำนวน 9 คน และนำมาปรับปรุงกิจกรรมและสื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

2.4.6 ผู้วิจัยได้ใช้แผนการการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ ไป ใช้โดยมีผู้เชี่ยวชาญล่ามภาษามือในการสื่อสาร โดยมีเกณฑ์การเลือกล่ามภาษามือที่มีประสบการณ์ ทางด้านการสอนมีประสบการณ์ล่ามภาษามืออย่างน้อย 15 ปี และเป็นผู้ที่ได้รับการจัดแจงเป็นล่าม จากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

2.4.7 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคการวัด (Index Item of Congruent : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น ได้ค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องด้านคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน เท่ากับ 0.83 และได้ค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องด้านการวัดผลประเมินผล เท่ากับ 0.88 ได้ผลการประเมินรวมทั้ง 2 ด้านอยู่ในระดับเหมาะสม คือ มีค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.86 ซึ่งมากกว่า 0.50 สรุปว่าสามารถนำไปใช้จริงได้หลังแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำเรียบร้อยแล้ว (ผลการประเมินคุณภาพแสดงในภาคผนวก ค)

ตารางที่ 3 ประเด็นหลักที่ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำให้ผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

ผู้เชี่ยวชาญ	ประเด็นในการแก้ไข	การแก้ไข
ผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่ 1	<p>ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรเพิ่มเนื้อหาให้เกิดกระบวนการคิด Creative thinking เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เชิงบวก เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง - ควรบอกว่าการจัดนิทรรศการนักเรียน ใช้ความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์ที่เรียนนำมาใช้อย่างไร - กิจกรรมเรื่องปั้นดินให้เป็นดาว ให้นักถึงสัญลักษณ์ ความดี ยากไปสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน - ควรมีใบงานแนบเพื่อให้ผู้สอนท่านอื่นๆ สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้ด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้วิจัยจึงเพิ่มกระบวนการคิดสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์แต่ละสัปดาห์ - ผู้วิจัยจึงเพิ่มเนื้อหาทางด้านการจัดองค์ประกอบ ศิลป์ การใช้สี การเลือกใช้ตัวอักษร สอดแทรกไปในแต่ละสัปดาห์การจัดนิทรรศการ - ปรับเป็นการปั้นภาชนะที่มีประโยชน์นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นของตกแต่งสวยงาม ทำให้เกิดคุณค่าในตนเอง - ผู้วิจัยแก้ไขโดยเพิ่มใบงานในแต่ละสัปดาห์
ผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่ 2	<p>ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดลำดับกิจกรรมให้จากง่ายไปยาก 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้วิจัยจัดลำดับกิจกรรมตามความยากง่ายของกิจกรรม

ตารางที่ 3 ประเด็นหลักที่เชี่ยวชาญให้คำแนะนำให้ผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ประเด็นในการแก้ไข	การแก้ไข
	ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านการวัดและประเมินผล - วิธีวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม กับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะ ควรกำหนด	ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยแก้ไข โดยระบุประเด็นที่สังเกต พฤติกรรมของนักเรียนให้ชัดเจนมาก ยิ่งขึ้น

2.4.7 นำไปทดลอง กลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง 3 คน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการนำไปทดลองกลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง 3 คน

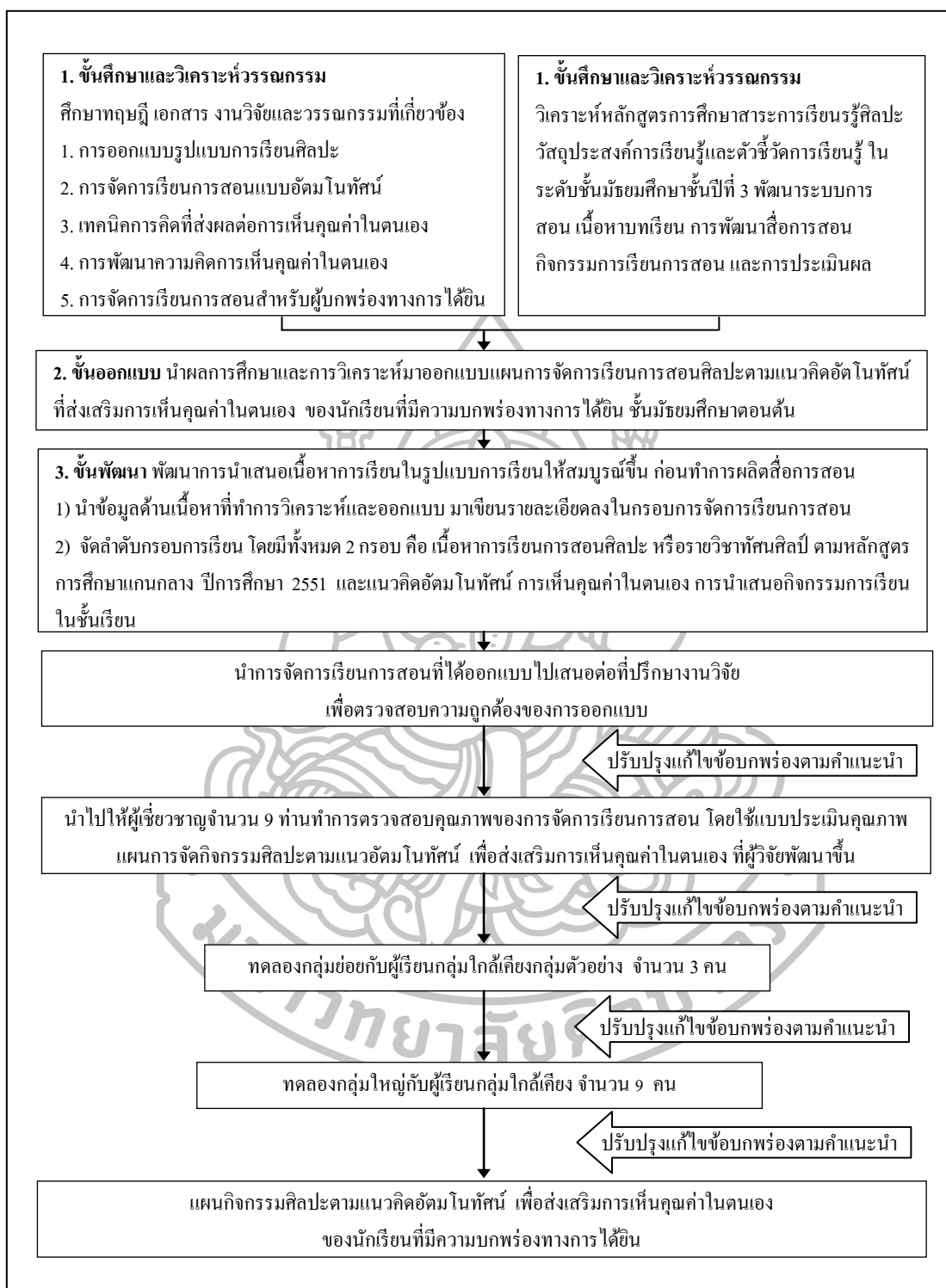
ผลที่ได้	คำแนะนำ	ปรับปรุง
1. ในกลุ่มใกล้เคียงไม่ได้ใช้ล่าม ภาษามือ	ต้องใช้ล่ามภาษามือที่เข้าใจ ภาษาที่สามารถอธิบายได้ลึกซึ่ง เข้าใจมากยิ่งขึ้น	ต้องใช้ล่ามตามที่ผู้ทรง คุณวุฒิแนะนำ
2. ในบางกิจกรรมนักเรียนไม่ เข้าใจวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ว่าควรจะทำอย่างไร	ให้ทำใบงานเสริม เพื่อเพิ่ม ความเข้าใจในเนื้อหาตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้	ทำใบงานในแต่ละกิจกรรม ให้ตรงกับเนื้อหาตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.4.8 นำไปทดลอง กลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง 9 คน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการนำไปทดลองกลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง 9 คน

ผลที่ได้	คำแนะนำ	ปรับปรุง
1. นักเรียนต้องการภาพตัวอย่าง ในการทำงานในแต่ละกิจกรรม	มีงานตัวอย่างในแต่ละกิจกรรม	ทำภาพหรือตัวอย่างงานให้ นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง
2. ในแต่ละกิจกรรมต้องใช้เวลา การทำงานและเสียเวลาในการหา อุปกรณ์	ต้องเตรียมอุปกรณ์ให้นักเรียน	เตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้ พร้อมเพื่อลดเวลาการหา อุปกรณ์

ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนตามคำแนะนำให้
สมบูรณ์ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดอัตโนมัติ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3. แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปกติ ซึ่งแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองนี้แปลและปรับปรุงจาก รัสมิ โพนเมืองหล้า (2543) ซึ่งปรับปรุงจากคูเปอร์สมิธ (1990) เพื่อใช้ทดสอบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาเนื้อหา ข้อคำถาม การคิดที่สอดคล้องเหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยนำข้อคำถามไปให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทดลองอ่าน และปรับปรุงข้อความ จากนั้นนำแบบประเมินให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหานำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ และให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

โดยแบบทดสอบมีทั้งหมด 50 ข้อ ประกอบไปด้วยข้อความทางบวกและข้อความทางลบ แบบสำรวจนี้วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง 5 ด้าน

1. ด้านตัวตนโดยทั่วไป มี 23 ข้อ
2. ด้านสังคม – เพื่อน มี 5 ข้อ
3. ด้านโรงเรียน – การศึกษา มี 8 ข้อ
4. ด้านทางบ้าน – พ่อแม่ มี 7 ข้อ
5. ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ มี 7 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร รูปแบบ และวิธีการสร้างแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

3.2 จากนั้นดำเนินการสร้างแบบประเมินจากข้อมูลที่ได้ศึกษา

3.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม

3.4 จากนั้นผู้วิจัยนำคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไข ข้อคำถามให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ชัดเจนตามคำแนะนำ

ประเด็นหลักที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้แก้ไขมีดังนี้

3.4.1 ปรับปรุงเนื้อหาให้เข้าใจง่าย สื่อสารเข้าใจสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3.4.2 ปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับการประเมิน

3.4.3 เพิ่มข้อคำถามด้านความจริงใจ

3.4.4 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประเมิน (IOC) และแก้ไข

3.4.5 นำไปใช้จริง

3.5 ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) ในประเด็นต่างๆ สรุปผลดังนี้

3.5.1 ด้านตัวตนโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 0.89 ซึ่งมีความมากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

3.5.2 ด้านสังคม – เพื่อน ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งมีความมากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

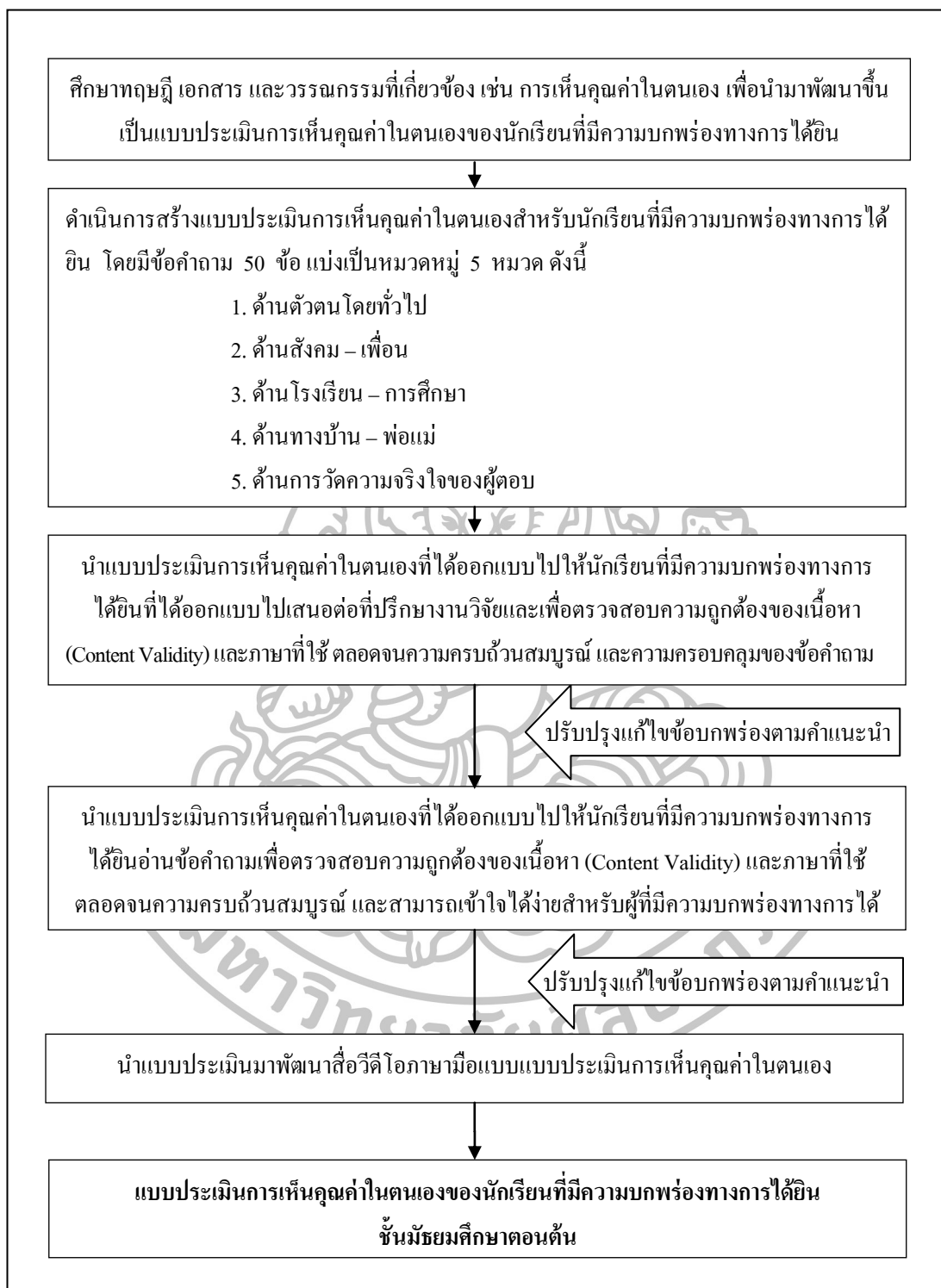
3.5.3 ด้านโรงเรียน – การศึกษา ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 0.80 ซึ่งมีความมากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

3.5.4 ด้านทางบ้าน – พ่อแม่ ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งมีความมากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

3.5.5 ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 0.95 ซึ่งมีความมากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

ทั้ง 5 ด้านมีค่าเฉลี่ยรวมของค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.90

ผลงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมในทุกประเด็น ได้แก่ ด้านตัวตนโดยทั่วไป มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.89 ด้านสังคม – เพื่อน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.93 ด้านโรงเรียน – การศึกษา มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.80 ด้านทางบ้าน – พ่อแม่ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.93 ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.95 โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องรวมทุกด้าน เท่ากับ 0.90 ซึ่งมีความมากกว่า 0.5 สรุปว่า เมื่อปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วสามารถนำไปทำวิดีโอภาษามือใช้เก็บข้อมูลได้

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การพัฒนาสื่อวีดิโอภาษาเมื่อประกอบแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาจัดทำสื่อวีดิโอภาษาเมื่อ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำข้อคำถาม จากแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นำมาแปลภาษามือไทย โดยการคิดร่วมระหว่างผู้วิจัย ถ้ามภาษามือที่มีความชำนาญและศึกษาด้านภาษามือโดยตรง และผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในการแปลภาษามือไทย
2. ถ่ายวีดิโอภาษามือ จากนั้นนำมาสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยครูผู้สอน ถ้ามภาษามือที่มีความชำนาญและศึกษาด้านภาษามือโดยตรง และครูที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และนำมาแก้ไข ปรับปรุง
3. ถ่ายทำวีดิโอภาษามือและ ตัดต่อข้อคำถาม ให้เป็นไปตามแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
4. นำสื่อวีดิโอภาษาเมื่อแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำไปใช้จริง

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการสร้างสื่อวิดีโอภาษามือสำหรับแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากกิจกรรมศิลปะ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งได้พัฒนาเกณฑ์การประเมิน ตามแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาพัฒนาขึ้นเป็นแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน

การจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.2 สร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์โดยประเมินด้าน

4.2.1 ความสวยงาม

4.2.2 ความคิดสร้างสรรค์

4.2.3 ความเรียบร้อย

4.2.4 การจัดองค์ประกอบของชิ้นงาน

4.3 ผู้วิจัยนำแบบตรวจประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม

4.4 จากนั้นผู้วิจัยนำคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไข ให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ชัดเจนตามคำแนะนำ

ประเด็นหลักที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้แก้ไข มีดังนี้

4.4.1 ปรับเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในแต่ละสัปดาห์

4.4.2 ปรับประเด็นการประเมินให้สอดคล้องกับชิ้นงาน

4.4.3 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประเมิน (IOC) และแก้ไข

4.4.4 นำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

4.4 ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) ในประเด็นต่างๆ สรุปผลดังนี้

4.4.1 ประเด็นในการประเมินสามารถวัดประเมินชิ้นงานได้ตามวัตถุประสงค์ ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 0.9 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

4.4.2 การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจน ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 1 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

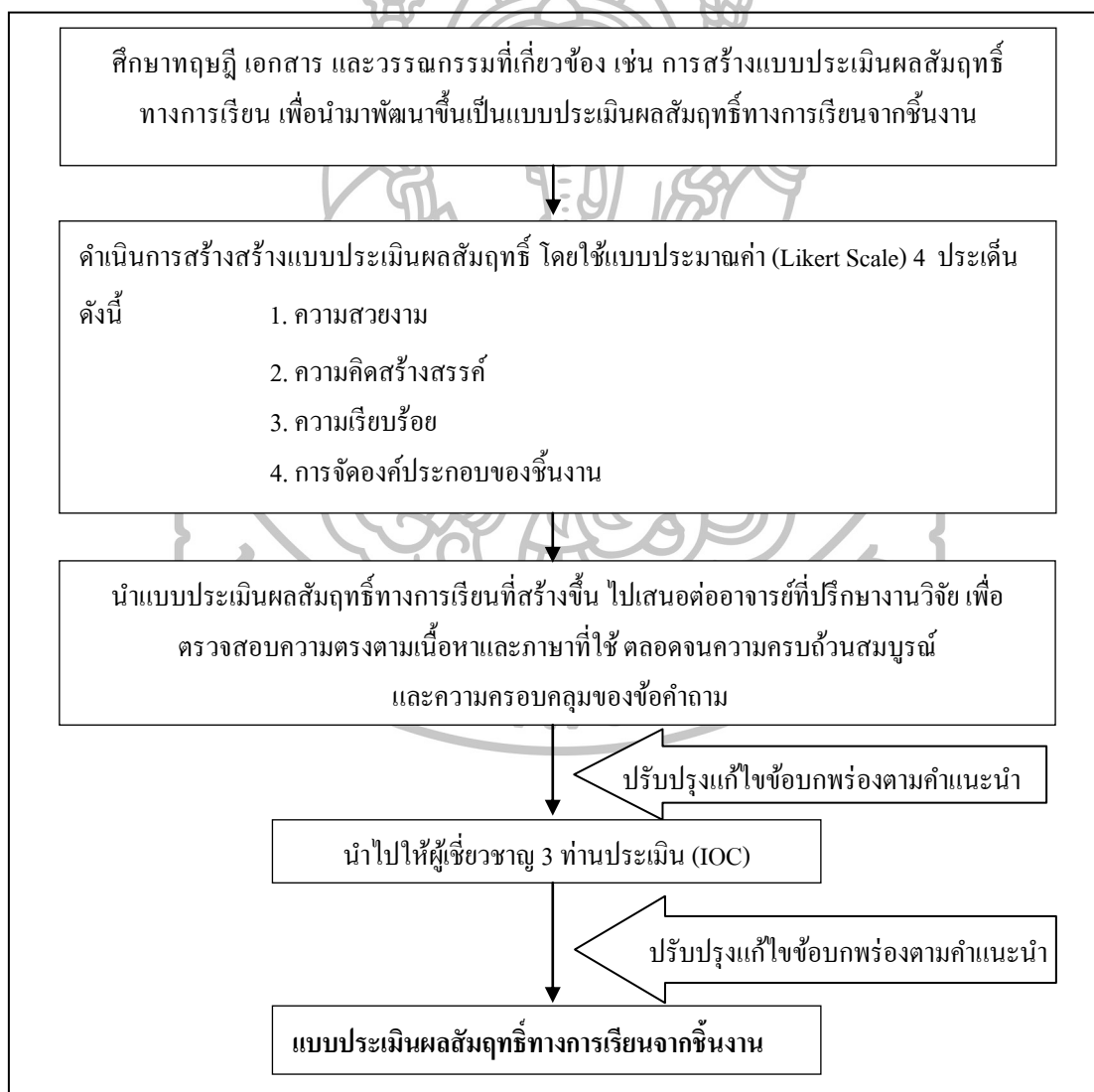
4.4.3 การกำหนดเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 1 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

4.4.4 สามารถประเมินชิ้นงานได้ครอบคลุมเนื้อหารายสัปดาห์ ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 0.85 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

4.4.5 เกณฑ์การประเมินสามารถวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากชิ้นงาน ได้ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 1 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

ทั้ง 5 ด้านมีค่าเฉลี่ยรวมของค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.95

ผลงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมในทุกประเด็น ได้แก่ ประเด็นในการประเมินสามารถวัดประเมินชิ้นงานได้ตามวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.9 การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 1 การกำหนดเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 1 สามารถประเมินชิ้นงานได้ครอบคลุมเนื้อหารายสัปดาห์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.85 เกณฑ์การประเมินสามารถวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากชิ้นงานได้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องรวมทุกด้านเท่ากับ 0.95 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เมื่อปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการดำเนินการดำเนินการสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน

5. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแผนที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้ทราบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน และนำผลนั้นมาเพื่อประกอบในการพัฒนากิจกรรมศิลปะให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง มีดังต่อไปนี้

5.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาพัฒนาขึ้นเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

5.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่มีข้อคำถามครอบคลุมโครงสร้างด้านการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน ดังนี้

5.2.1 ด้านเนื้อหาวิชา

5.2.2 ด้านผู้สอน

5.2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

5.2.4 ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน

5.2.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

แบบสอบถามใช้แบบประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (ประกอบ วรรณสูตร, 2542 : 73)

- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

5.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบลักษณะข้อคำถาม ความสอดคล้องกับโครงสร้างที่ต้องการสอบถามความพึงพอใจ ความถูกต้องด้านภาษาและตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อปรับปรุงแก้ไข

ประเด็นหลักที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้แก้ไข มีดังนี้

5.3.1 ให้มีการประเมินเป็นด้าน ทั้ง 5 ด้าน

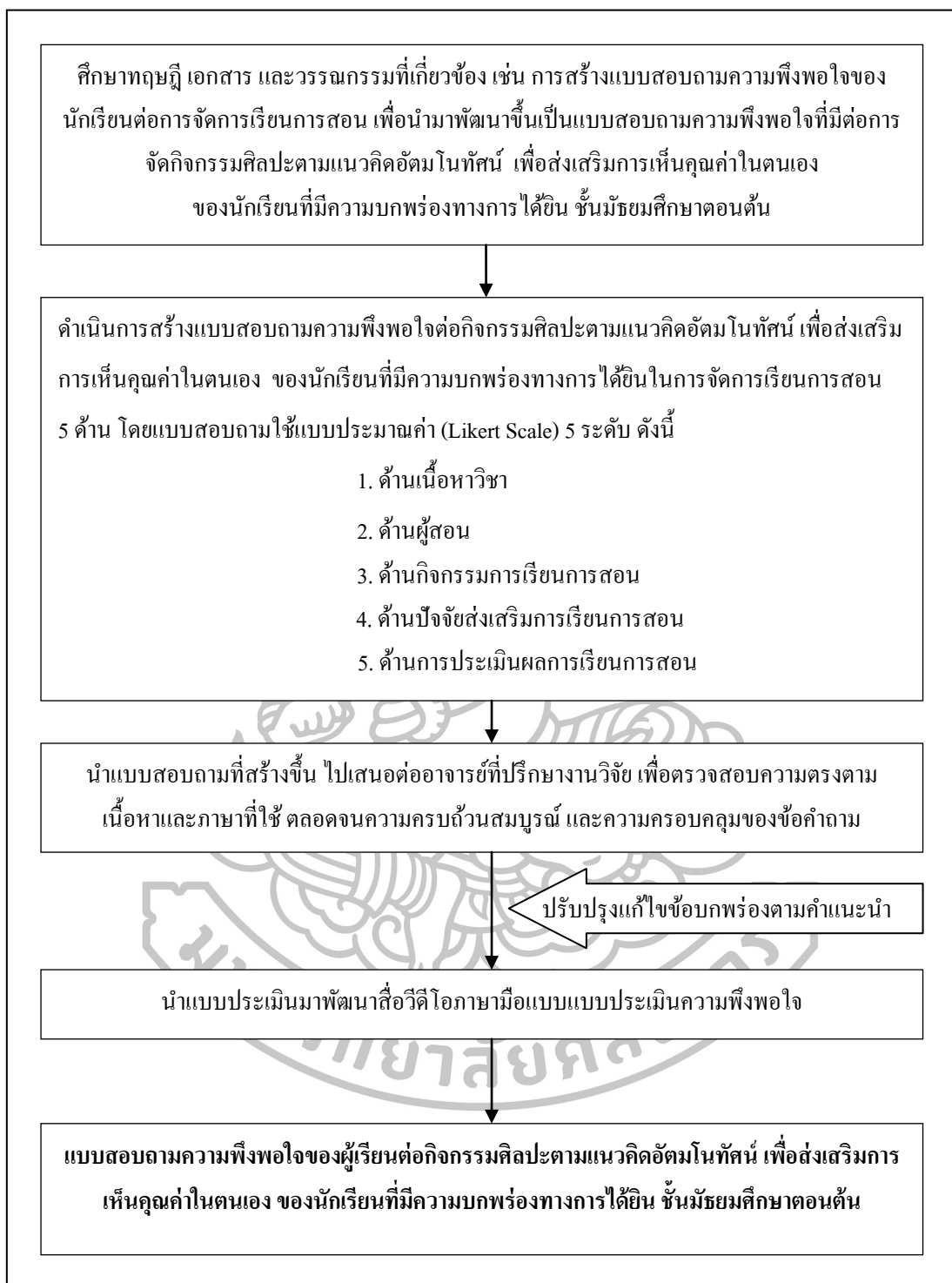
1. ด้านเนื้อหาวิชา
2. ด้านผู้สอน
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน
5. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

5.3.2 ด้านการประเมินการเรียนการสอนให้ครอบคลุม วัตถุประสงค์ในทุกๆ

สัปดาห์

5.3.3 เพิ่มด้านประเมินผลการเรียนการสอน

5.3.4 จากนั้นผู้วิจัยนำคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ชัดเจนตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการดำเนินการดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การพัฒนาสื่อวีดิโอภาษามือแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาจัดทำสื่อวีดิโอภาษามือ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

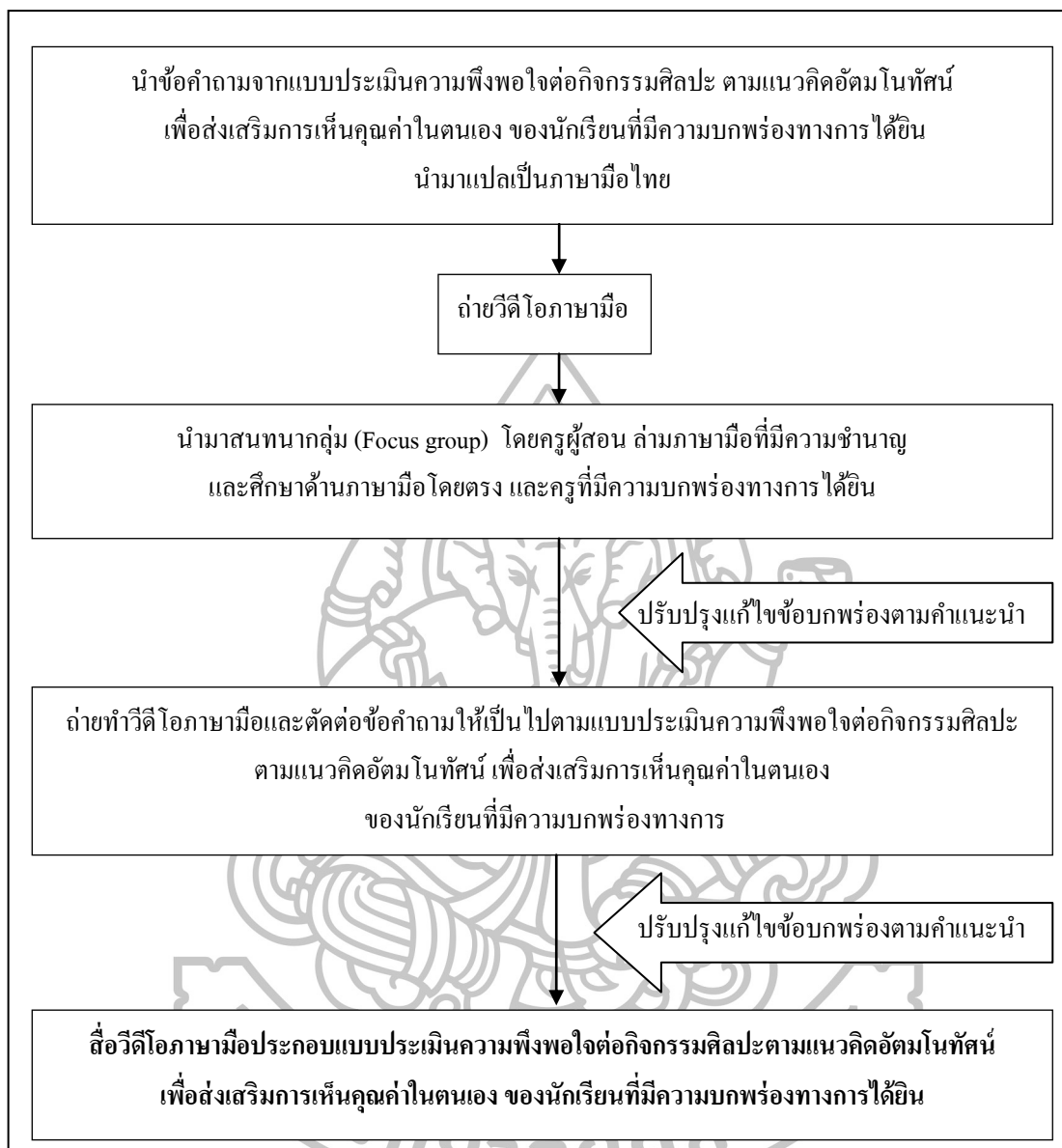
1. นำข้อคำถาม จากแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นำมาแปลภาษามือไทย โดยการคิดร่วมระหว่างผู้วิจัย ล่ามภาษามือที่มีความชำนาญและศึกษาด้านภาษามือโดยตรง และผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2. ถ่ายวีดิโอภาษามือ จากนั้นนำมาสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยครูผู้สอน ล่ามภาษามือที่มีความชำนาญและศึกษาด้านภาษามือโดยตรง และครูที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และนำมาแก้ไข ปรับปรุง

3. ถ่ายทำวีดิโอภาษามือและ ตัดต่อข้อคำถาม ให้เป็นไปตามแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ

4. นำสื่อวีดิโอภาษามือแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่อง นำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการสร้างสื่อวีดีโอภาษามือสำหรับแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ ตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

6. แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร รูปแบบ และวิธีการสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนการสอน จากนั้นดำเนินการสร้างแบบประเมินจากข้อมูลที่ได้ศึกษา

6.2 ผู้วิจัยนำแบบตรวจสอบคุณภาพแผนการจัด การเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ไปปรึกษาที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วน สมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม จากนั้นผู้วิจัยนำคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ชัดเจนตามคำแนะนำ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

โดยมีประเด็นหลักที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้แก้ไขมีดังนี้

1. ควรเขียนวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้
2. ควรให้คำถามในการประเมินครอบคลุมกิจกรรมและวัตถุประสงค์
3. ควรเพิ่มด้านการประเมินการวัดผลให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น
4. ควรมีคู่มือในการใช้แบบตรวจสอบคุณภาพแผนกิจกรรม และคำชี้แจง

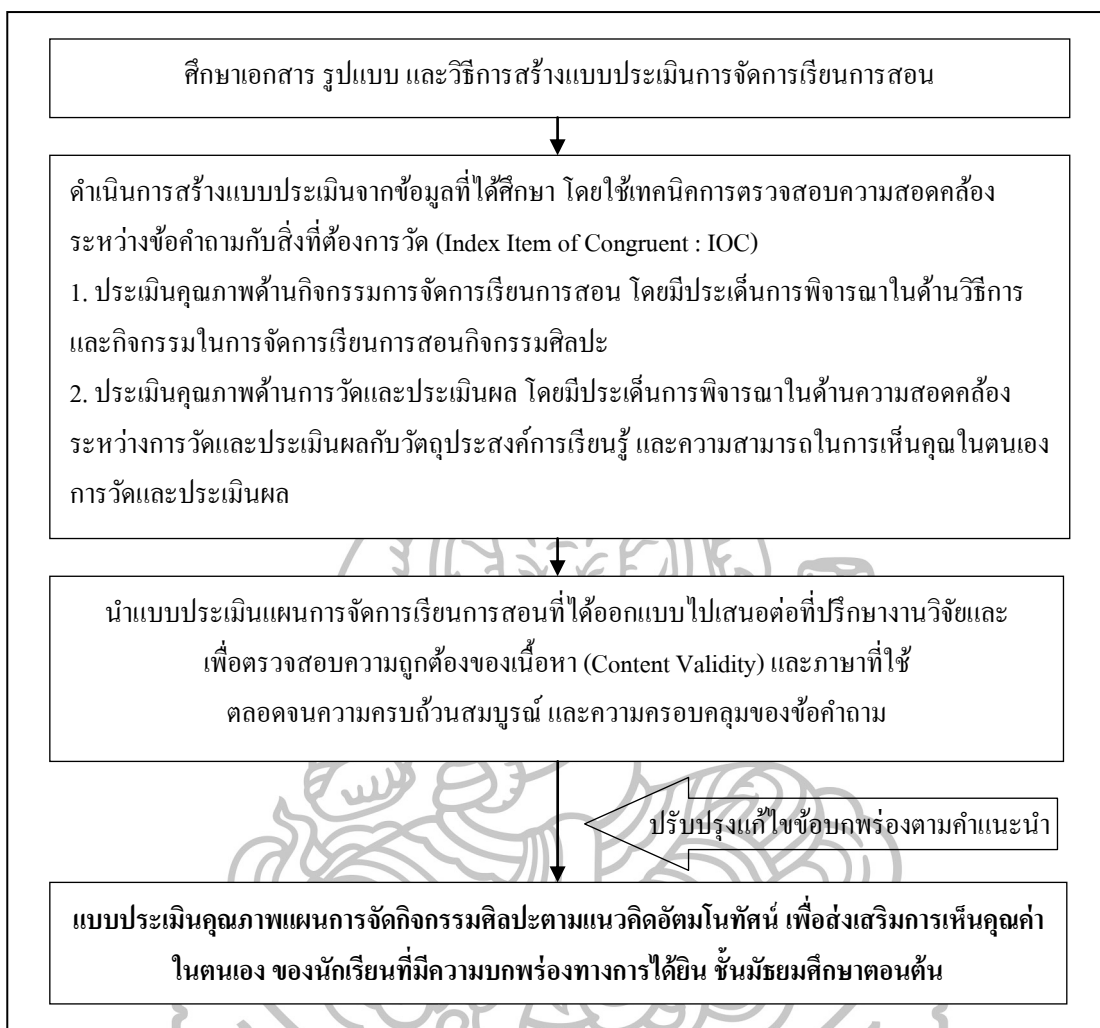
โดยใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของการจัด การเรียนการสอนมีเกณฑ์หลักในการประเมิน ดังนี้

1. ประเมินคุณภาพด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยมีประเด็นการพิจารณาในด้านวิธีการและกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน
2. ประเมินคุณภาพด้านการวัดและประเมินผล โดยมีประเด็นการพิจารณาในด้านความสอดคล้องระหว่างการวัดและประเมินผลกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และผลของกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index Item of Congruent : IOC) เพื่อนำผลการประเมินและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาทำการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนการสอนให้ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- +1 หมายถึง มีความเหมาะสม
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่มีความเหมาะสม

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

7. แบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร รูปแบบ และวิธีการสร้างแบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน

7.2 ดำเนินการสร้างแบบประเมินจากข้อมูลที่ได้ศึกษา

7.3 ผู้วิจัยนำแบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ไปปรึกษาที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม จากนั้นผู้วิจัยนำคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ชัดเจน ตามคำแนะนำให้ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

ประเด็นหลักที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้แก้ไข มีดังนี้

1. ปรับปรุงเนื้อหาให้เข้าใจง่าย สื่อสารเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนต้น

2. ปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับการประเมิน

7.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบตรวจสอบคุณภาพ แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน 5 ด้าน ดังนี้

1. แบบประเมินสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. การกำหนดเกณฑ์การประเมินมีความชัดเจน

3. เกณฑ์การประเมินสอดคล้องกับนิยามศัพท์ในแต่ละด้านที่ประเมิน

4. การกำหนดเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม

5. เกณฑ์การประเมินสามารถวัดประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง

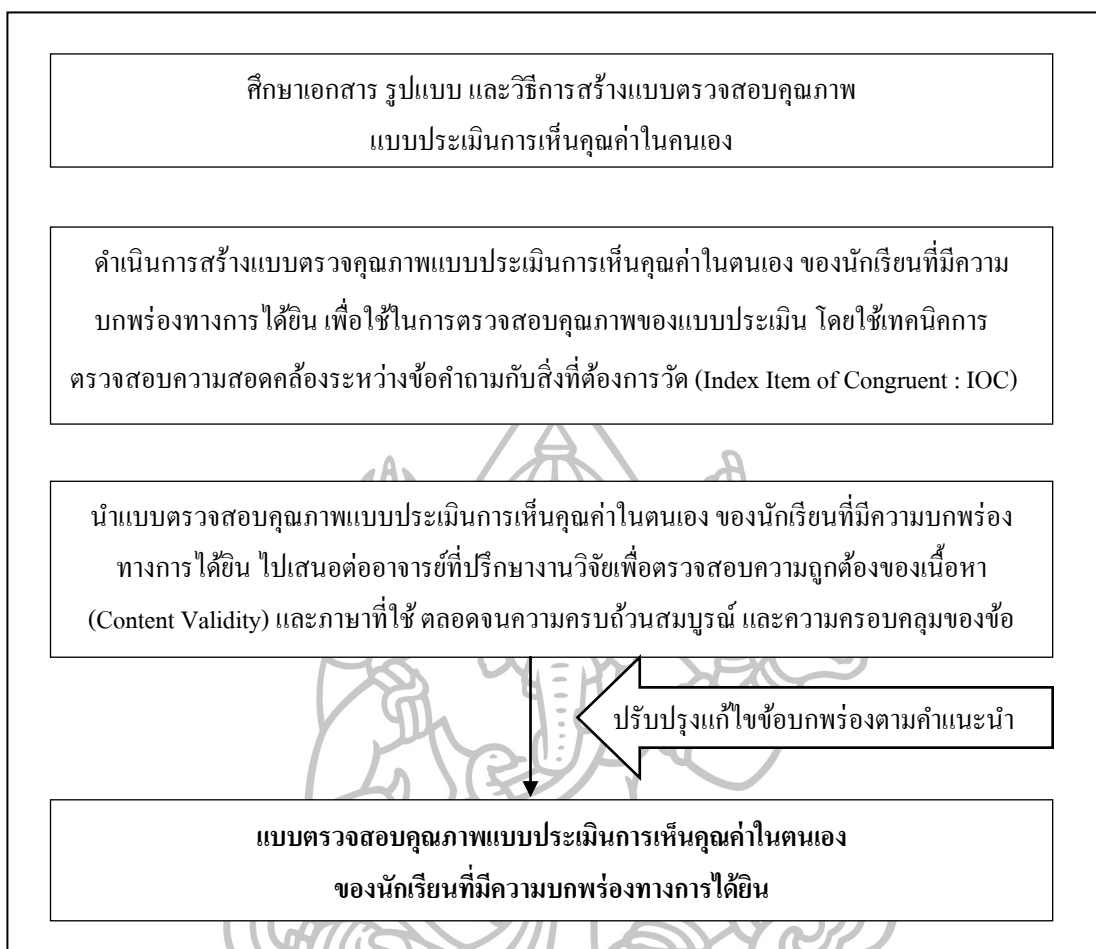
การสร้างแบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index Item of Congruent : IOC)

ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง มีความเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่มีความเหมาะสม

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบตรวจแบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่า
ในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

8. แบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากกิจกรรม ศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร รูปแบบ และวิธีการสร้างแบบตรวจประเมินคุณภาพและเกณฑ์ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากนั้นดำเนินการสร้างแบบตรวจประเมินจากข้อมูล ที่ได้ศึกษา

8.2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบตรวจคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ โดยประเด็น ในการประเมิน 5 ด้าน ดังนี้

1. ประเด็นในการประเมินสามารถวัดประเมินชิ้นงานได้ตามวัตถุประสงค์
2. การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจน
3. การกำหนดเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม
4. สามารถประเมินชิ้นงานได้ครอบคลุมเนื้อหารายสัปดาห์
5. เกณฑ์การประเมินสามารถวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากชิ้นงานได้

8.3 ผู้วิจัยนำแบบตรวจคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ไปปรึกษาที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้ จากนั้นผู้วิจัยนำคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไข เกณฑ์การประเมินให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ชัดเจนตามคำแนะนำให้ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

ประเด็นหลักที่ปรึกษาให้แก้ไขมีดังนี้

1. แก้ไขให้แบบตรวจสอบคุณภาพสามารถประเมินได้ทุกสัปดาห์
2. เกณฑ์การประเมินแบบตรวจสอบสามารถวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ ตรงกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ทางการเรียน
3. ต้องมีการประเมินจากครูผู้สอน ท่านอื่นๆ ด้วยเพื่อหาค่าความเที่ยงของ คะแนนผลสัมฤทธิ์

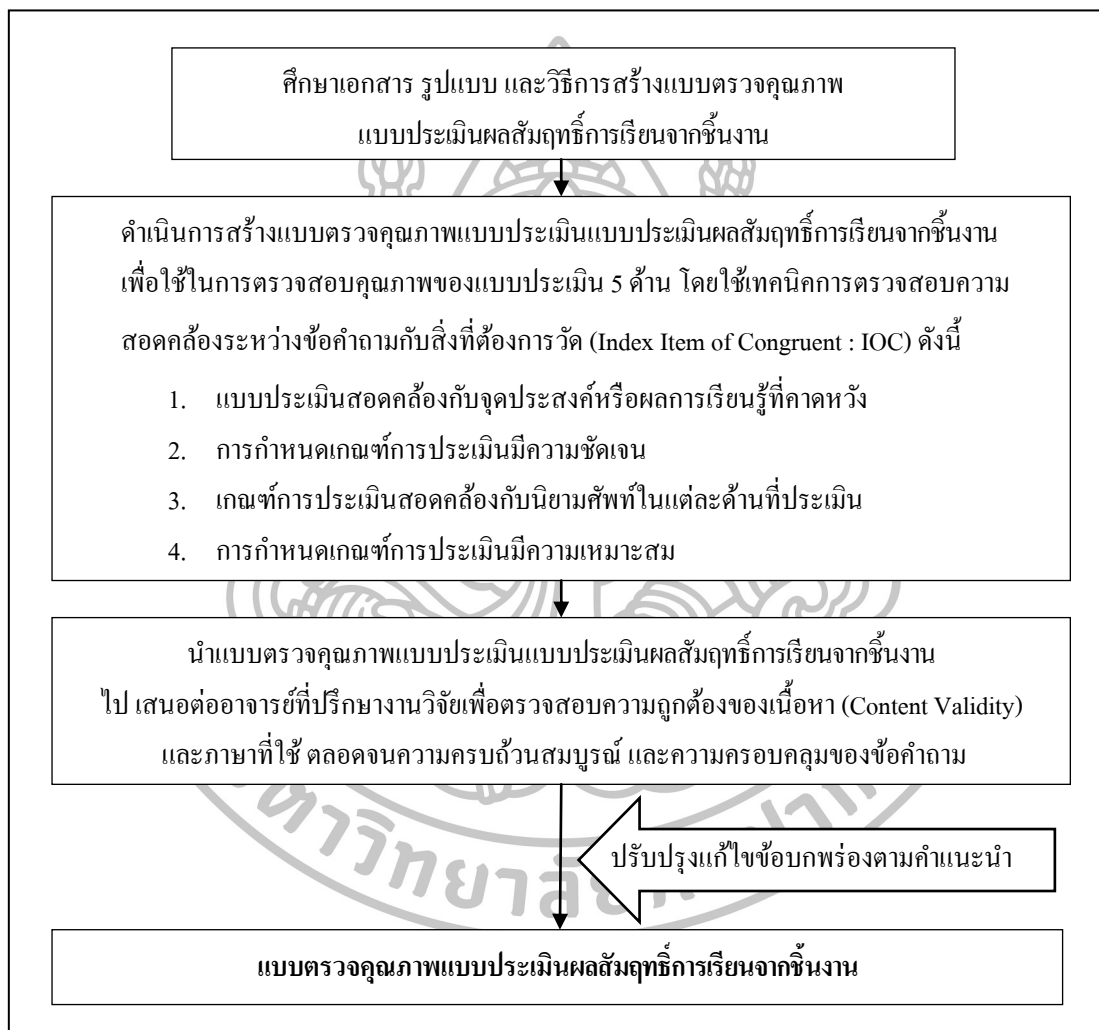
แบบตรวจคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้เทคนิคการตรวจสอบความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index Item of Congruent : IOC) เพื่อนำผลการประเมิน และคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาทำการปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง มีความเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่มีความเหมาะสม

ภาพที่ 11 ขั้นตอนการดำเนินการดำเนินการสร้างแบบตรวจคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
จากชิ้นงาน

แผนการวิจัยและวิธีการดำเนินการวิจัย

แผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้การทดลองแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest – Posttest Design) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ตารางที่ 6 แผนการวิจัย

กลุ่ม	การวัดก่อนเรียน	การให้สิ่งทดลอง	การวัดหลังเรียน
E	O ₁	X	O ₂

E : คือ กลุ่มทดลอง

O₁ : คือ การทดสอบก่อนเรียน

X : คือ การจัดกระทำ (Treatment) หรือการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวอ้อมโนทัศน์ ที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

O₂ : คือ การทดสอบหลังเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยศึกษาในหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้
 - 1.1 การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 1.2 การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.3 การเห็นคุณค่าของตนเอง
 - 1.4 การจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวอ้อมโนทัศน์
2. การกำหนดประชากร สุ่มกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. ศึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือ และสื่อการสอนประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
4. ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. นำร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปเสนอต่อที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ตามคำแนะนำ
6. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่แก้ไขแล้ว ไปนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้ครบถ้วนสมบูรณ์ จากผลการประเมินและจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ใบบแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองและแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้จัดทำสื่อวีดิโอภาษามือโดยใช้ล่ามที่มีความชำนาญและ

ศึกษาด้านภาษามือโดยตรง และครูผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนำมาสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อนำแบบประเมินมาแปลเป็นภาษามือไทย จากนั้นสร้างสื่อวีดิโอภาษามือ

7. นำเครื่องมือไป Try out กับกลุ่มใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก เพื่อหาค่าความเที่ยงและปรับปรุงแก้ไข

8. นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปทำการทดลองเพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

9. ดำเนินการเก็บข้อมูลก่อนเรียน โดยประเมินคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 คน โดยทดสอบผู้เรียนก่อนเรียน โดยให้ผู้เรียนทำการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ผ่านสื่อวีดิโอภาษามือแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

10. ให้นักเรียนทำการสร้างสรรค์ชิ้นงานศิลปะเพื่อเป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินคะแนนผลสัมฤทธิ์จากชิ้นงาน

11. นักเรียน เรียนด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยตลอดกิจกรรมมีล่ามภาษามือในการสื่อสารในการจัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และบันทึกวีดิโอภาพเคลื่อนไหวระหว่างดำเนินกิจกรรม

12. ดำเนินการเก็บข้อมูลหลังเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ผ่านสื่อวีดิโอภาษามือแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

13. นักเรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานศิลปะ เพื่อเป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน

14. นักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผ่านสื่อวีดิโอภาษามือแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

15. นำข้อมูลที่ได้ทั้งจาก การประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

16. แปลผลและอภิปรายผลการวิจัย

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ที่ลงเรียนวิชาทัศนศิลป์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 13 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย ทำการเก็บข้อมูลจำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ การเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง (Pretest) และการเก็บข้อมูลหลังการทดลอง (Posttest) ซึ่งการเก็บข้อมูลในการวิจัย ดำเนินการดังนี้

1. การเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง

1.1 การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ทำการประเมินคุณภาพเครื่องมือต่างๆ และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หาความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อใช้ในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้องเหมาะสมและสมบูรณ์ที่สุด

1.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 13 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบเพื่อวัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนเรียน โดยใช้แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ผ่านสื่อวีดิโอภาษามือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

1.3 ผู้วิจัยเก็บคะแนนจากชิ้นงานสร้างสรรค์ศิลปะก่อนเรียน

2. การเก็บข้อมูลหลังการทดลอง

2.1 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียน ทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองหลังเรียน โดยทดสอบจากแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ผ่านสื่อวีดิโอภาษามือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2.2 ผู้วิจัยเก็บคะแนนจากชิ้นงานสร้างสรรค์ศิลปะหลังเรียน

2.3 ผู้เรียนประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ผ่านสื่อวีดิโอภาษามือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2.4 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการทดลองในการวิจัย มีดังนี้

1. ประเมินคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) (Hambleton and others, 1978) โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

3. การเปรียบเทียบคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง ก่อนและหลังเรียนของนักเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test dependent)

4. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test dependent)

5. การประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบบประมาณค่า (Likert Scale) ใช้สถิติ \bar{X} , S.D.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเรียน โสตศึกษา จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนน การประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยกำหนดอักษรย่อ และสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- n หมายถึง จำนวนตัวอย่าง
- \bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean)
- S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation)
- t หมายถึง ค่าสถิติทดสอบที (t - test)
- * หมายถึง การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม ศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ประเด็นการประเมิน	คะแนนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนก่อนและหลังเรียน				t	Sig
	คะแนนก่อนเรียน (n = 13)		คะแนนหลังเรียน (n = 13)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านตัวตนโดยทั่วไป	10.53	2.02	13.46	2.66	6.36*	.00
ด้านสังคม-เพื่อน	2.69	1.31	4.15	1.62	3.96*	.00
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	2.92	1.25	4.92	1.89	5.09*	.00
ด้านทางบ้าน-พ่อแม่	3.00	0.91	4.15	1.06	3.89*	.00
ด้านการวัดความจริงใจ	3.23	1.09	5.15	1.28	5.25*	.00
รวม	22.38	2.32	31.84	3.93	10.56	.00*

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (คะแนนก่อนเรียน $\bar{X} = 22.38$, S.D. = 2.32 และคะแนนหลังเรียน $\bar{X} = 31.84$, S.D. = 3.93)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า จากแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนและหลังเรียน นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีการเห็นคุณค่าในตนเองหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน ด้วยการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน					
	คะแนนก่อนเรียน (n = 13)		คะแนนหลังเรียน (n = 13)		t	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ความสวยงาม	9.76	0.59	12.61	0.76	7.91*	.00
ความคิดสร้างสรรค์	9.84	0.89	13.30	1.18	8.29*	.00
ความเรียบร้อย	10.84	1.06	13.46	0.51	12.92*	.00
องค์ประกอบของชิ้นงาน	11.30	1.03	13.23	0.43	11.75*	.00
รวม	10.43	0.95	13.15	0.86	14.90*	.00

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 8 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยเรียนด้วยกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนจากชิ้นงานก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (คะแนนก่อนเรียน $\bar{X} = 10.43$, S.D. = 0.95 และคะแนนหลังเรียน $\bar{X} = 13.15$, S.D. = 0.86)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า จากการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนจากชิ้นงานก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงานหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาคำพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 9 ผลการศึกษาคำพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการศึกษาคำพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์		
	\bar{X}	S.D.	ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง
ด้านเนื้อหาวิชา	4.22	0.64	3.50 – 4.49 มีความพึงพอใจระดับมาก
ด้านผู้สอน	4.43	0.64	3.50 – 4.49 มีความพึงพอใจระดับมาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.30	0.61	3.50 – 4.49 มีความพึงพอใจระดับมาก
ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน	4.19	0.66	3.50 – 4.49 มีความพึงพอใจระดับมาก
ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	4.23	0.57	3.50 – 4.49 มีความพึงพอใจระดับมาก
รวม	4.27	0.61	3.50 – 4.49 มีความพึงพอใจระดับมาก

จากตารางที่ 9 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนจากกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทุกด้าน (\bar{X}) = 4.27, (S.D.) = 0.61 โดยที่ด้านผู้สอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X}) = 4.43, (S.D.) = 0.64 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.30, (S.D.) = 0.61 และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน (\bar{X}) = 4.23, (S.D.) = 0.57

ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนจากนักเรียนจำนวน 13 คน โดยภาพรวมสามารถสรุปว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า ประเด็นพิจารณาด้านเนื้อหาวิชา ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยตามลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย
 - 1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.3 การดำเนินการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผลการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้
5. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ขั้นตอนการวิจัย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม ศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
4. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัทมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนครปฐม จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาทัศนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม จำนวน 13 คนได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการศึกษาและวิเคราะห์
2. ขั้นการออกแบบ
3. ขั้นการพัฒนา
4. ขั้นการเก็บข้อมูล
5. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นการศึกษาและวิเคราะห์ (Study and Analyze)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ การจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ประสานกิจกรรมที่เน้นการคิดวิเคราะห์ มุมมอง ความคิดที่จะเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้นรวมทั้งสังเคราะห์และวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ชาญทางด้านจัดการกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยนำแนวคิด เกี่ยวกับเนื้อหาพร้อมกับการพิจารณากรอบความคิดในการวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

- 1.1 ประเด็นด้านเนื้อหา
- 1.2 ประเด็นด้านการจัดกิจกรรม
- 1.3 ประเด็นด้านสื่อในการจัดการเรียนการสอน
- 1.4 ประเด็นการจัดและประเมินผล

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไปสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ นำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งกิจกรรมในชั้นเรียนจะดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับ

แนวคิดอ้อมโนทัศน์ ที่จะส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ในการพัฒนาแผนผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์ภาระงานที่เหมาะสม ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาการเรียนรู้ และวิเคราะห์ประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาทำการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในชั้นการออกแบบต่อไป

2. ชั้นการออกแบบ (Design)

การออกแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ด้านศิลปะ ในรายวิชาทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนโสศศึกษาจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยออกแบบแผนการเรียนรู้แบบผสมผสานกับแนวคิดอ้อมโนทัศน์ ที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองผู้วิจัยนำการจัดการเรียนการสอนที่ได้ออกแบบไปเสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการออกแบบ

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาในชั้นที่ 1 มาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2.2 แบบตรวจประเมินคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 แบบตรวจประเมินคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมศิลปะ ตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2.2 แบบตรวจคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2.2.3 แบบตรวจคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงานจากกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.3. แบบประเมิน

2.3.1 แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2.3.2 แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.3.3 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัครมนโทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3. ขั้นการพัฒนา (Development)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยที่พัฒนาขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม จากนั้นผู้วิจัยนำคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของอาจารย์มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ชัดเจนตามคำแนะนำ ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่พัฒนาไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของเครื่องมือ (ดังแสดงในบทที่ 3 และภาคผนวก ค) เพื่อนำผลการประเมินและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาทำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองและแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาจัดทำสื่อวีดิโอภาษามือ

4. ขั้นการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัครมนโทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้พัฒนาครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุดแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม จำนวน 13 คน ที่เรียนวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 เป็นเวลาทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ ตามรูปแบบการดำเนินงานวิจัยที่ได้ออกแบบไว้ โดยเก็บคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนก่อนเรียนและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

หลังจากผู้เรียนได้เรียนเรียนด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัครมนโทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว ผู้วิจัยทำการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองหลังเรียนของผู้เรียน แล้วอภิปรายผลพร้อมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน วิเคราะห์ และอภิปรายผลการวิจัย

5. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ผลทางสถิติ จากนั้นทำการสรุปและอภิปรายผลการทดลอง และนำเสนอผลต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและคณะกรรมการตรวจงานวิจัย เพื่อทำ

การปรับปรุงร่างการจัดการเรียนการสอน แก้ไขการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ก่อนนำการวิจัยไปเผยแพร่ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีคะแนนทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลจากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงานก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีคะแนนรวมหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมสามารถสรุปว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทัศนศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน เช่นด้านเนื้อหาวิชา ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ามีประเด็นที่สำคัญซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลเพื่อทำความเข้าใจในผลการวิจัย และนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ในประเด็นด้านผลการเปรียบเทียบคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังเรียนของนักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนที่มีประสบการณ์ การมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ถูกกระตุ้นให้พัฒนาให้ถึงความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง นั่นคือการพัฒนาให้บุคคลได้ยอมรับความจริง และยอมรับตนเองเป็นตัวของตัวเองเมื่อเด็กทราบว่าตนเองได้รับความสำคัญจากบุคคลที่ตนเองสัมพันธ์ด้วยนั้นจะสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองขึ้น ซึ่งตรงกับแนวทางการพัฒนาของคูเปอร์ สมิธ (Coopersmith, 1984) ที่จะต้องพัฒนาให้เด็กได้มีโอกาสได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและยอมรับ

ตนเองตลอดจนการที่เด็กจะได้กระทำตามสิ่งที่ตนเองปรารถนาหรือตั้งเป้าหมายไว้และประสบผลสำเร็จตามที่ตนเองได้ตั้งเป้าหมายไว้ กิจกรรมศิลปะส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะหลายๆ ด้านทั้งร่างกายและจิตใจ มีการคิดเกิดขึ้น เกิดการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจของตนเองออกมาโดยเป็นภาษาภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างสังคม ไม่ว่าจะกลุ่มเพื่อน ครู การพูดคุย วิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลาง เกิดแนวคิด มุมมองดี ๆ ของตนเองที่อาจจะซ่อนอยู่ไม่กล้าแสดงออก ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกภูมิใจในตัวเอง เห็นคุณค่าในตนเองว่าทุกอย่างขึ้นอยู่กับตนเอง ไม่มีใครคอยว่าใคร ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน รักในตนเองมากขึ้น และรักผู้อื่น จึงทำให้มีความสุขในชีวิตมากยิ่งขึ้น กิจกรรมศิลปะทำให้พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้กิจกรรมศิลปะที่เหมาะสม ตามแนวคิดอัตมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ เป็นการพัฒนาอารมณ์ สังคมสติปัญญา พัฒนาศักยภาพของตัวเองในด้านปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างสังคม ไม่ว่าจะกลุ่มเพื่อน ครู การพูดคุย วิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลาง ในการแสดงออกของตนเองให้กับสังคมได้ยอมรับในสิ่งที่บกพร่องในชีวิต และความบกพร่องนี้ก็ไม่ได้ทำให้ความสารถของตนเองต่างกับบุคคลปกติแต่อย่างใด และยังสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขเช่นเดียวกัน

เนื่องจากนักเรียนได้แสดงออกทางศิลปะเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้มองเห็นตัวตน เข้าใจตนเองมากขึ้นมองเห็นความสำคัญในตนเองและผู้อื่น จนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสุวัชรพร สวอยอารมณ์ (2552) ผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พบว่าภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมศิลปะ กลุ่มทดลองมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่าการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน สามารถพัฒนาได้ในระยะเวลาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโปรแกรมกิจกรรมศิลปะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

จากผลการวิจัยของผู้วิจัย และผลการวิจัยจากนักวิจัยท่านอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกัน จึงสามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถพัฒนานักเรียนทั้งด้านทักษะ ความสามารถทางด้านศิลปะ และสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

2. จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด อัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยมีคะแนนจากชิ้นงานที่นักเรียนได้สร้างสรรค์ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในกิจกรรมแต่ละสัปดาห์

โดยทำงานศิลปะ ตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ การมองตนเอง เข้าใจตนเองและเห็นคุณค่าในตนเองในธรรมชาติของตนเอง กิจกรรมศิลปะที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาขึ้น แต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ได้มีล่ามภาษามือให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา กระบวนการ และเข้าใจการสื่อสารที่ผู้สอน จึงส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พวงชมพู อร่ามกุล (2549) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์ผลของการจัดกิจกรรมศิลปศึกษาที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลของการจัดกิจกรรมศิลปศึกษาที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง ผลการวิจัยพบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงจากการจัดกิจกรรมศิลปศึกษาสูงขึ้นก่อนทำการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งกล่าวว่า เด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงที่ได้เข้าร่วมการจัดกิจกรรมศิลปศึกษามีพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นกว่าเดิม

3. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมสามารถสรุปว่า นักเรียนจำนวน 13 คน มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทัศนศิลป์ ในกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก พิจารณาในแต่ละประเด็น เช่น ด้านเนื้อหาวิชา ด้านผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ การร่วมกันสร้างสรรค์ชิ้นงานนั้นสามารถช่วยกระตุ้นให้เกิดการช่วยกันคิดมองตนเองทัศนคติเกี่ยวกับตนเองและสังคม สิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว นักเรียนระบุว่าสิ่งที่ได้รับทำกิจกรรมต่างๆ ที่เข้าใจตนเอง เรียนรู้วิธีการทำงานในหลายๆ รูปแบบ ทำให้ได้จินตนาการสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ จึงสนุกและไม่น่าเบื่อ และนักเรียนสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมได้เข้ากับจุดประสงค์รายวิชาอย่างชัดเจน โดยผู้สอนช่วยในการกระตุ้นการจินตนาการโดยการถามคำถามและช่วยเหลือให้คำแนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิด ผู้สอนมีล่ามภาษามือช่วยในการสื่อสาร ช่วยอธิบายในคำถามซ้ำๆ ของนักเรียนที่ไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนจึงมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลการเรียนการสอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จากการพูดคุยสอบถามและจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า ในช่วงแรก นักเรียนมีความกังวล กลัว และไม่กล้าแสดงออกหน้าชั้น

เรียน หรือการแสดงออกทางด้านศิลปะ ผู้สอนจึงต้องให้ความช่วยเหลือแนะนำในช่วงแรกๆ เช่น ภาพตัวอย่าง หรือวิธีการ เทคนิคทางศิลปะ จากนั้นนักเรียนเกิดแรงเสริมทางบวกจากการเห็นงานเพื่อนๆ ร่วมชั้น และการได้รับคำวิจารณ์ (Comment) ในงานจากนักเรียนร่วมชั้นคนอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Qubein, 1983 อ้างถึงใน จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล, 2532:3) เป็นที่ยอมรับกันว่าการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการปรับตัวทางอารมณ์สังคมและการเรียนรู้การเห็นคุณค่าในตนเองนับว่ามีคุณค่าสูงยิ่งเพราะเป็นพื้นฐานของการมองชีวิตสมรรถนะทางด้านสังคมและอารมณ์เกิดจากการเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถเผชิญกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตสามารถยอมรับ สถานการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกผิดหวัง และท้อแท้ใจด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยความหวังและความกล้าหาญ จึงเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จมีความสุขสามารถดำเนินชีวิตตามที่ตนปรารถนาได้อย่างดี

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. แบบทดสอบผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีสื่อวีดิโอภาษามือในการสื่อสารกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินเข้าใจชัดเจน ถูกต้อง ควรมีการจัดเตรียมโทรทัศน์หรือเครื่องฉายให้พร้อม
2. ในการจัดกิจกรรมกับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรมีการจัดเตรียมล่ามภาษามือให้พร้อม เพื่อเป็นการสื่อสารที่ดีที่สุด สำหรับเนื้อหาการเรียนรู้ให้เข้าใจชัดเจน และเป็นสื่อกลางสำหรับการถ่ายทอดสำหรับผู้จัดกิจกรรมกับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ ได้
2. ควรมีการศึกษการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง กับผู้พิการประเภทอื่นๆ หรือผู้สูงอายุ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). **การคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์
สถาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ. (2540). **การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ

กรมสุขภาพจิต. (2541). **คู่มือดูแลสุขภาพจิตเด็กวัยเรียน**. สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

กัลญัญ เพชรภรณ์. (2555). **ศึกษาและเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์หลายมิติ ของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย**. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

เกสร ชีตะจวีร์. (2542). **กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

เกศินีนิส สัยเจริญ. (2527). **การสอนศิลปะสำหรับเด็กเล็ก**. เอกสารการอบรมผู้ดูแลเด็ก รุ่น 2.
ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. (2542). **การจัดการศึกษาแนวใหม่**. การพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถ
พิเศษ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2533). **ผู้ชีวิตด้วยจิตวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

ขวัญฤทัย อิมสมโภช. (2549). “ผลของศิลปะเพื่อการบำบัดต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของ
ผู้สูงอายุ ในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบางแค.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

คณะกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. (2543).

คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา.

คานธีชา บุญยาว. (2555). “ศึกษาการออกแบบกิจกรรมศิลปะเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าใน
ตนเองของผู้สูงอายุในบ้านบางแค.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

จรวพร ธรณินทร์. (2526). **พลศึกษาสำหรับคนพิการ**. กรุงเทพมหานคร: เทพนิมิตรการพิมพ์,

- จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล. (2532). “ผลการจัดโปรแกรมการศึกษาความกล้าแสดงออกต่อความรู้สึก เห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- จิตประภา ศรีอ่อน. (2543). **คู่มือการใช้ล่ามภาษามือไทยในห้องเรียน**. นครปฐม: วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล. (อัครา).
- จิตประภา ศรีอ่อน. (2542). **คู่มือการใช้ล่ามภาษามือไทยในห้องเรียน**. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัย ราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชวพล ลิตติพานิช. (2548). “การปรับตัวในการทำงานของบัณฑิตที่มีความพิการทางการได้ยินที่จบ การศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาอนุบาลศึกษา รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2546 วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. (2533). **พัฒนาการเด็กด้วยศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร: อักษรสัมพันธ์.
- ดวงเดือน อ่อนน่วม. (2529). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กสามารถพิเศษ**. กรุงเทพมหานคร: คณะครู ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารณี ศักดิ์ศิริผล. (2548). **เทคโนโลยีสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไร่ไทยเพรส จำกัด.
- ดวงเนตร คงปริพันธ์. (2541). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำ เนื้อหาที่เป็นกระบวนการของนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยิน ที่เรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีกลยุทธ์การนำเสนอภาพเคลื่อนไหวต่างกัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา และสมจิตร ไกรศรี. (2550). **โปรแกรมศิลปกรรมบำบัด สถาบันราชานุกูล**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2550). **ศิลปะบำบัด ศาสตร์และศิลป์แห่งการบำบัด**. กรุงเทพมหานคร: โรง พิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ทัศนีย์ จันธนะไทยเอก. (2539). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่เรียนเสริมด้วยบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีรูปแบบต่างกัน.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ประทีน มหาจันทร์. (2536). **สอนเด็กให้มีความนับถือตนเอง**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

- ประสาธ มาลากุล ณ อยุธยา. (2523). **ศิลปะกับชีวิตประจำวันของเด็ก. คู่มือปฏิบัติการแสดงศิลปะเด็ก**
แห่งชาติ ครั้งที่ 1. วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาเขตเพาะช่าง ,1: 37-38.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2539). **การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. กรุงเทพมหานคร: แวน
แก้ว.
- _____. (2541). **การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: P.A.ART& PRINTING CO.
- _____. (2542). **การเรียนรู้ระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**.
กรุงเทพมหานคร: แวนแก้ว.
- พรรณี ชูทัย. (2528). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: วรุฒิกการพิมพ์.
- พวงชมพู อร่ามกุล. (2549). “การศึกษาวิเคราะห์ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะศึกษาที่มีต่อการเห็น
คุณค่าในตนเอง ของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถ
ที่แท้จริง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเอกศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พูนพิศ อมาตยกุล. (2545). **รายการวิทยุ “โลกกว้างทางการศึกษา**. ออกอากาศ 20 สิงหาคม 2545.
- รัศมี โพนเมืองหล้า. (2543). “การศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปัญญาเลิศที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงจากการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเอกศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เลิศศิริร์ บวรกิตติ. (2553). **ศิลปกรรมบำบัดสังเขป**. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพเวชสาร.
- _____. (2553). **เอกสารสรุปผลการประเมินโครงการเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายในการดูแล
ผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาโดยใช้กระบวนการทางศิลปกรรมบำบัด**.
- เลิศ อานันทนง. (2523). **ศิลปะในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: กราฟิการ์ต.
- _____. (2532). **ศิลปะเด็ก ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์
การพิมพ์.
- วิรัตน์ พิษขไพบูลย์. (2523). **ศิลปะในโรงเรียนประถม**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2539). **ศิลปศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- ศรียา นิยมธรรม. (2544). **ความบกพร่องทางการได้ยิน ผลกระทบทางจิตวิทยา การศึกษาและ
สังคม**. กรุงเทพมหานคร: แวนแก้ว.
- ศรียา นิยมธรรม. (2548). **เทคโนโลยีสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. กรุงเทพมหานคร:
แวนแก้ว.

สมจิตร์ ไกรศรี. (2549). เล่าเรื่องจากประสบการณ์ผู้งานด้านศิลปกรรมบำบัด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สมใจ ตั้งนิกร. (2531). “ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยในโครงการอนุบาล
ชนบทที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างกัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อนุพันธ์ พุกฤษ์พันธ์จี. ศิลปะบำบัด ค้นสมดุคสู่ชีวิต. (2551). เอกสารประกอบการเสวนา
ศูนย์จิตปัญญาศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล.

อศนี ชูอรุณ, เลิศศิริร์ บวรกิตติ และสมชัย บวรกิตติ. (2548). “ศัพท์สับสน: ศิลปะบำบัด หรือ
ศิลปกรรมบำบัด.” วารสารราชบัณฑิตยสถาน. 30 (3): 875.

อุณาวรรณ มั่นใจ และคณะ. (2545). รายงานการวิจัย เรื่องการใช้วิธีสอนแบบสองภาษาในชั้น
อนุบาล โรงเรียนพิเศษนครปฐม. นครปฐม: โรงเรียนศึกษาพิเศษนครปฐม.

ภาษาอังกฤษ

Clark, Barbara. (1988). **Growing up Gifted : Developing the Potential of Children at Home
and at School.** 3rd ed. New York: Merrill.

Coopersmith, Stanley. (1990). **SEI : Self – Esteem Inventories.** 8th ed. California : Consulting

Calhoun, G.J. and W.C. Morse. (1977). “Self Concept and Self-Esteem : Another Perspective.”
Psychology in the School 14 (July): 318-322.

Babladelis. (1984). G. **The Study of Personality.** New York: Rinahart and Winston.

Brooks, R.B. (1992). “Self-Esteem During the School Years,” **Pediatric Clinics of North
America.** 39(3) : 537-551.

Baron, R.A. and D. Byrne. (1991). **Social Psychology : Understanding Human Interaction.**
6th ed. Boston: Allyn & Bacon.

Branden, N. (1981). **The Psychology of Self-Esteem.** 15th ed. New York : Bantam Book's.

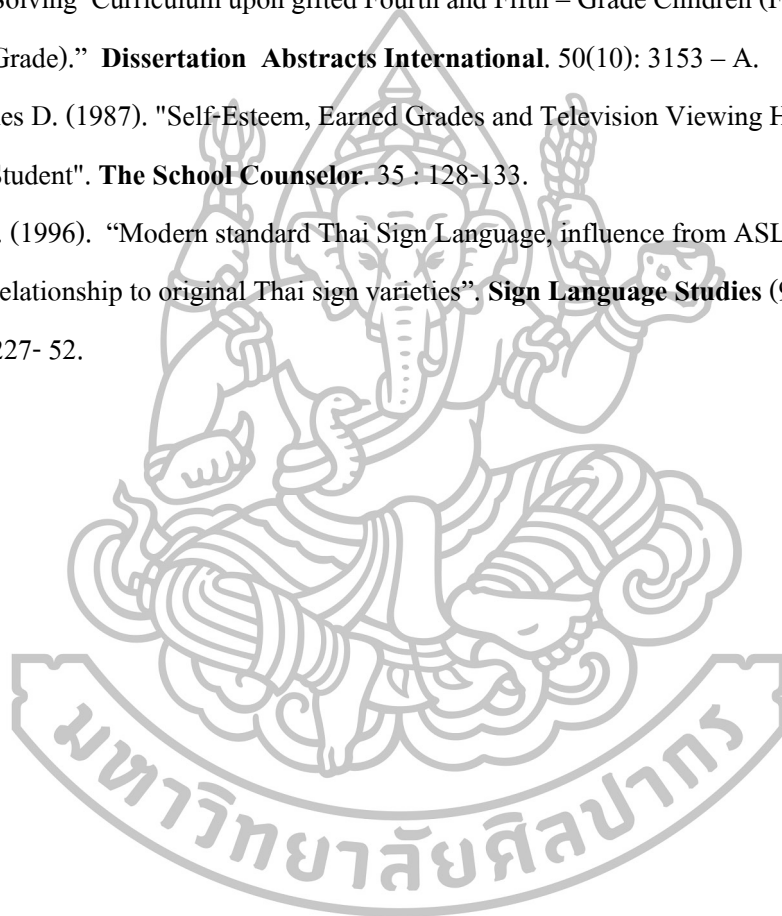
_____. (1985). **Honoring the Self : The Psychology of Confidence and Respect.**
New York : Bantam Book's.

Bruno, F.J. (1983). **Adjustment and Personal Growth : Seven Pathway.** 2nd ed. New York:
John Wiley and Sons.

Chess, S, and A. Thomas. (1987). **Know Your Child.** New York: Basic Book.

- Children and Adolescents.** (1988) Great Britain : Pergamon Press.
- Davis, Gary A, and Sylvia Rimm, (1994). **Education of the Gifted and Talented.** 3rd ed.
Boston :Allyn and Bason.
- Davis, Hilarie Bryce. (1987). **Self Concept Profiles of Gifted and Underachievers.** New York:
The University of Rochester.
- Guilford, J.P, and Ralph Hoepfner, (1971). **The Analysis of Intelligence.** New York: McGraw –
Hill Book Company.
- Gurney, Peter W. (1998). **Self-Esteem in Children with Special Educational Need.** London :
Rout Dedge.
- Hamachek. D.E. (1978). **Encounters with the Self.** 2nd ed. New York : Holt. Rinehart and
Winston.Inc.
- Howey, Aimee, Howley B. and Pendarvis D. (1986). **Teaching Gifted Children Principles and
Strategies.**Boston : Little, Brown and Company. Psychologists Press.
- Jacobson, A.M. and others. (1984). "The Influences of Cronic Illness and Ego Development of
Self-Esteem in Diabetic and Psychiatric Adolescent Patient." **Journal of Youth and
Adolescence.** 13: 489-507.
- Moore Donald F. (1978). **Educating the Deaf : Psychology, Principles and Practices.**
Boston: Houghton Mufflin Company.
- Pope, Alice W., Susan M. McHale, and Edward Craighead. (1988). **Self-Esteem Enhancement
with Children and Adolescents.** Great Britain: Pergamon Press.
- Quigley S. & Paul P.V. (1984). **Language and Deafness.** SanDieago: College-Hill.
- Renzulli, J.S. (1977). **The Enrichment Triad Model : A Guide for Developing Defensible
Programs for The Gifted and Talented.** Wethersfield, Connecticut: Creativity
Learning Press.
- Rogers, C.R. (1951).**Client Center Therapy.** Boston: Houghton Mifflin.
- Rosenberg, M. (1979). **Conceiving the Self.** New York: Basic Books.
- Sassae, C.R. (1978). **Person to Person.** Peoria, Illinois: Benefit Publishing.
- Thomasson. (1985). **The New Encyclopedia Britannica.** 5Vols. Chicago: Encyclopedia, Inc.

- Rebecca D. (1988). "The Relation of Training in Spatial Perception Arithmetic Similarities. Logic, and Memory of Symbolic Units Skills to Delayed Mathematics Achievement of Female and Male Gifted Students," **Dissertation Abstracts International**. 48(10): 2567 – A.
- Zitarelli, Kenneth J. (1990). "The Design, Implementation, and Effects of a Problem – Solving Curriculum upon gifted Fourth and Fifth – Grade Children (Fourth – Grade)." **Dissertation Abstracts International**. 50(10): 3153 – A.
- Wiggins, James D. (1987). "Self-Esteem, Earned Grades and Television Viewing Habits of Student". **The School Counselor**. 35 : 128-133.
- Woodward, J. (1996). "Modern standard Thai Sign Language, influence from ASL and its relationship to original Thai sign varieties". **Sign Language Studies** (92,fall): 227- 52.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ดร.อภิรักษ์ จิตรกร

ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1. อาจารย์ ดร.สุวัฒน์ชัย จันทร์เฮง
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและสารสนเทศ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รानी เสงี่ยม
ตำแหน่ง : อาจารย์ หัวหน้าภาควิชาหุนวศึกษา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
3. อาจารย์ ดร.สุขสิริ ด่านธนวนิช
ตำแหน่ง : อาจารย์ ภาควิชาหุนวศึกษา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินแผนการจัดการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวี ศรีโสภา
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำ ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รानी เสงี่ยม
ตำแหน่ง : อาจารย์ หัวหน้าภาควิชาหุนวศึกษา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
3. อาจารย์ ดร.สุวัฒน์ชัย จันทร์เฮง
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและสารสนเทศ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รानी เสงี่ยม
ตำแหน่ง : อาจารย์ หัวหน้าภาควิชาหุนวศึกษา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
2. อาจารย์ ดร.สุขสิริ ด่านธนวนิช
ตำแหน่ง : อาจารย์ ภาควิชาหุนวศึกษา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

3. อาจารย์ ดร.สุวัฒน์ชัย จันทร์เฮง

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและสารสนเทศ วิทยาลัยราชสุดามหาวิทยาลัยมหิดล

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการประเมินแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัฐวี ศรีโสภา

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำ ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รานิ เสงี่ยม

ตำแหน่ง : อาจารย์ หัวหน้าภาควิชาอนุศึกษศึกษา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

3. อาจารย์ ดร.สุวัฒน์ชัย จันทร์เฮง

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและสารสนเทศ วิทยาลัยราชสุดามหาวิทยาลัยมหิดล

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
4. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
5. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
6. แบบตรวจประเมินคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
7. แบบตรวจคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
8. แบบประเมินคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดกิจกรรมศิลปะ
เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง ผลการใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

.....

แบบสัมภาษณ์นี้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สร้างโดยนำความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการพิจารณากรอบความคิดในการวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

โดยขอความกรุณาท่าน โปรดบันทึกในข้อเสนอแนะกรณีที่ท่านมีความเห็นแตกต่างหรือมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินว่า ควรมีแนวทาง หรือการใช้หลัก วิธีการ เทคนิค อย่างไร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์สุดกับนักเรียนให้ได้มากที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวชนิตา ทองวิไล

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

.....

สถานที่ทำงาน.....

ประสบการณ์ทำงาน.....ปี ด้านอื่นๆ.....

ระดับการศึกษา

สาขา/วิชาเอก

จาก.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

ตอนที่ 2 ข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1. ท่านคิดว่าลักษณะการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีความคิดเห็นว่าการสอนศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นว่ามีสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินควรเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....
.....

4. ท่านมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรมีลักษณะ หรือจัดการเรียนการสอนอย่างไรอย่างไร

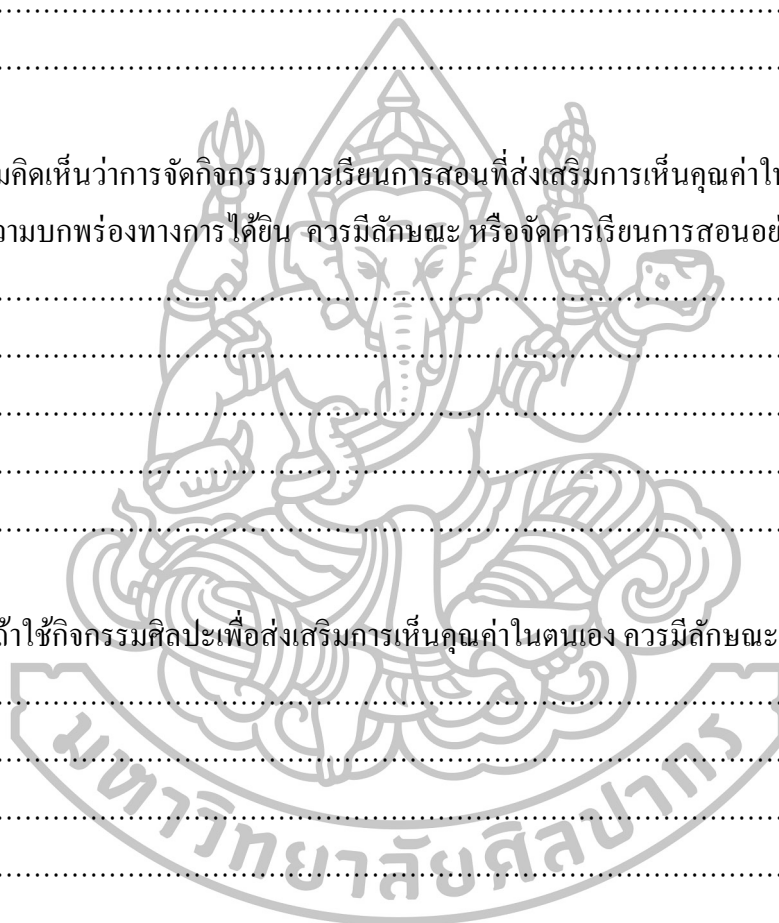
.....
.....
.....
.....
.....

5. ท่านคิดว่าถ้าใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ควรมีลักษณะอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม อื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของ
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รหัสวิชา ศ 31101 ชื่อรายวิชา ทักษะศิลป์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อหน่วย ทักษะธาตุหลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อมและงาน
ทัศนศิลป์เรื่อง ชื่อนั้นสำคัญไฉน เวลา 1 คาบ สัปดาห์ที่ 10 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์
วิเคราะห์วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ
ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.3/1 บรรยายสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ที่เลือกมาโดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุ และ
หลักการออกแบบ

ม.3/2 ระบุและบรรยายเทคนิค วิธีการ ของศิลปินในการสร้างงาน ทัศนศิลป์

ม.3/3 วิเคราะห์ และบรรยายวิธีการใช้ ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบในการสร้าง
งานทัศนศิลป์ของตนเองให้มีคุณภาพ

สาระสำคัญ

พัฒนาการเรียนรู้ทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ โดยให้ออกแบบ
ชื่อของตนเองเป็นตัวอักษร ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

แนวคิดอัตมโนทัศน์ที่ช้ในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ว่าเราจะไม่ใช่คนที่เด่นดัง แต่เราก็ไม่ได้ต่างจากใคร หากดู
หน้าตา ลักษณะเด่นในตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง

สาระการเรียนรู้

ความรู้ (K)

ลักษณะของเส้น สี รูปร่าง รูปทรง หลักการออกแบบ

ทักษะ/กระบวนการ (P)

1. ทักษะการสังเกต
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. กระบวนการปฏิบัติงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

1. มีความใฝ่รู้แสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆด้วยตนเอง
2. มุ่งมั่นในการทำงานจนสำเร็จและทันเวลา
3. มีวินัยส่งงานตรงตามเวลา
4. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
5. มีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
6. อยู่อย่างพอเพียงใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและคุ้มค่า
7. มีจิตสาธารณะมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและช่วยงานส่วนรวมเสมอ
8. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมช่วยกันรักษาความสะอาดในห้องเรียน

วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ
2. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปะ

เวลาในการดำเนินการ

กิจกรรมที่ 1	ประมาณ	20	นาที
กิจกรรมที่ 2	ประมาณ	5	นาที
กิจกรรมที่ 4	ประมาณ	10	นาที
กิจกรรมที่ 5	ประมาณ	20	นาที
กิจกรรมที่ 6	ประมาณ	5	นาที
รวมทั้งสิ้น	ประมาณ	1	ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

กิจกรรมที่ 1 การประเมินผลการเห็นคุณค่าในตนเอง ก่อนเรียน

กิจกรรมที่ 2 ผู้สอนถามนักเรียน ว่าชื่นชอบดาราศิลปิน คนไหนยกตัวอย่างดาราศิลปินดังที่มีชื่อเสียงและพูดถึงชื่อของแต่ละคนยกตัวอย่าง เพื่อแล้วสอบถามความหมายของชื่อแต่ละคนและชื่นชมความเป็นตัวตนของตนเองให้คนอื่นฟัง (ขั้นสร้างเสริมความมั่นใจ)

ขั้นดำเนินการ

กิจกรรมที่ 4 ผู้สอนบรรยาย ความรู้เกี่ยวกับทัศนธาตุ เรื่องเส้น รูปร่าง รูปทรง สี และการจัดองค์ประกอบ

กิจกรรมที่ 5 นักเรียนออกแบบชื่ออักษรของตัวเอง โดยใช้หลักทัศนธาตุหลักการออกแบบในการสร้างสรรค์ผลงาน (ขั้นระลึกถึงตนเอง)

กิจกรรมที่ 6 นักเรียนทำการออกแบบและระบายสีชื่อตนเองตามที่คิดสร้างสรรค์

ขั้นสรุป

กิจกรรมที่ 7 นักเรียนทำการชิ้นงานจนสำเร็จและออกมาอภิปรายด้วยภาษามือ ผลงานของตนเอง ถึงความหมายของชื่อละที่มาจากภาพ ผู้สอน สรุปกิจกรรมว่าทุกคนมีความหมายในตนเอง ไม่ว่าจะป็นชื่อหรือตัวคน ในตนเอง (ขั้นสะสมบันทึกความสำเร็จ)

สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนในชั้นเรียน

1. สื่อความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ
2. หนังสือแบบเรียนวิชาทัศนศิลป์
3. ดินสอ ขางลบ ไม้บรรทัด สีไม้ ระบายร้อยปอนด์

การประเมินผล

1. การสังเกตการถาม-ตอบ ในชั้นเรียน
2. การสังเกตการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน
3. สังเกต แนวคิดทัศนคติการมองตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองของผู้เรียน

ประเด็นการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การจัดองค์ประกอบ ทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี มีความสวยงาม	การจัดองค์ประกอบ ทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี ได้ดี ถูกต้อง เหมาะสม มีความสวยงาม	การจัดองค์ประกอบ ทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี ถูกต้องเหมาะสม พอสมควร มีความสวยงาม	การจัดองค์ประกอบ ทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี ไม่เหมาะสม สวยงามพอใช้	การจัดองค์ประกอบ ทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี ไม่เหมาะสม ต้องปรับปรุง
ความคิด สร้างสรรค์	มีความคิด สร้างสรรค์ สื่อความหมาย ดีมาก	มีความคิด สร้างสรรค์ สื่อความหมายดี	มีความคิด สร้างสรรค์ สื่อความหมาย พอใช้	ไม่มีความคิด สร้างสรรค์ สื่อความหมาย ไม่ได้
ความเรียบร้อย ความสะอาดของ ชิ้นงาน	มีความเรียบร้อย มี ความสะอาดของ ชิ้นงาน ดีมาก	มีความเรียบร้อย ความสะอาดของ ชิ้นงานดี	ความเรียบร้อย ความสะอาดของ ชิ้นงาน พอใช้	ไม่มีความ เรียบร้อย และไม่ รักษาความสะอาด ของชิ้นงาน

เกณฑ์การประเมินผล

คะแนน 10-12 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 9-11 หมายถึง ดี

คะแนน 6-8 หมายถึง พอใช้

คะแนน 5-3 หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ผ่านระดับ พอใช้

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผลการสอน

.....

.....

.....

2. ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

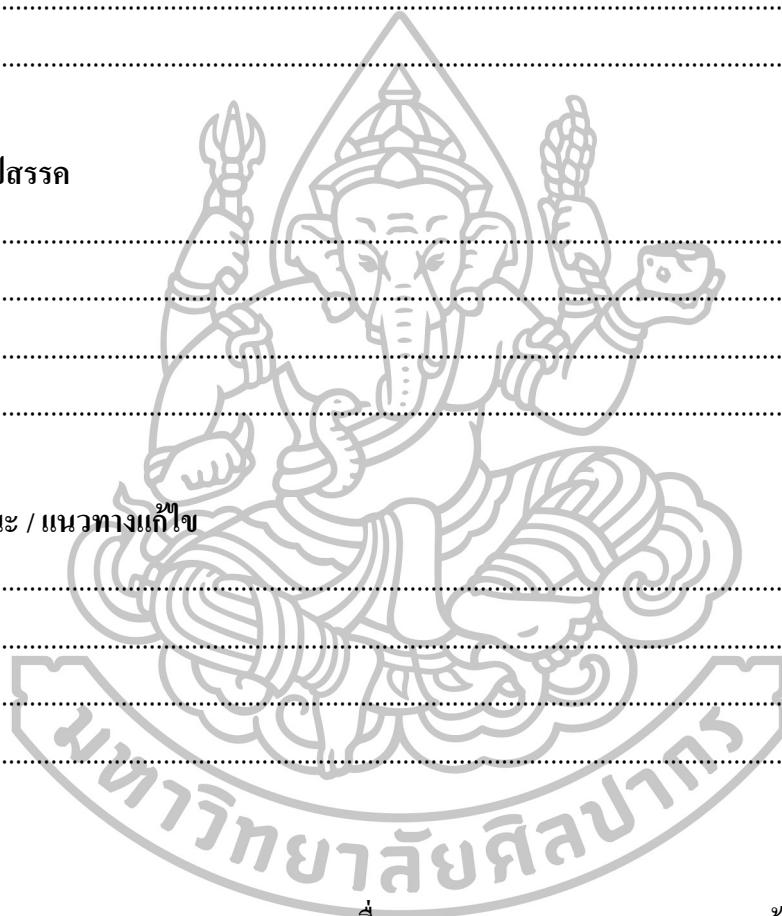
.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวชนิตา ทองวิไล)

แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จากชิ้นงาน

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หัวข้อการประเมิน				รวม (20 คะแนน)
		ความสวยงาม (5 คะแนน)	ความคิด สร้างสรรค์ (5 คะแนน)	ความ เรียบร้อย (5 คะแนน)	การจัด องค์ประกอบ ของชิ้นงาน (5 คะแนน)	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						

ระดับคุณภาพ

คะแนน 16 – 20 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 11 – 15 หมายถึง ดี

คะแนน 6 – 10 หมายถึง พอใช้

คะแนน 1 - 5 หมายถึง ปรับปรุง

แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

แบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง

ชื่อ ชั้น อายุ ปี

โรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดนครปฐม เพศ : ชาย หญิง

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกของท่านที่มีต่อตนเอง ถ้าข้อความใดตรงกับความรู้สึกของท่านให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ตรงกับลักษณะของฉัน” แต่ถ้าข้อความใดไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ไม่ตรงกับลักษณะของฉัน”

แบบสำรวจนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดแต่เป็นการสำรวจความรู้สึกของท่านตามความเป็นจริง ซึ่งผู้สำรวจจะเก็บแบบสำรวจที่ท่านตอบไว้เป็นความลับ โดยไม่ให้มีผลกระทบต่อตัวท่านเป็นอันขาด

ข้อ	ข้อความ	ตรงกับ ลักษณะของฉัน	ไม่ตรงกับ ลักษณะของฉัน
ด้านตัวตนโดยทั่วไป			
1	ฉันเป็นคนนิสัยหงุดหงิด รำคาญใจ		
2	ฉันสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง		
3	ฉันชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ		
4	ฉันไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ อย่างง่ายดาย		
5	ฉันเสียใจที่เกิดมาเป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน		
6	ชีวิตของฉันความสับสนวุ่นวาย ไม่สงบ		
7	ฉันรู้สึกที่ตัวเองต่ำต้อยเพราะเป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน		
8	ฉันยอมแพ้ต่ออุปสรรคต่างๆ อย่างง่ายดาย		
9	ฉันอยากเป็นคนปกติ ไม่มีความพิการ		
10	ฉันสามารถช่วยเหลือคนอื่นๆ ได้		
11	ฉันมีความมั่นใจในตนเอง		
12	ฉันนั่งใจลอยเสมอๆ ไม่มีเป้าหมายใดๆ		
13	ฉันอยากจะเป็นคนเก่งมากกว่านี้		
14	ต้องมีคนคอยบอกฉันเสมอว่าต้องทำอะไรบ้าง		

ข้อ	ข้อความ	ตรงกับ ลักษณะของฉัน	ไม่ตรงกับ ลักษณะของฉัน
15	ฉันมักเสียใจในสิ่งที่ฉันทำไปแล้ว		
16	ฉันมักทำอะไร โดยคิดวางแผนก่อนเสมอ		
17	ฉันเข้าใจความรู้สึกของตัวเอง		
18	ฉันกล้าที่จะตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างมั่นใจ และไม่เปลี่ยนแปลง		
19	ฉันไม่อยากจะไปเทศน์ตามที่ฉันเป็นอยู่ในขณะนี้		
20	ฉันรู้สึกอายเสมอ ที่คนอื่น ๆ รู้ว่าฉันมีความบกพร่อง ทางการได้ยิน		
21	ฉันทำอะไรก็ไม่สำเร็จสักอย่าง		
22	ฉันอารมณ์เสื่อง่ายเมื่อถูกดูหรือตำหนิ		
ด้านสังคม – เพื่อน			
23	เพื่อนๆ รู้สึกสนุกสนานเมื่ออยู่กับฉัน		
24	เมื่อเทียบกับคนปกติแล้วฉันสู้คนอื่นไม่ได้		
25	คนปกติมักได้รับการชื่นชมมากกว่าตัวฉันที่เป็น ผู้บกพร่องทางการได้ยิน		
26	ฉันเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น		
27	เพื่อนๆ ชอบแกล้งฉันเสมอๆ		
28	ฉันรู้สึกหงุดหงิดเสมอๆ เมื่ออยู่กับสังคมคนปกติ		
ด้านโรงเรียน – การศึกษา			
29	ฉันรู้สึกลำบากใจมากที่ต้องออกไปเล่าภาษามือหน้าชั้น		
30	ฉันกล้าที่จะทำอะไรที่ถูกต้อง		
31	ฉันมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองที่โรงเรียน		
32	ฉันทำดีที่สุดเท่าที่ฉันจะทำได้		
33	เวลาเรียนฉันอยากให้ครูเรียกฉันตอบคำถาม		
34	ที่โรงเรียนฉันมักทำอะไรไม่ดี		
35	ครูมองฉันว่าฉันเป็นคนไม่ดี		
36	ฉันภูมิใจในความสามารถของฉัน		

ข้อ	ข้อความ	ตรงกับ ลักษณะของฉัน	ไม่ตรงกับ ลักษณะของฉัน
ด้านทางบ้าน – พ่อแม่			
37	ฉันรู้สึกหงุดหงิดง่ายเมื่ออยู่ที่บ้านเพราะสื่อสารกับที่บ้านไม่ได้		
38	พ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของฉัน		
39	พ่อแม่ตั้งความหวังในตัวฉันสูงเกินไป		
40	พ่อแม่ยอมรับในตัวฉันที่เป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน		
41	พ่อแม่กับฉันมีความสุขมากเมื่ออยู่ด้วยกัน		
42	เมื่อฉันอยู่ที่บ้านไม่มีใครสนใจฉัน		
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ			
43	ฉันไม่วิตกกังวลใจในเรื่องต่างๆ เลย		
44	ฉันทำในสิ่งที่ถูกต้องเท่านั้น		
45	ฉันไม่เคยมีความสุขเลย		
46	ฉันชอบทุกๆ คนที่ฉันรู้จัก		
47	ฉันไม่เคยถูกตำหนิ ว่ากล่าวตักเตือน จากใครๆ เลย		
48	ฉันพูดแต่ความจริง ไม่โกหก		
49	ฉันรู้ว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรกับผู้อื่น		
50	ฉันภูมิใจในตนเอง		

นางสาวชนิตา ทองวิไล

ผู้วิจัย

แบบตรวจประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็น
คุณค่าในตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หัวข้อการประเมิน			รวม (20 คะแนน)
		ความสวยงาม (5 คะแนน)	ความคิด สร้างสรรค์ (5 คะแนน)	ความ เรียบร้อย (5 คะแนน)	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					

ระดับคุณภาพ

คะแนน 16 – 20 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 11 – 15 หมายถึง ดี

คะแนน 6 – 10 หมายถึง พอใช้

คะแนน 1 - 5 หมายถึง ปรับปรุง

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง
สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

แบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน

รายวิชาทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทัศนศิลป์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 เพื่อนำผลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่อไป (ข้อมูลใช้เป็นข้อมูลทางสถิติไม่มีผลต่อคะแนนสอบของนักเรียน)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน

1. ด้านเนื้อหาวิชา
2. ด้านผู้สอน
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน
5. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ () ลงในช่อง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษา
ชั้นปีที่ 3

ให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม และเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับความ
พึงพอใจ ที่แท้จริงของนักเรียนเพียงช่องเดียว คำตอบที่นักเรียนตอบนั้น ไม่มีถูกหรือผิด เพราะแต่ละ
คนย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป

ในแต่ละช่องที่แสดงความคิดเห็นมีความหมายดังนี้

- 5 = นักเรียนชอบหรือเห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับมากที่สุด
4 = นักเรียนชอบหรือเห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับมาก
3 = นักเรียนชอบหรือเห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับปานกลาง
2 = นักเรียนชอบหรือเห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับน้อย
1 = นักเรียนชอบหรือเห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับน้อยที่สุด

1. ด้านเนื้อหาวิชา

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	(5) มาก ที่สุด	(4) มาก	(3) ปาน กลาง	(2) น้อย	(1) น้อย ที่สุด
1. ได้รับความรู้ใหม่จากเนื้อหาวิชาทัศนศิลป์					
2. เนื้อหาวิชาที่น่าสนใจ					
3. เนื้อหาวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ รายวิชา					
4. เนื้อหาวิชามีความทันสมัย					
5. เนื้อหาวิชาที่เรียนสามารถประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
6. เนื้อหาวิชาก่อให้เกิดทักษะด้านศิลปะ					
7. เนื้อหาวิชาสามารถนำไปบูรณาการในวิชาอื่นๆ					
8. เนื้อหาวิชามีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับ พื้นฐานความรู้ของผู้เรียน					
9. ความพึงพอใจต่อเนื้อหาวิชาที่ได้เรียน โดยภาพรวม					

2. ด้านผู้สอน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	(5) มาก ที่สุด	(4) มาก	(3) ปาน กลาง	(2) น้อย	(1) น้อย ที่สุด
1. ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน					
2. ผู้สอนมีมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
3. ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการสื่อสารได้					
4. ผู้สอนมีประสบการณ์ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน					
5. ผู้สอนมีการวางแผนและเตรียมการสอนมาอย่างดี					
6. ผู้สอนเอาใจใส่จริงจังต่อการเรียนการสอน					
7. ผู้สอนมีความตรงต่อเวลา					
8. ผู้สอนให้ความช่วยเหลือแนะนำ เมื่อนักเรียนมีปัญหา					
9. ผู้สอนมีการกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนในการถาม และแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน					
10. ผู้สอนใช้คำพูดที่เหมาะสม สุภาพ					
11. ความพึงพอใจต่ออาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวม					

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
1. มีการชี้แจงบอกจุดประสงค์ของวิชาที่สอนอย่างชัดเจน					
2. กิจกรรมครอบคลุมวัตถุประสงค์รายวิชา					
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์					
4. ส่งเสริมทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม					
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามปัญหาหรือแสดงความคิดเห็นทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน					
6. ความเหมาะสมของงานในการมอบหมายงาน					
7. กิจกรรมสามารถพัฒนาทักษะทางด้านศิลปะของผู้เรียน					
8. ผู้เรียนได้รู้จักคิดสร้างสรรค์ และการออกแบบและการจัดองค์ประกอบศิลป์					
9. มีการอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียน					
10. มีวิธีการดำเนินการสอนเป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก					
11. เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
12. กิจกรรมในชั้นเรียนมีความน่าสนใจ สามารถกระตุ้นการเรียนรู้					
13. กิจกรรมการสอนเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหารายวิชาที่สอนศิลป์					
14. กิจกรรมช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
15. ความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวม					

4. ด้านสื่อและปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
1. สภาพห้องเรียนมีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน					
2. โต๊ะทึ่สนุปรกรณ์มีความเหมาะสม					
3. มีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน					
4. สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย					
5. ใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ อุปกรณ์ ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน					
6. มีการใช้สื่อเพื่อช่วยกระตุ้นและการเรียนรู้และเกิดความคิด และทักษะในการปฏิบัติงาน					
7. มีการใช้สื่อช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น					
8. ความพึงพอใจเกี่ยวกับสื่อและปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอนในภาพรวม					

5. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	(5) มาก ที่สุด	(4) มาก	(3) ปาน กลาง	(2) น้อย	(1) น้อย ที่สุด
1. เกณฑ์การวัดและการประเมินผลกำหนดไว้ชัดเจน					
2. ประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา					
3. มีวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับรายวิชา ทัศนศิลป์					
4. มีการประเมินผลการเรียนรู้จากชิ้นงานตลอดใน ระหว่างช่วงภาคการศึกษา					
5. มีการแจ้งคะแนนผลการเรียนรู้ให้นักศึกษาทราบ					
6. ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลายทั้งทางด้านการ สร้างสรรค์ชิ้นงานและการอภิปรายหน้าชั้นเรียน					
7. ความพึงพอใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการ สอนในภาพรวม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบตรวจประเมินคุณภาพแผนการจัดการกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์
เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน**

.....

คำชี้แจง : ขอให้ท่านพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในส่วนต่างๆ ต่อไปนี้ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

สัปดาห์ที่ 1-9 สอนตามแบบปกติ สัปดาห์ที่ 10 – 19 เริ่มสอนตามกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
	+1	0	-1	
1. ด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน				
1.1 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา				
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง : ซ็อนันต์สำคัญใจ			
	เรียนรู้ทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การ จัดองค์ประกอบ โดยให้ ออกแบบชื่อของตนเอง เป็นตัวอักษร ภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ			
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง : ฉันคือฉัน			
	เรียนรู้ทางทัศนธาตุ เส้น รูปร่างรูปทรง สี การจัด องค์ประกอบภาพเดี่ยว ลักษณะจุดเด่นของ ตัวเองมาแสดงออกเป็น ภาพวาดใบหน้า			

ประเด็นพิจารณา		ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง : ด้วยสองมือเรา				
	เรียนรู้เรื่องรูปร่าง รูปทรง สีในธรรมชาติ เรียนรู้ทฤษฎีสี เรื่องสี วรรณะร้อน วรรณะเย็น				
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง : ครอบครัวยุคใหม่				
	เรียนรู้การจัด องค์ประกอบใช้ การสร้างสรรค้งาน ทัศนศิลป์ ภาพครอบครัวยุคใหม่				
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : ปั้นดินให้เป็นดาว				
	เรียนรู้ด้านงาน 3มิติ หรืองานประติมากรรม สร้างสรรค์ รูปทรงตาม จินตนาการ อย่าง สร้างสรรค์ โดยไม่จำกัด ความคิด กรอบแนวคิด ปล่อยใจไปกับการปั้น ดินให้เป็นรูปทรงที่ เกี่ยวข้องกับความดีงาม ตามที่จินตนาการ				
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง : หน้ากากแสนสวย				
	เรียนรู้ทางการ ออกแบบ โดยให้ นักเรียนออกแบบ และ				

ประเด็นพิจารณา		ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		+1	0	-1	
	ตกแต่งหน้ากากงาน แฟนซีตามจินตนาการ				
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง : กรอบรูปเพื่อนรัก				
	เรียนรู้การจัด องค์ประกอบ ใช้การ สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ กรอบรูปจากกระดาษ ซึ่งวัสดุเหลือใช้มา สร้างสรรค์				
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง : ชุปเปอร์สตาร์				
	เรียนรู้ด้านงาน ออกแบบ ใช้การ สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ จากกระดาษ หนังสือพิมพ์ หรือวัสดุ เหลือใช้				
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง : บ้าน ไคชีวิต				
	เรียนรู้การจัด องค์ประกอบ ใช้การ สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ เกมส์บันไดงู				

ประเด็นพิจารณา		ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง : ความภาคภูมิใจของนักเรียน				
	จัดนิทรรศการผลงานของตนเองที่ได้สร้างสรรค์มา โดยคัดเลือกชิ้นงานที่ตนเองชอบมากที่สุดมาจัดแสดงผลงานสู่สาธารณะ				
รวม					
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1.2 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละสัปดาห์					
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง : ชื่อนั้นสำคัญไฉน				
	วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ				
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง : ฉันคือฉัน				
	วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ				

ประเด็นพิจารณา		ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง : ด้วยสองมือเรา				
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องเรียนรู้ท ฤยัติ เรื่องสิวรรณะร้อน วรรณะเย็น				
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง : ครอบครัวของฉัน				
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ				
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : ปั้นดินให้เป็นดาว				
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องงานปั้น 3 มิติ 2. ผู้เรียนสามารถใช้ อุปกรณ์งานปั้นได้ 3. นักเรียนสร้างสรรค์ งานปั้น ได้อย่างสวยงาม				

ประเด็นพิจารณา		ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง : หน้ากากแสนสวย				
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักการ ออกแบบ 2. นักเรียนสามารถ สร้างสรรค์งานทางด้าน ออกแบบได้อย่าง สร้างสรรค์				
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง : กรอบรูปเพื่อนรัก				
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การออกแบบ ลวดลาย 2. นักเรียนสามารถใช้ วัสดุ อุปกรณ์งาน ประดิษฐ์ 3. นำสิ่งเหลือใช้มาทำ ให้เกิดประโยชน์				

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
	+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง : ชูปเปอร์สตาร์			
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องงาน ออกแบบ 2. นักเรียนสามารถใช้ อุปกรณ์สร้าง สรรค์งาน ศิลปะได้			
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง : บ้านไดชีวิต			
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ทฤษฎี การออกแบบ 2. นักเรียนสามารถ กำหนดแนวคิดสร้าง สรรค์ (Creative Thinking) การเลือกใช้ สี การใช้ตัวอักษร การ จัดวางองค์ประกอบศิลป์			
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง : ความภาคภูมิใจของถิ่น			
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. การจัดนิทรรศการ			

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
	+1	0	-1	
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
1.3 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนมีความต่อเนื่องเป็นขั้นตอนและชัดเจน				
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง : ชื่อนั้นสำคัญไฉน			
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง : ฉันคือฉัน			
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง : ด้วยสองมือเรา			
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง : หน้ากากภายนอก			
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : ปั้นดินให้เป็นดาว			
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง : ซูเปอร์สตาร์			
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง : กรอกรูปเพื่อนรัก			
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง : ครอบครัวของฉัน			
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง : บันไดชีวิต			
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง : ความภูมิใจของฉัน			
รวม				

ประเด็นพิจารณา		ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		+1	0	-1	
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 1.4 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเหมาะสม					
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง : ชื่อนั้นสำคัญไฉน				
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง : ฉันคือฉัน				
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง : ด้วยสองมือเรา				
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง : หน้ากากภายนอก				
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : ปั้นดินให้เป็นดาว				
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง : ซูเปอร์สตาร์				
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง : กรอกรูปเพื่อนรัก				
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง : ครอบครัวของฉัน				
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง : บันไดชีวิต				
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง : ความภูมิใจของฉัน				
รวม					

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
	+1	0	-1	
2. ด้านการวัดและประเมินผล				
2.1 กระบวนการปฏิบัติหรือชิ้นงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ประจำสัปดาห์				
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง : ซ่อนน้ำสำคัญไหน			
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศน ธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ			
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง : ฉันทน์คือฉันทน์			
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศน ธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ			
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง : ด้วยสองมือเรา			
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องเรียนรู้ท ฤษฎีสี เรื่องสีวรรณะร้อน วรรณะเย็น			

ประเด็นพิจารณา		ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง : หน้ากากแสนสวย				
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลัก การออกแบบ 2. นักเรียนสามารถ สร้างสรรค์งานทางด้าน ออกแบบได้อย่างสร้าง สรรค์ในรูปแบบของตน เอง				
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : ปั้นดินให้เป็นดาว				
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องงานปั้น 3 มิติ 2. นักเรียนสามารถใช้ อุปกรณ์งานปั้นได้ 3. นักเรียนสร้างสรรค์ งานปั้นได้อย่างสวยงาม				
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง : ชูปเปอร์สตาร์				
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจงานออกแบบ 2. นักเรียนสามารถใช้ อุปกรณ์งานศิลปะได้				

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
	+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง : กรอบรูปเพื่อนรัก			
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ออกแบบ ลวดลาย 2. นักเรียนสามารถใช้ วัสดุ อุปกรณ์งาน ประดิษฐ์ 3. นำสิ่งเหลือใช้มาทำ ให้เกิดประโยชน์			
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง : ครอบครัวของฉัน			
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศน ชาติ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ			

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
	+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง : บ้านโคกชีวิต			
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ทฤษฎี ปฏิบัติการออกแบบ 2. นักเรียนสามารถ กำหนดแนวคิดสร้าง สรรค์ (Creative Thinking) การเลือกใช้สี การใช้ตัวอักษร การจัด วางองค์ประกอบศิลป์			
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง : ความภาคภูมิใจของนั้น			
	วัตถุประสงค์การจัด เรียนการสอน 1. การจัดนิทรรศการ			
รวม				

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
	+1	0	-1	
2. ด้านการวัดและประเมินผล				
2.2 วิธีการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน				
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง : ซ่อนันต์สำคัญไฉน			
	ชิ้นงาน : การออกแบบ ตัวหนังสือชื่อของตนเอง จากความหมายของชื่อ หรืออะไรที่แสดงความ เป็นตนเอง			
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง : ฉันคือฉัน			
	ชิ้นงาน : วาดภาพตนเอง วาดภาพตนเอง โดย เลือกลักษณะจุดเด่น เอกลักษณะความเป็น บุคคล และบุคลิกภาพ ของตนเอง			
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง : ด้วยสองมือเรา			
	ชิ้นงาน : สีวรรณะร้อน สีวรรณะเย็นด้วยรูปร่าง มือของตนเอง ให้รู้ วิธีการสร้าง สรรค์งานที่ เกิดจากอวัยวะภายใน ร่าง กายที่สำคัญ คือมือ ที่สามารถทำทุกอย่างได้ โดยไม่แตกต่างจาก คนปกติ			

ประเด็นพิจารณา		ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง : หน้ากากแสนสวย				
	ชิ้นงาน: สร้างสรรค์ หน้ากากแฟนซี รูปหน้าที่อยากจะเป็น ตามจินตนาการ				
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : ปั้นดินให้เป็นดาว				
	ชิ้นงาน : งานปั้นดิน 3 มิติ รูปทรงที่สามารถ ใช้ประโยชน์ได้ใน ชีวิตประจำวัน				
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง : ชูปเปอร์สตาร์				
	ชิ้นงาน : การประดิษฐ์ เสื้อผ้าจากกระดาษ หนังสือพิมพ์ สร้างแรง บันดาลใจ กล้าแสดงออก โดยการคิดสร้างสรรค์				
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง : กรอบรูปเพื่อนรัก				
	ชิ้นงาน : งานประดิษฐ์ จากกระดาษลัง ประดิษฐ์ของใช้ สร้างสรรค์โดย กระบวนการกลุ่ม จากสังคมเพื่อน				

ประเด็นพิจารณา		ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง : ครอบครัวของฉัน				
	ชิ้นงาน : ภาพวาด ครอบครัว สถาบันที่ให้ ความรักความอบอุ่นที่ดี ที่สุดในชีวิต				
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง : บันไดชีวิต				
	ชิ้นงาน: การสร้างสรรค์ สิ่งประดิษฐ์ เกมบันได งู บรูณาการเกมส์เป็น การคิดฝันอนาคต การ วางแผนชีวิต การศึกษา หรือการประกอบอาชีพ				
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง : ความภาคภูมิใจของฉัน				
	จัดให้มีการจัดนิทรรศการ ผลงานของตนเองที่ได้ สร้างสรรค์มา โดยคัดเลือกชิ้นงานที่ ตนเองชอบมากที่สุดมา จัดแสดงผลงานสู่ สาธารณะ				
รวม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

**แบบตรวจคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน**

.....

คำชี้แจง : ขอให้ท่านพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ของแบบประเมินคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	+1	0	-1	
ด้านตัวตนโดยทั่วไป				
1. ฉันเป็นคนนิสัยหงุดหงิด รำคาญใจ				
2. ฉันสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง				
3. ฉันชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ				
4. ฉันไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ อย่างง่ายดาย				
5. ฉันเสียใจที่เกิดมาเป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน				
6. ชีวิตของฉันความสับสนวุ่นวาย ไม่สงบ				
7. ฉันรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองต่ำต้อยเป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน				
8. ชีวิตของฉันความสับสนวุ่นวาย ไม่สงบ				
9. ฉันอยากเป็นคนปกติ ไม่มีความพิการ				
10. ฉันสามารถช่วยเหลือคนอื่นๆ ได้				
11. ฉันมีความมั่นใจในตนเอง				
12. ฉันนั่งใจลอยเสมอๆ ไม่มีเป้าหมายใดๆ				
13. ฉันอยากจะเป็นคนเก่งมากกว่านี้				
14. ต้องมีคนคอยบอกฉันเสมอว่าต้องทำอะไรบ้าง				
15. ฉันมักเสียใจในสิ่งที่ฉันทำไปแล้ว				
16. ฉันมักทำอะไรโดยคิดทบทวนก่อนเสมอ				
17. ฉันเข้าใจความรู้สึกของตัวเอง				

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	+1	0	-1	
18. ฉันกล้าที่จะตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างมั่นใจได้โดยไม่เปลี่ยนแปลง				
19. ฉันไม่อยากเป็นเพศตามที่ฉันเป็นอยู่ในขณะนี้				
20. ฉันรู้สึกอายเสมอ ที่คนอื่นๆ รู้ว่าฉันมีความบกพร่องทางการได้ยิน				
21. ฉันทำอะไรก็ไม่สำเร็จสักอย่าง				
22. ฉันอารมณ์เสื่อง่ายเมื่อถูกดูหรือตำหนิ				
ด้านสังคม – เพื่อน				
23. ใครๆ ก็รู้สึกสนุกสนานเมื่ออยู่กับฉัน				
24. เมื่อเทียบกับคนปกติแล้วฉันสู้คนอื่นไม่ได้				
25. คนปกติ มักได้รับการชื่นชมมากกว่าตัวฉันที่เป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน				
26. ฉันเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น				
27. เพื่อนๆ ชอบแกล้งฉันเสมอๆ				
28. ฉันรู้สึกหงุดหงิดเสมอๆ เมื่ออยู่กับสังคมคนปกติ				
ด้านโรงเรียน – การศึกษา				
29. ฉันรู้สึกลำบากใจมากที่ต้องออกไปพูดหน้าชั้นเรียน				
30. ฉันรู้สึกกล้าที่จะทำอะไรที่ถูกต้อง				
31. ฉันมีความภาคภูมิใจในผลงานที่โรงเรียน				
32. ฉันทำดีที่สุดเท่าที่ฉันจะทำได้				
33. เวลาเรียนฉันอยากให้ครูเรียกฉันตอบคำถาม				
34. ที่โรงเรียนฉันมักทำอะไรไม่ดี				
35. ครูมองฉันว่าฉันเป็นคนไม่ดี				
36. ฉันภูมิใจในความสามารถของฉัน				

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	+1	0	-1	
ด้านท่างบ้าน – พ่อแม่				
37. ฉันรู้สึกหงุดหงิดง่ายเมื่ออยู่ที่บ้านเพราะสื่อสารกับที่บ้านไม่ได้				
38. พ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของฉัน				
39. พ่อแม่ตั้งความหวังในตัวฉันสูงเกินไป				
40. พ่อแม่ยอมรับในตัวฉันที่เป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน				
41. พ่อแม่กับฉันมีความสุขมากเมื่ออยู่ด้วยกัน				
42. เมื่อฉันอยู่ที่บ้านไม่มีใครสนใจฉัน				
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ				
43. ฉันไม่วิตกกังวลใจในเรื่องต่างๆ เลย				
44. ฉันทำในสิ่งที่ถูกต้องเท่านั้น				
45. ฉันไม่เคยมีความสุขเลย				
46. ฉันชอบทุกๆ คนที่ฉันรู้จัก				
47. ฉันไม่เคยถูกตำหนิ ว่ากล่าวตักเตือน จากใครๆ เลย				
48. ฉันพูดแต่ความจริง ไม่โกหก				
49. ฉันรู้ว่าควรปฏิบัติตนอะไรกับผู้อื่น				
50. ฉันภูมิใจในตนเอง				

**แบบประเมินคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงาน จากกิจกรรมศิลปะ
เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**

-
- คำชี้แจง** 1. ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับการวัดผลหรือไม่ และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์พิจารณาดังนี้
- ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง ให้เช็คที่ช่อง +1
- ถ้าไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง ให้เช็คที่ช่อง 0
- ถ้าแน่ใจว่าไม่สอดคล้อง ให้เช็คที่ช่อง -1
2. ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเข้าใจประการใด กรุณาให้ข้อเสนอแนะในข้อที่กำหนดให้

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	+1	0	-1	
1. ประเด็นในการประเมินสามารถวัดประเมินชิ้นงานได้ตามวัตถุประสงค์				
1.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ				
1.2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเรียนรู้ทฤษฎีสี่ เรื่อง สีวรรณะร้อน วรรณะเย็น				
1.3 สร้างสรรค์งานทางด้านออกแบบได้อย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบของตนเอง				
1.4 แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ด้านแนวคิดในการออกแบบ: นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ด้านแนวคิดในการออกแบบงานกราฟิก				
1.5 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานปั้น 3 มิติ สามารถใช้อุปกรณ์งานปั้นได้สร้างสรรค์งานปั้น 2 มิติ และ 3 มิติ				

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	+1	0	-1	
1.6 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานออกแบบสามารถใช้อุปกรณ์อื่นๆสร้างสรรค์งานศิลปะได้				
2. การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจน				
2.1 การจัดองค์ประกอบทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี				
2.2 ความคิดสร้างสรรค์				
2.3 ความเรียบร้อย สวยงาม สะอาด				
2.4 ด้านการจัดองค์ประกอบของชิ้นงาน				
3. การกำหนดเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม				
3.1 ด้านความสวยงาม				
3.2 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์				
3.3 ด้านความเรียบร้อย				
3.4 ด้านการจัดองค์ประกอบของชิ้นงาน				
4. สามารถประเมินชิ้นงานได้ครอบคลุมเนื้อหารายสัปดาห์				
สัปดาห์ที่ 10 เรื่อง ชื่อนั้นสำคัญไฉน ชิ้นงาน : การออกแบบตัวหนังสือชื่อของตนเอง จากความหมายของชื่อ หรืออะไรที่แสดงความเป็นตนเอง				
สัปดาห์ที่ 11 เรื่อง ฉันคือฉัน ชิ้นงาน : วาดภาพตนเอง โดยเลือกลักษณะจุดเด่น เอกลักษณ์ความเป็นบุคคล และบุคลิกภาพของตนเอง				
สัปดาห์ที่ 12 เรื่อง ด้วยสองมือเรา ชิ้นงาน : สีวรรณะร้อน สีวรรณะเย็นด้วยรูปร่างมือของตนเอง ให้รู้วิธีการสร้าง สรรค์งานที่เกิดจากอวัยวะในร่างกายที่สำคัญ คือมือ ที่สามารถทำทุกอย่างได้ โดยไม่แตกต่างจากคนปกติ				

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	+1	0	-1	
สัปดาห์ที่ 13 เรื่อง หน้ากากภายนอก ชิ้นงาน : สร้างสรรค์หน้ากากแฟนซี รูปหน้าที่อยากจะเป็นตามจินตนาการ				
สัปดาห์ที่ 14 เรื่อง บันดินให้เป็นดาว ชิ้นงาน : งานปั้นดิน 3 มิติ สร้างนามธรรมเรื่องความดีภายในจิตใจออกมาเป็นรูปธรรมมากขึ้น				
สัปดาห์ที่ 15 เรื่อง ชูปเปอร์สตาร์ ชิ้นงาน : การประดิษฐ์เสื้อผ้าจากกระดาษหนังสือพิมพ์ สร้างแรงบันดาลใจ กล้าแสดงออกโดยการคิดสร้างสรรค์				
สัปดาห์ที่ 16 เรื่อง กรอบรูปเพื่อนรัก ชิ้นงาน : งานประดิษฐ์จากกระดาษลัง ประดิษฐ์ของใช้สร้างสรรค์โดยกระบวนการกลุ่มจากสังคมเพื่อน				
สัปดาห์ที่ 17 เรื่อง ครอบครัวของฉัน ชิ้นงาน : ภาพวาดครอบครัว สถาบันที่ให้ความรักความอบอุ่นที่ดีที่สุดในชีวิต				
สัปดาห์ที่ 18 เรื่อง บ้านใดชีวิต ชิ้นงาน : เกมสับันไดงู สร้างสรรค์เกมส์การเล่นให้เข้ากับการดำรงชีวิต อย่างมีคุณค่า				
สัปดาห์ที่ 19 เรื่อง ความภูมิใจของฉัน ชิ้นงาน : จดนิทรรศการผลงานของตนเอง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง				

ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง
	+1	0	-1	
	5. เกณฑ์การประเมินสามารถวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากชิ้นงานได้			
5.1 ด้านความสวยงาม				
5.2 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์				
5.3 ด้านความเรียบร้อย				
5.4 ด้านการจัดองค์ประกอบของชิ้นงาน				
รวม				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(.....)

(ผู้เชี่ยวชาญ)

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการประเมินคุณภาพกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอ้อม โนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณภาพ แบบประเมิน การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. ผลการประเมินคุณภาพแบบประเมินคุณภาพ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากชิ้นงาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการประเมินคุณภาพกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หมายเหตุ เริ่มทำการทดลองให้กิจกรรมกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสัปดาห์ที่ 10

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3			
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
1.1 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา						
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง ชื่อนั้นสำคัญไฉน					
	เรียนรู้ทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ โดยให้ออกแบบชื่อของตนเอง เป็นตัวอักษร ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง ถิ่นคือถิ่น					
	เรียนรู้ทางทัศนธาตุ เส้นรูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ ภาพเล็กลักษณะจุดเด่นของตัวเองมาแสดงออกเป็นภาพวาดใบหน้า	1	0	1	2	0.6
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง ด้วยสองมือเรา					
	เรียนรู้เรื่องรูปร่าง รูปทรง สีในธรรมชาติ เรียนรู้ทฤษฎีสี เรื่องสีวรรณะร้อน วรรณะเย็น	1	1	1	3	1

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3			
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง ครอบครัวยุคใหม่					
	เรียนรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : ปั้นดินให้เป็นดาว					
	เรียนรู้ด้านงาน 3มิติ หรืองานประติมากรรมสร้างสรรค์ รูปทรงตามจินตนาการ อย่างสร้างสรรค์ โดยไม่จำกัดความคิด ครอบแนวคิด ปล่อยใจไปกับการปั้นดินให้เป็นรูปทรงที่เกี่ยวข้องกับความดีงามตามที่จินตนาการ	1	-1	1	1	0.3
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง หน้ากากแสนสวย					
	เรียนรู้ทางการออกแบบ โดยให้นักเรียนออกแบบ และตกแต่ง หน้ากากงานแฟนซีตามจินตนาการ	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง กรอบรูปเพื่อนรัก					
	เรียนรู้การจัดองค์ประกอบ ใช้การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ กรอบรูปจากกระดาษลัง ซึ่งวัสดุเหลือใช้ มาสร้างสรรค์	1	1	1	3	1

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม คะแนน	IOC	ผลการ ประเมิน
	1	2	3			
สัปดาห์ ที่ 17	เรื่อง ชูปเปอร์สตาร์					
	เรียนรู้ด้านงาน ออกแบบ ใช้การ สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์จาก กระดาษหนังสือพิมพ์ หรือวัสดุ เหลือใช้	1	1	1	3	1
สัปดาห์ ที่ 18	เรื่อง บันไดชีวิต					
	เรียนรู้การจัดองค์ประกอบ ใช้ การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ เกมสับนิ้ว	1	0	1	2	0.6
สัปดาห์ ที่ 19	เรื่อง ความภาคภูมิใจของฉัน					
	จัดนิทรรศการผลงานของตนเอง ที่ได้สร้างสรรค์มา โดยคัดเลือก ชิ้นงานที่ตนเองชอบมากที่สุดมา จัดแสดงผลงานสู่สาธารณะ	1	1	1	2	0.6
รวม				2.5	0.81	เหมาะสม

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม คะแนน	IOC	ผลการ ประเมิน	
	1	2	3				
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน							
1.2. กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละสัปดาห์							
	เรื่อง ชื่อนั้นสำคัญไฉน						
สัปดาห์ ที่ 10	วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศน ธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การ จัดองค์ประกอบ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
	เรื่อง ฉันคือฉัน						
สัปดาห์ ที่ 11	วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศน ธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การ จัดองค์ประกอบ	1	0	1	2	0.6	เหมาะสม
	เรื่อง ด้วยสองมือเรา						
สัปดาห์ ที่ 12	วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องเรียนรู้ทฤษฎีสี เรื่องสีวรรณะ ร้อน วรรณะเย็น	1	1	1	3	1	เหมาะสม
	เรื่อง ครอบครัวของฉัน						
สัปดาห์ ที่ 13	วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศน ธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การ จัดองค์ประกอบ	1	1	1	3	1	เหมาะสม

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3			
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : ปั้นดินให้เป็นดาว					
	วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานปั้น 3 มิติ 2. นักเรียนสามารถใช้อุปกรณ์งานปั้นได้ 3. นักเรียนสร้างสรรค์งานปั้นได้อย่างสวยงาม	1	-1	1	1	0.3
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง หน้ากากแสนสวย					
	วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักการออกแบบ 2. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์งานทางด้านออกแบบได้อย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบของตนเอง	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง กรอบรูปเพื่อนรัก					
	วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบ ลวดลาย 2. นักเรียนสามารถใช้วัสดุอุปกรณ์งานประดิษฐ์ 3. นำสิ่งเหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์	1	1	1	3	1

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม คะแนน	IOC	ผลการ ประเมิน
	1	2	3			
สัปดาห์ ที่ 17	เรื่อง ชูปเปอร์สตาร์					
	วัตถุประสงค์การเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องงานออกแบบ 2. นักเรียนสามารถใช้อุปกรณ์ สร้าง สรรค์งานศิลปะได้	1	1	1	3	1
สัปดาห์ ที่ 18	เรื่อง บ้านไคชีวิต					
	วัตถุประสงค์การเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ทฤษฎีการ ออกแบบ 2. นักเรียนสามารถกำหนด แนวคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) การเลือกใช้สี การใช้ ตัวอักษร การจัดวางองค์ประกอบ ศิลป์	1	0	1	2	0.6
สัปดาห์ ที่ 19	เรื่อง ความภาคภูมิใจของฉัน					
	วัตถุประสงค์การเรียนการสอน 1. การจัดนิทรรศการ	1	1	1	3	1
รวม				2.6	0.85	เหมาะสม

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน	
	1	2	3				
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน							
1.3 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนมีความต่อเนื่องเป็นขั้นตอนและชัดเจน							
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง ชื่อนั้นสำคัญไฉน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง ฉันคือฉัน	1	0	1	2	0.6	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง ด้วยสองมือเรา	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง ครอบครัวของฉัน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง บันดินให้เป็นดาว	1	-1	1	1	0.3	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง หน้ากากแสนสวย	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง กรอบรูปเพื่อนรัก	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง ชูเปอร์สตาร์	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง บ้านไฉนชีวิต	1	0	1	2	0.6	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง ความภาคภูมิใจของฉัน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวม					2.6	0.85	เหมาะสม

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน	
	1	2	3				
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน							
1.4 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับแนวคิดอ้อมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเหมาะสม							
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง ชื่อนั้นสำคัญไฉน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง ฉันคือฉัน	1	0	1	2	0.6	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง ด้วยสองมือเรา	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง ครอบครัวของฉัน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง บันดินให้เป็นดาว	1	-1	1	1	0.3	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง หน้ากากแสนสวย	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง กรอบรูปเพื่อนรัก	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง ชูปเปอร์สตาร์	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง บันไดชีวิต	1	0	1	2	0.6	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง ความภาคภูมิใจของฉัน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวม					2.6	0.85	เหมาะสม

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3			
2. ด้านการวัดและประเมินผล						
2.1 กระบวนการปฏิบัติหรือชิ้นงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ประจำสัปดาห์						
เรื่อง ชื่อนั้นสำคัญไฉน						
สัปดาห์ที่ 10	วัตถุประสงค์การเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ	1	1	1	3	1 เหมาะสม
เรื่อง นันคือนัน						
สัปดาห์ที่ 11	วัตถุประสงค์การเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ	1	0	1	2	0.6 เหมาะสม
เรื่อง ด้วยสองมือเรา						
สัปดาห์ที่ 12	วัตถุประสงค์การเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเรียนรู้ทฤษฎีสี เรื่องสีวรรณะร้อน วรรณะเย็น	1	1	1	3	1 เหมาะสม
เรื่อง ครอบครัวของฉัน						
สัปดาห์ที่ 13	วัตถุประสงค์การเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี	1	1	1	3	1 เหมาะสม

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3			
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : ปั้นดินให้เป็นดาว					
	วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานปั้น 3 มิติ 2. นักเรียนสามารถใช้อุปกรณ์งานปั้นได้ 3. นักเรียนสร้างสรรค์งานปั้นได้อย่างสวยงาม	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง หน้ากากแสนสวย					
	วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักการออกแบบ 2. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์งานทางด้านออกแบบได้อย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบของตนเอง	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง กรอบรูปเพื่อนรัก					
	วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบ ลวดลาย 2. นักเรียนสามารถใช้วัสดุอุปกรณ์งานประดิษฐ์ 3. นำสิ่งเหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์	1	1	1	3	1

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3			
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง ชูปเปอร์สตาร์					
	วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องงานออกแบบ 2. นักเรียนสามารถใช้อุปกรณ์ สร้างสรรค์งานศิลปะได้	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง บ้านไคชีวิต					
	วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน 1. นักเรียนมีความรู้ ทักษะการ ออกแบบ 2. นักเรียนสามารถกำหนดแนวคิด สร้างสรรค์ (Creative Thinking) การเลือกใช้สี การใช้ตัวอักษร การจัดวางองค์ประกอบศิลป์	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง ความภาคภูมิใจของฉัน					
	วัตถุประสงค์การจัดเรียนการสอน 1. การจัดนิทรรศการ	1	1	1	3	1
รวม				2.9	0.96	เหมาะสม

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3			
2. ด้านการวัดและประเมินผล						
2.2 วิธีการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน						
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง ชื่อนั้นสำคัญไฉน					
	ชิ้นงาน : การออกแบบตัวหนังสือชื่อของตนเอง จากความหมายของชื่อ หรืออะไรที่แสดงความเป็นตนเอง	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง นันคือฉัน					
	ชิ้นงาน : วาดภาพตนเองวาดภาพตนเอง โดยเลือกลักษณะจุดเด่นเอกลักษณ์ความเป็นบุคคล และบุคลิกภาพของตนเอง	1	0	1	2	0.6
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง ด้วยสองมือเรา					
	ชิ้นงาน : สิวรรณะร้อน สิวรรณะเย็นด้วยรูปร่างมือของตนเอง ให้รู้วิธีการสร้าง สรรค์งานที่เกิดจากอวัยวะภายในร่างกายที่สำคัญ คือมือ ที่สามารถทำทุกอย่างได้โดยไม่แตกต่างจากคนปกติ	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง ครอบครัวของฉัน					
	ชิ้นงาน : ภาพวาดครอบครัวสถาบันที่ให้ความรักความอบอุ่นที่ดีที่สุดในชีวิต	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : ปั้นดินให้เป็นดาว					
	ชิ้นงาน : งานปั้นดิน 3 มิติรูปทรงที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน	1	-1	1	1	0.3

ประเด็นพิจารณา		ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3			
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง หน้ากากแสนสวย						
	ชิ้นงาน: สร้างสรรค์หน้ากากแฟนซี รูปหน้าที่อยากจะเป็นตามจินตนาการ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง กรอบรูปเพื่อนรัก						
	ชิ้นงาน : งานประดิษฐ์จากกระดาษลัง ประดิษฐ์ของใช้สร้างสรรค์โดยกระบวนการกลุ่มจากสังคมเพื่อน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง ชูเปอร์สตาร์						
	ชิ้นงาน : การประดิษฐ์เสื้อผ้าจากกระดาษหนังสือพิมพ์ สร้างแรงบันดาลใจ กล้าแสดงออกโดยการคิดสร้างสรรค์	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง บ้านใต้ชีวิต						
	ชิ้นงาน:การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ เกมสื่อบันไดงู บรูณาการเกมสื่เป็นการคิดฝันอนาคต การวางแผนชีวิต การศึกษา หรือการประกอบอาชีพ	1	0	1	2	0.6	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง ความภาคภูมิใจของฉัน						
	จัดให้มีการจัดนิทรรศการผลงานของตนเองที่ได้สร้างสรรค์มา โดยคัดเลือกชิ้นงานที่ตนเองชอบมากที่สุดมาจัดแสดงผลงานสู่สาธารณะ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวม					2.6	0.85	เหมาะสม

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3			
2. ด้านการวัดและประเมินผล						
2.3 กระบวนการปฏิบัติหรือชิ้นงานสามารถส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองได้						
สัปดาห์ที่ 10	เรื่อง ชื่อนั้นสำคัญไฉน					
	ชิ้นงาน : การออกแบบตัวหนังสือชื่อของตนเอง จากความหมายของชื่อ หรืออะไรที่แสดงความเป็นตนเอง	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 11	เรื่อง ฉันคือฉัน					
	ชิ้นงาน : วาดภาพตนเองวาดภาพตนเอง โดยเลือกลักษณะจุดเด่นเอกลักษณ์ความเป็นบุคคล และบุคลิกภาพของตนเอง	1	0	1	2	0.6
สัปดาห์ที่ 12	เรื่อง ด้วยสองมือเรา					
	ชิ้นงาน : สิวรรณะร้อน สิวรรณะเย็นด้วยรูปร่างมือของตนเอง ให้รู้วิธีการสร้าง ธรรมชาติที่เกิดจากอวัยวะภายในร่างกายที่สำคัญคือมือ ที่สามารถทำทุกอย่างได้โดยไม่แตกต่างจากคนปกติ	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 13	เรื่อง ครอบครัวของฉัน					
	ชิ้นงาน : ภาพวาดครอบครัวสถาบันที่ให้ความรักความอบอุ่นที่ดีที่สุดในชีวิต	1	1	1	3	1
สัปดาห์ที่ 14	เรื่อง : บันดินให้เป็นดาว					
	ชิ้นงาน : งานบันดิน 3 มิติ รูปทรงที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน	1	-1	1	1	0.3

ประเด็นพิจารณา		ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน	IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3			
สัปดาห์ที่ 15	เรื่อง หน้ากากแสนสวย						
	ชิ้นงาน: สร้างสรรค์หน้ากากแฟนซี รูปหน้าที่อยากจะเป็นตามจินตนาการ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 16	เรื่อง กรอบรูปเพื่อนรัก						
	ชิ้นงาน : งานประดิษฐ์จากกระดาษลัง ประดิษฐ์ของใช้ สร้างสรรค์โดยกระบวนการกลุ่ม จากสิ่งพิมพ์	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 17	เรื่อง ชูเปอร์สตาร์						
	ชิ้นงาน : การประดิษฐ์เสื้อผ้าจากกระดาษหนังสือพิมพ์ สร้างแรงบันดาลใจ กล้าแสดงออกโดยการคิดสร้างสรรค์	1	1	1	3	1	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 18	เรื่อง บ้านไดชีวิต						
	ชิ้นงาน:การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ เกมส้บันไดงู บรณาการเกมส้เป็นการคิดฝันอนาคต การวางแผนชีวิต การศึกษา หรือการประกอบอาชีพ	1	0	1	2	0.6	เหมาะสม
สัปดาห์ที่ 19	เรื่อง ความภาคภูมิใจของฉัน						
	จัดให้มีการจัดนิทรรศการผลงานของตนเองที่ได้สร้างสรรค์มา โดยคัดเลือกชิ้นงานที่ตนเองชอบมากที่สุดมาจัดแสดงผลงานสู่สาธารณะ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวม					2.6	0.85	เหมาะสม

จากตารางผู้วิจัยได้นำการจัดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาค่าความสอดคล้องระหว่างการจัดการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดอัทธมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 สัปดาห์ สรุปผลดังนี้

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.1 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา

ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า = 0.81 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เหมาะสม

1.2 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละสัปดาห์

ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า = 0.85 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เหมาะสม

1.3 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนมีความต่อเนื่องเป็นขั้นตอนและชัดเจน

ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า = 0.85 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เหมาะสม

1.4 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับแนวคิดอัทธมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเหมาะสม

ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า = 0.85 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เหมาะสม

ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมมีค่า 0.83 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เหมาะสม

2. ด้านการวัดและประเมินผล

2.1 กระบวนการปฏิบัติหรือชิ้นงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ประจำสัปดาห์

ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า = 0.96 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เหมาะสม

2.2 วิธีการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า = 0.85 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เหมาะสม

2.3 กระบวนการปฏิบัติหรือชิ้นงานสามารถส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองได้

ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า = 0.85 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เหมาะสม

ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องด้านการวัดและประเมินผลรวมมีค่า 0.88 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เหมาะสม

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยภาพรวมสามารถสรุปว่า การจัดการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดอ้อมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลรวมมีค่า = 0.86 ซึ่ง มีค่ามากกว่า 0.5 หมายถึงมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้หลังจากที่ทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณภาพแบบประเมินการเห็น
คุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ประเด็นพิจารณา		ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม คะแนน	IOC	ผลการ ประเมิน
		1	2	3			
ด้านตัวตนโดยทั่วไป							
1	ฉันเป็นคนนิสัยหงุดหงิด รำคาญใจ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
2	ฉันสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง	1	1	1	3	1	เหมาะสม
3	ฉันชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
4	ฉันไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ อย่างง่ายดาย	1	1	1	3	1	เหมาะสม
5	ฉันเสียใจที่เกิดมาเป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน	1	0	1	2	0.6	เหมาะสม
6	ชีวิตของฉันความสับสนวุ่นวาย ไม่สงบ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
7	ฉันรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองต่ำคือเป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน	1	0	1	2	0.6	เหมาะสม
8	ชีวิตของฉันความสับสนวุ่นวาย ไม่สงบ	0	1	1	3	1	เหมาะสม
9	ฉันอยากเป็นคนปกติ ไม่มีความพิการ	1	0	1	2	0.6	เหมาะสม
10	ฉันสามารถช่วยเหลือคนอื่น ๆ ได้	1	1	1	3	1	เหมาะสม
11	ฉันมีความมั่นใจในตนเอง	1	1	1	3	1	เหมาะสม
12	ฉันนั่งใจลอยเสมอๆ ไม่มีเป้าหมายใดๆ	0	1	1	2	0.6	เหมาะสม
13	ฉันอยากจะเป็นคนเก่งมากกว่านี้	1	1	1	3	1	เหมาะสม
14	ต้องมีคนคอยบอกฉันเสมอว่าต้องทำอะไรบ้าง	1	1	1	3	1	เหมาะสม
15	ฉันมักเสียใจในสิ่งที่ฉันทำไปแล้ว	0	1	1	2	0.6	เหมาะสม
16	ฉันมักทำอะไร โดยคิดทบทวนก่อนเสมอ	0	1	1	2	0.6	เหมาะสม
17	ฉันเข้าใจความรู้สึกของตัวเอง	1	1	1	3	1	เหมาะสม
18	ฉันกล้าที่จะตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างมั่นใจได้โดยไม่เปลี่ยนแปลง	1	1	1	3	1	เหมาะสม
19	ฉันไม่อยากจะไปทำตามที่คุณเป็นอยู่ในขณะนี้	1	1	1	3	1	เหมาะสม

ประเด็นพิจารณา	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม คะแนน	IOC	ผลการ ประเมิน
	1	2	3			
20	ฉันรู้สึกอายเสมอ ที่คนอื่นๆ รู้ว่าฉันมีความ บกพร่องทางการได้ยิน			3	1	เหมาะสม
21	ฉันทำอะไรก็ไม่สำเร็จสักอย่าง			3	1	เหมาะสม
22	ฉันอารมณ์เสียง่ายเมื่อถูกดูหรือตำหนิ			3	1	เหมาะสม
รวมเฉลี่ย				2.72	0.89	เหมาะสม
ด้านสังคม – เพื่อน						
23	ใคร ๆ ก็ รู้สึกสนุกสนานเมื่ออยู่กับฉัน			2	0.6	เหมาะสม
24	เมื่อเทียบกับคนปกติแล้วฉันสู้คนอื่นไม่ได้			3	1	เหมาะสม
25	คนปกติ มักได้รับการชื่นชมมากกว่าตัวฉันที่ เป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน			3	1	เหมาะสม
26	ฉันเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น			3	1	เหมาะสม
27	เพื่อนๆ ชอบแกล้งฉันเสมอๆ			3	1	เหมาะสม
28	ฉันรู้สึกหงุดหงิดเสมอๆ เมื่ออยู่กับสังคม คนปกติ			3	1	เหมาะสม
รวมเฉลี่ย				2.83	0.93	เหมาะสม
ด้านโรงเรียน – การศึกษา						
29	ฉันรู้สึกลำบากใจมากที่ต้องออกไปพูดหน้า ชั้นเรียน			2	0.6	เหมาะสม
30	ฉันรู้สึกกลัวที่จะทำอะไรที่ถูกต้อง			3	1	เหมาะสม
31	ฉันมีความภาคภูมิใจในผลงานที่โรงเรียน			2	0.6	เหมาะสม
32	ฉันทำดีที่สุดเท่าที่ฉันจะทำได้			3	1	เหมาะสม
33	เวลาเรียนฉันอยากให้ครูเรียกฉันตอบคำถาม			3	1	เหมาะสม
34	ที่โรงเรียนฉันมักทำอะไรไม่ดี			2	0.6	เหมาะสม
35	ครูมองฉันว่าฉันเป็นคนไม่ดี			2	0.6	เหมาะสม
36	ฉันภูมิใจในความสามารถของฉัน			3	1	เหมาะสม
รวมเฉลี่ย				2.50	0.80	เหมาะสม

ประเด็นพิจารณา	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม คะแนน	IOC	ผลการ ประเมิน	
	1	2	3				
ด้านท่างบ้าน – พ่อแม่							
37	ฉันรู้สึกหงุดหงิดง่ายเมื่ออยู่ที่บ้านเพราะสื่อสารกับที่บ้านไม่ได้	1	1	1	3	1	เหมาะสม
38	พ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของฉัน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
39	พ่อแม่ตั้งความหวังในตัวฉันสูงเกินไป	0	1	1	2	0.6	เหมาะสม
40	พ่อแม่ยอมรับในตัวฉันที่เป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
41	พ่อแม่กับฉันมีความสุขมากเมื่ออยู่ด้วยกัน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
42	เมื่อฉันอยู่ที่บ้านไม่มีใครสนใจฉัน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวมเฉลี่ย					2.83	0.93	เหมาะสม
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ							
43	ฉันไม่วิตกกังวลใจในเรื่องต่างๆ เลย	1	1	1	3	1	เหมาะสม
44	ฉันทำในสิ่งที่ถูกต้องเท่านั้น	0	1	1	2	0.6	เหมาะสม
45	ฉันไม่เคยมีความสุขเลย	1	1	1	3	1	เหมาะสม
46	ฉันชอบทุกๆ คนที่ฉันรู้จัก	1	1	1	3	1	เหมาะสม
47	ฉันไม่เคยถูกตำหนิ ว่ากล่าวตักเตือน จากใครๆ เลย	1	1	1	3	1	เหมาะสม
48	ฉันพูดแต่ความจริง ไม่โกหก	1	1	1	3	1	เหมาะสม
49	ฉันรู้ว่าควรปฏิบัติตนอะไรกับผู้อื่น	1	1	1	3	1	เหมาะสม
50	ฉันภูมิใจในตนเอง	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวมเฉลี่ย					2.87	0.95	เหมาะสม

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินคุณภาพแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) ในประเด็นต่างๆ สรุปผลดังนี้

1. ด้านตัวตนโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 0.89 ซึ่ง มีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

2. ด้านสังคม – เพื่อน ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

3. ด้านโรงเรียน – การศึกษา ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 0.80 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

4. ด้านทางบ้าน – พ่อแม่ ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่ง มีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

5. ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 0.95 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

ทั้ง 5 ด้านมีค่าเฉลี่ยรวมของค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.90

ผลงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมในทุกประเด็น ได้แก่ ด้านตัวตนโดยทั่วไป มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.89 ด้านสังคม – เพื่อน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.93 ด้านโรงเรียน – การศึกษา มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.80 ด้านทางบ้าน – พ่อแม่ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.93 ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.95 โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องรวมทุกด้าน เท่ากับ 0.90 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เมื่อปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วสามารถนำไปทำวิดีโอภาษามือใช้เก็บข้อมูลได้

**ผลการประเมินคุณภาพแบบประเมินคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
จากชิ้นงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น**

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผลการ ประเมิน
	1	2	3			
1. ประเด็นในการประเมินสามารถวัดประเมินชิ้นงานได้ตามวัตถุประสงค์						
1.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี การจัดองค์ประกอบ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
1.2 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเรียนรู้ทฤษฎีสี่เหลี่ยมจัตุรัส สี่เหลี่ยมผืนผ้า สี่เหลี่ยมคางหมู สี่เหลี่ยมขนาน สี่เหลี่ยมมุมฉาก สี่เหลี่ยมด้านขนาน สี่เหลี่ยมด้านขนาน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
1.3 สร้างสรรค์งานทางด้านออกแบบได้อย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบของตนเอง	1	1	1	3	1	เหมาะสม
1.4 แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ด้านแนวคิดในการออกแบบ: นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ ด้านแนวคิดในการออกแบบงานกราฟิก	1	1	1	3	1	เหมาะสม
1.5 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานปั้น 3 มิติ สามารถใช้อุปกรณ์งานปั้น ได้สร้างสรรค์งานปั้น 2 มิติ และ 3 มิติ	0	1	1	2	0.6	เหมาะสม
1.6 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานออกแบบ สามารถใช้อุปกรณ์อื่นๆสร้างสรรค์งานศิลปะได้	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวม				2.8	0.9	เหมาะสม
2. การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจน						
2.1. การจัดองค์ประกอบทัศนธาตุ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี	1	1	1	3	1	เหมาะสม
2.2 ความคิดสร้างสรรค์	1	1	1	3	1	เหมาะสม
2.3 ความเรียบร้อย สวยงาม สะอาด	1	1	1	3	1	เหมาะสม
2.4 ด้านการจัดองค์ประกอบของชิ้นงาน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวม				3	1	เหมาะสม

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผลการ ประเมิน
	1	2	3			
3. การกำหนดเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม						
3.1. ด้านความสวยงาม	1	1	1	3	1	เหมาะสม
3.2 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์	1	1	1	3	1	เหมาะสม
3.3 ด้านความเรียบร้อย	1	1	1	3	1	เหมาะสม
3.4 ด้านการจัดองค์ประกอบของชิ้นงาน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวม				3	1	เหมาะสม
4. สามารถประเมินชิ้นงานได้ครอบคลุมเนื้อหารายสัปดาห์						
4.1 สัปดาห์ที่ 10 เรื่อง ชื่อนั้นสำคัญไฉน ชิ้นงาน : การออกแบบตัวหนังสือชื่อของตนเอง จากความหมายของชื่อ หรืออะไรที่แสดงความเป็น ตนเอง	1	1	1	3	1	เหมาะสม
4.2 สัปดาห์ที่ 11 เรื่อง ฉันคือฉัน ชิ้นงาน : วาดภาพตนเอง โดยเลือกลักษณะจุดเด่น เอกลักษณ์ความเป็นบุคคล และบุคลิกภาพของ ตนเอง	0	1	1	2	0.6	เหมาะสม
4.3 สัปดาห์ที่ 12 เรื่อง ด้วยสองมือเรา ชิ้นงาน : สีวรรณะร้อน สีวรรณะเย็นด้วยรูปร่างมือ ของตนเอง ให้รู้วิธีการสร้าง สรรค์งานที่เกิดจาก อวัยวะภายในร่างกายที่สำคัญ คือมือ ที่สามารถทำ ทุกอย่างได้โดยไม่แตกต่างจากคนปกติ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
4.4 สัปดาห์ที่ 13 เรื่อง ครอบครัวของฉัน ชิ้นงาน : ภาพวาดครอบครัว สถาบันที่ให้ความรักความอบอุ่นที่ดีที่สุดในชีวิต	1	1	1	3	1	เหมาะสม
4.5 สัปดาห์ที่ 14 เรื่อง บันดินให้เป็นดาว ชิ้นงาน : งานปั้นดิน 3 มิติ สร้างนามธรรมเรื่องความดี ภายในจิตใจออกมาเป็น รูปธรรมมากขึ้น	-1	1	1	1	0.3	ไม่ เหมาะสม

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผลการ ประเมิน
	1	2	3			
4.6 สัปดาห์ที่ 15 เรื่อง หน้ากากแสนสวย ชิ้นงาน : สร้างสรรค์หน้ากากแฟนซี รูปหน้าที่ อยากจะเป็นตามจินตนาการ	1	1	1	3	1	เหมาะสม
4.7 สัปดาห์ที่ 16 เรื่อง กรอบรูปเพื่อนรัก ชิ้นงาน : งานประดิษฐ์จากกระดาษลัง ประดิษฐ์ของใช้ สร้างสรรค์โดยกระบวนการกลุ่ม จากสังคมเพื่อน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
4.8 สัปดาห์ที่ 17 เรื่อง ชูปเปอร์สตาร์ ชิ้นงาน : การประดิษฐ์เสื้อผ้าจากกระดาษ หนังสือพิมพ์ สร้างแรงบันดาลใจ กล้าแสดงออก โดยการคิดสร้างสรรค์	1	1	1	3	1	เหมาะสม
4.9 สัปดาห์ที่ 18 เรื่อง บันไดชีวิต ชิ้นงาน : เกมสับบันไดงู สร้างสรรค์เกมสับการเล่นให้ เข้ากับการดำรงชีวิต อย่างมีคุณค่า	0	1	1	2	0.6	เหมาะสม
4.10 สัปดาห์ที่ 19 เรื่อง ความภูมิใจของฉัน ชิ้นงาน : จัดนิทรรศการผลงานของตนเอง ทำให้เกิด ความภาคภูมิใจในตนเอง	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวม				2.6	0.85	เหมาะสม
5. เกณฑ์การประเมินสามารถวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากชิ้นงานได้						
5.1. ด้านความสวยงาม	1	1	1	3	1	เหมาะสม
5.2 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์	1	1	1	3	1	เหมาะสม
5.3 ด้านความเรียบร้อย	1	1	1	3	1	เหมาะสม
5.4 ด้านการจัดองค์ประกอบของชิ้นงาน	1	1	1	3	1	เหมาะสม
รวม				3	1	เหมาะสม

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชิ้นงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) ในประเด็นต่างๆ สรุปผลดังนี้

1. ประเด็นในการประเมินสามารถวัดประเมินชิ้นงานได้ตามวัตถุประสงค์ ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 0.9 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

2. การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจน ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 1 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

3. การกำหนดเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 1 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

4. สามารถประเมินชิ้นงานได้ครอบคลุมเนื้อหารายสัปดาห์ ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 0.85 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

5. เกณฑ์การประเมินสามารถวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากชิ้นงานได้ ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 1 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า นำไปใช้ได้

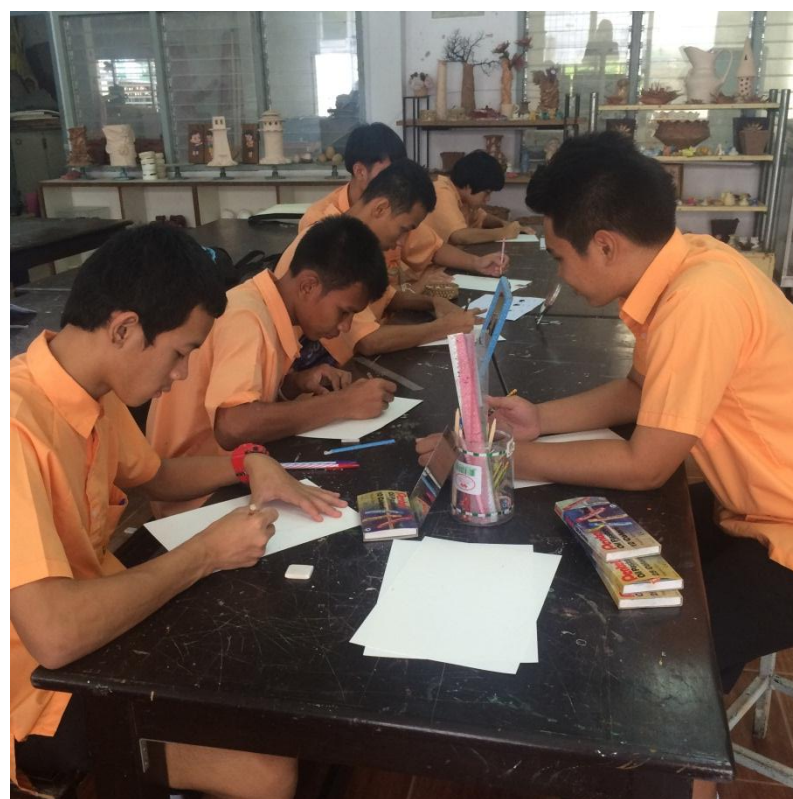
ทั้ง 5 ด้านมีค่าเฉลี่ยรวมของค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.95

ผลงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมในทุกประเด็น ได้แก่ ประเด็นในการประเมินสามารถวัดประเมินชิ้นงานได้ตามวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.9 การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 1 การกำหนดเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 1 สามารถประเมินชิ้นงานได้ครอบคลุมเนื้อหารายสัปดาห์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 0.85 เกณฑ์การประเมินสามารถวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากชิ้นงานได้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องรวมทุกด้าน เท่ากับ 0.95 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปว่า เมื่อปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

ภาคผนวก ง
ภาพกิจกรรมระหว่างการทดลอง

ภาพกิจกรรมระหว่างการทดลอง (Try out) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาพการถ่ายสื่อวีดิโอภาษาเมื่อแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบประเมินความพึงพอใจ
ต่อกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดอัตมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
เพื่อเป็นสื่อในการทดสอบแบบประเมิน สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน

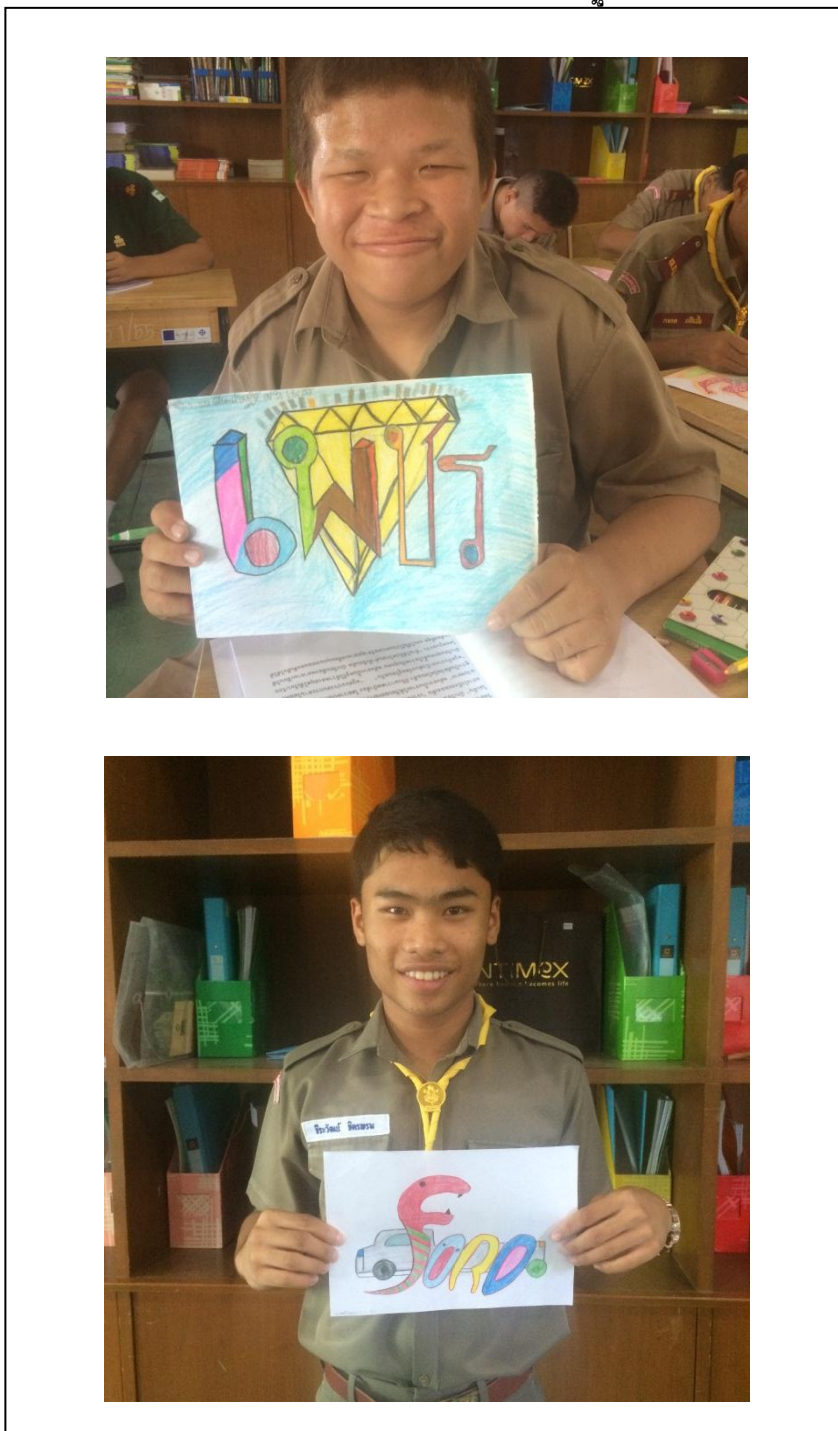
สื่อวิดีโอภาษามือที่ใช้ในแบบการประเมิน

การทำแบบประเมินใช้สื่อวิดีโอภาษาเมื่อประกอบแบบประเมิน

กิจกรรมใช้ล่ามภาษาเมื่อในการสื่อสารในการทำการทดลอง

ภาพกิจกรรมระหว่างการทดลอง กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3
โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม

ภาพแสดงกิจกรรมชื่อนั้นสำคัญไฉน

ภาพแสดงกิจกรรมนั่นคือฉัน

ภาพแสดงกิจกรรมด้วยสองมือเรา

กิจกรรมหน้ากากแสนสวย

ภาพแสดงกิจกรรมกรอบรูปเพื่อนรัก

ภาพแสดงกิจกรรมปั้นดินให้เป็นดาว

ภาพแสดงกิจกรรมบ้านได้อะไร

ภาพแสดงกิจกรรมชูปเปอร์สตาร์

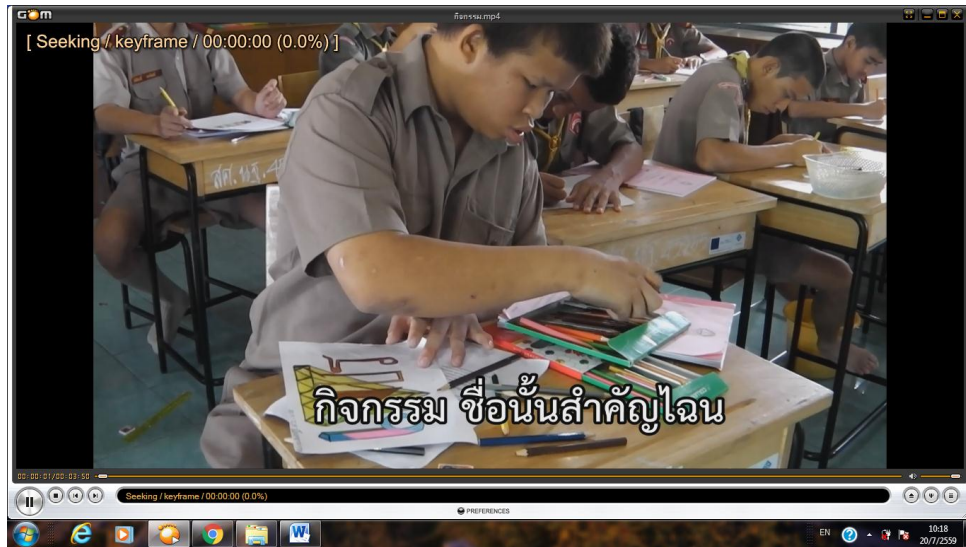
ภาพแสดงนิทรรศการศิลปะ

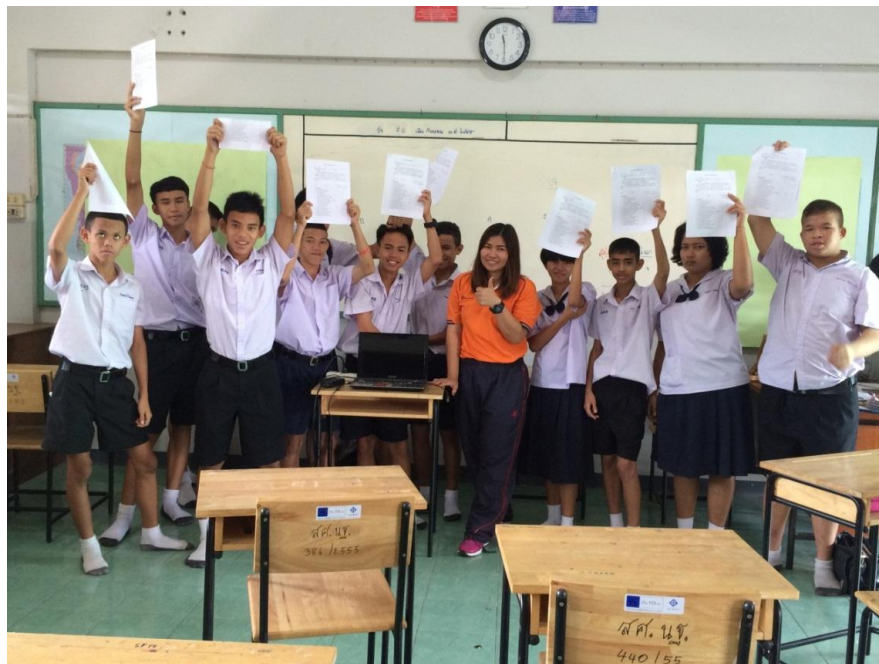
ภาพแสดงบรรยากาศการจัดนิทรรศการ

ภาพแสดงกิจกรรมถ่ายวิดีโอภาพเคลื่อนไหว

ภาพแสดงวิดีโอบันทึกระหว่างการทำกิจกรรม

ภาพแสดงการทำแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวชนิตา ทองวิไล
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 114/2 หมู่ 3 ซอยป่ากอ ถนนป่ากอ
 ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541 สำเร็จการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6
 โรงเรียนอนุบาลสบปราบ
 พ.ศ. 2542 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 2
 โรงเรียนสบปราบพิทย
 พ.ศ. 2543 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3
 โรงเรียนหาดใหญ่พิทยาคม
 พ.ศ. 2546 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 แผนกออกแบบ คณะศิลปกรรม
 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา
 พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
 สาขาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยทักษิณ
 พ.ศ. 2558 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท
 สาขาทัศนศิลป์ศึกษา คณะจิตรกรรม ประติมากรรม
 และภาพพิมพ์ และคณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2551 ครูผู้สอน โรงเรียนทวีรัตน์ จ.สงขลา
 พ.ศ. 2553 ครูผู้สอน โรงเรียนหาดใหญ่(นะ สุวรรณวงศ์) จ.สงขลา
 พ.ศ. 2554 ครูอัตราจ้าง โรงเรียนถลางพระนางสร้าง จ.สงขลา
 พ.ศ. 2555-2558 พนักงานราชการ ตำแหน่งครูผู้สอน โรงเรียนโสตศึกษา
 จังหวัดนครปฐม จ.นครปฐม
 พ.ศ. 2559 -ปัจจุบัน ครูผู้ช่วย โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง จ.กรุงเทพมหานคร